

Dialogi *Biblioteczne*

ISSN 2657-9782

CZASOPISMO ELEKTRONICZNE

2020, nr 2(26)

W NUMERZE:

Media społecznościowe w bibliotece

Kursy e-learningowe dla bibliotekarzy

Pomysły na zajęcia edukacyjne

Biblioteczne quizy w Educandy

Patroni roku 2020

30 lat samorządności – materiały edukacyjne

O kodowaniu w Sieci

ADRES REDAKCJI:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy

ul. kard. S. Wyszyńskiego 7

40-132 Katowice

tel. (32) 258-38-38

e-mail: dialogi.biblioteczne@pbw.katowice.pl

Internet: dialogibiblioteczne.pbw.katowice.pl

Wydawca: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
im. Józefa Lompy w Katowicach

Zespół redakcyjny: dr Anna Marcol – redaktor naczelny;
mgr Barbara Michałek – korekta

SPIS TREŚCI

<i>OD REDAKCJI</i>	4
Katarzyna Herich, Anna Krzempek <i>WKRÓTCE WYSKOCZYMY NAWET Z TWOJEJ LODÓWKI! PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA IM. JÓZEFA LOMPY W KATOWICACH NA INSTAGRAMIE I TWITTERZE</i>	5
Anna Marcol <i>E-LEARNING W BIBLIOTECE. Z DOŚWIADCZEŃ PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI WOJEWÓDZKIEJ IM. JÓZEFA LOMPY W KATOWICACH</i>	8
Małgorzata Ochlust <i>"MĄDREJ GŁOWIE DOŚĆ DWIE SŁOWIE", CZYLI FRAZEOLOGIA DLA KAŻDEGO. SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLAS VI-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH</i>	12
Małgorzata Ochlust <i>"GDZIE GŁOWA RZĄDZI, TAM CZŁOWIEK NIE BŁĄDZI". SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLAS VI-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH</i>	16
Anna Marcol <i>TWÓRZ BIBLIOTECZNE QUIZY Z EDUCANDY!</i>	20
Anna Krzempek <i>E-LEARNING, NAUCZANIE NA ODLEGŁOŚĆ. ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE ZA LATA 2000-2020</i>	36
Lucyna Jabłeka <i>ZNAM SWOJE WOJEWÓDZTWO. KONSPEKT ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLAS III-IV SZKÓŁ PODSTAWOWYCH</i>	41
Aleksandra Rosikoń, Sylwia Puchała, Anna Pawłowska <i>CO WIESZ O SWOIM WOJEWÓDZTWIE? QUIZ WIEDZY DLA UCZNIÓW KLAS VII-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH</i>	43
Agnieszka Kubacka <i>PATRONI I ROCZNICE WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH 2020 ROKU USTANOWIENI PRZEZ SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ – KRZYŻÓWKA</i>	50
Elżbieta Trojan <i>JAN PAWEŁ II (1920-2005) – URODZIŁ SIĘ, ABY ZMIENIĆ ŚWIAT. BIBLIOGRAFIA MATERIAŁÓW REPERTUAROWYCH</i>	53
Elżbieta Trojan <i>FRYDERYK CHOPIN (1810-1849) – POETA FORTEPIANU. ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE</i>	57
Anna Marcol <i>"CZŁOWIEK POTRZEBUJE KORZENI I SKRZYDEŁ. OD AGLOMERACJI DO METROPOLII". SPRAWOZDANIE Z DZIESIĄTEJ KONFERENCJI REGIONALNEJ</i>	63
Anna Marcol <i>O KODOWANIU W SIECI</i>	66

OD REDAKCJI

Na łamach grudniowego wydania „Dialogów Bibliotecznych: czasopisma online” kontynuujemy tematykę wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w bibliotece i edukacji. Dzielimy się naszymi doświadczeniami związanymi z redakcją mediów społecznościowych, e-learningiem i kodowaniem. W szczególności polecamy Państwu samouczek obsługi bezpłatnego narzędzia webowego Educandy, w którym szybko przygotujemy biblioteczne quizy na różne okazje.

Numer wzbogacają scenariusze zajęć oraz materiały okolicznościowe nawiązujące do tegorocznych obchodów oraz patronów roku 2020.

Dziękujemy za współpracę wszystkim Autorom, którzy przyczynili się do powstania tego numeru!

Zapraszamy do lektury!

Redakcja „Dialogów Bibliotecznych”

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

KATARZYNA HERICH, ANNA KRZEMPEK

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

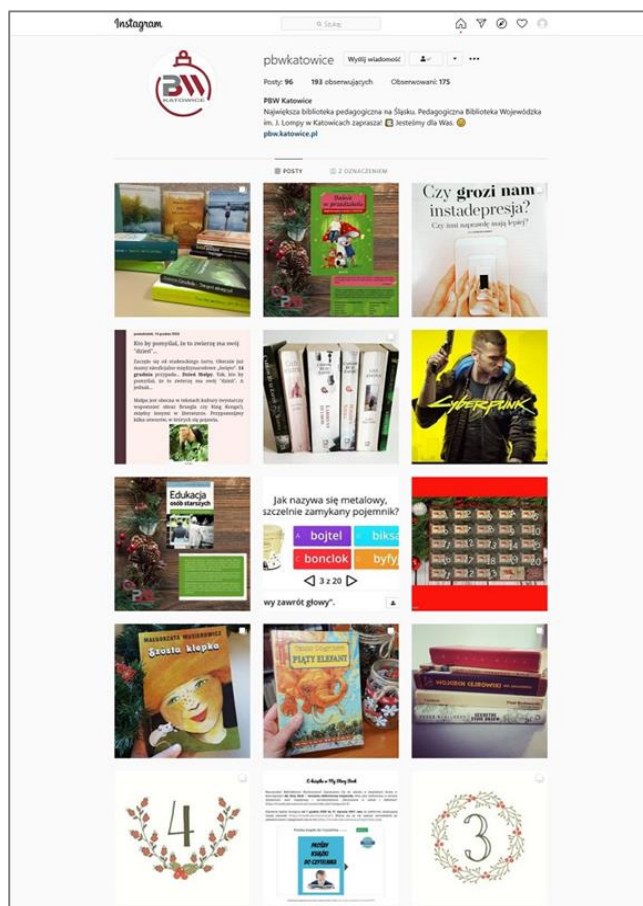
WKRÓTCE WYSKOCZYMY NAWET Z TWOJEJ LODÓWKI!

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA IM. JÓZEFA LOMPY W KATOWICACH
NA INSTAGRAMIE I TWITTERZE

Być może istnieją jeszcze osoby, które postrzegają bibliotekarzy w sposób stereotypowy, jednak znakomita większość zdaje sobie sprawę z tego, że czas ukrywania się za regałem wśród zakurzonych książek już dawno minął. Że bibliotekarz to ktoś otwarty, kontaktowy, chętny do pomocy, ktoś, kto dobrze orientuje się we współczesnych trendach bibliotekarskich, nieustannie się doskonali i... istnieje w mediach społecznościowych. A wraz z nim, w wirtualnym świecie, istnieje jego biblioteka.

Nasza biblioteka od dawna ma swoje miejsce w Internecie. Na samym początku była strona internetowa, a później, na przestrzeni kolejnych lat, pojawiały się: profil biblioteki na Facebooku, blog literacki na blogspocie i kolejne blogi: o „sieciowaniu” i cyklicznie – o konkursach literackich dla młodzieży (wszystkie linki, ścieżki i inne tropy – są zawsze dostępne na naszej stronie internetowej).

Wraz z rozwojem kolejnych mediów społecznościowych pojawiła się konieczność i pomysł na to, żeby PBW pojawiła się również tam. Żeby Czytelnik, który korzysta tylko (albo: głównie) z Instagramu albo z Twittera – miał możliwość poznać bibliotekę pedagogiczną w swoim ulubionym miejscu. I tak – w lipcu 2020 roku pojawiło się nasze konto na Instagramie (@pbwkatowice), a na Twitterze (@pbw_katowice) – w październiku. Oba profile prowadzą (podpisane wyżej) osoby, które na co dzień pracują w Wydziale Informacji, Promocji i Współpracy ze Środowiskiem. Wzajemnie się wspieramy i wymieniamy pomysłami, ale każda z nas ma własną wizję prowadzenia konta bibliotecznego.

Na Instagramie: w poniedziałki promujemy bibliotekę – pokazujemy jak wygląda „od kuchni”, opowiadamy o tym, co się w tej chwili u nas dzieje, jednym słowem: aktualności! Wtorek i czwartek to czas na wskazanie interesującego artykułu z czasopism, które prenumerujemy albo obchody jakiegoś ważnego święta lub rocznicy. Na środę zwykle przygotowujemy „polecanke”, czyli książkę z naszych zbiorów, na którą szczególnie chcielibyśmy zwrócić uwagę Czytelnika. Piątek, to „weekendu początek”, kiedy pokazujemy naszym Obserwującym interesujące miejsca w Katowicach i promujemy środowisko lokalne (często w formie zagadki: „gdzie to jest?”). Od niedawna w piątki prowadzimy cykl: „Poznaj swojego bibliotekarza”, w którym przedstawiamy sylwetki bibliotekarzy pracujących w PBW w Katowicach, opowiadając o ich ulubionych książkach i pisarzach. W sobotę i niedzielę odpoczywamy od publikowania postów – to czas na odwiedziny u Osób, które obserwujemy, komentowania postów i udostępniania tych, które uważamy za istotne.

A co robimy na Twitterze? Promujemy zbiory naszej biblioteki, polecamy czasopisma dostępne w Czytelni, rozpowszechniamy nasze działania (np. kursy e-learningowe, konkursy, zestawienia bibliograficzne, ofertę edukacyjną), propagujemy rocznice uchwalone przez Sejmik Województwa Śląskiego (w bieżącym roku: Rok Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 30 lat samorządności) oraz władze państwowe, przypominamy o nietypowych

świętach (np. Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy Wobec Dzieci, Światowy Dzień Osób Jąkających, Dzień Bezpiecznego Komputera), prowadzimy dwa cykle popularyzujące czytelnictwo: „Książka na weekend” (promujemy beletrystykę), „Książki dla młodzieży” (promujemy książki dla młodzieży).

Dzięki tym serwisom społecznościowym możemy nawiązać kontakt z innymi bibliotekami (i wymieniać doświadczenia), wydawnictwami (i poznawać ich najnowszą ofertę) oraz osobami zainteresowanymi książkami i czytaniem, które – mamy nadzieję – mogą stać się Czytelnikami naszej biblioteki. Istniejąc na Instagramie i Twitterze, mamy możliwość darmowej promocji na szeroką skalę.

Dużo jeszcze przed nami, profile dopiero się rozwijają, jeszcze nie mają ugruntowanej pozycji w wirtualnym świecie, ale jak wielokrotnie powtarzamy – nie zatrzymujemy się nawet na chwilę, ciągle działamy i nie brakuje nam pomysłów.

A wracając do tego stereotypowego bibliotekarza – być może nadal czasem chowa się za regałem, ale teraz jedynie na chwilę i z pewnością po to, żeby odpowiedzieć swojemu Czytelnikowi na komentarz na bibliotecznym Twitterze albo polubić na Instagramie zdjęcie i recenzję świeżo kupionej książki, którą właśnie ustawił na półce. :)

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

ANNA MARCOL

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

E-LEARNING W BIBLIOTECE

Z DOŚWIADCZEŃ PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI WOJEWÓDZKIEJ IM. JÓZEFA LOMPY W KATOWICACH*

Nauka w dowolnym miejscu i czasie, bez konieczności wychodzenia z domu! Od stycznia 2018 roku Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach oferuje swoim użytkownikom udział w bezpłatnych kursach online z zakresu obsługi wybranych programów i aplikacji internetowych przydatnych w pracy nauczycieli i bibliotekarzy. Szkolenia są adresowane do wszystkich zainteresowanych, także spoza województwa śląskiego, a udział w kursach jest potwierdzany zaświadczeniami, które są wysyłane drogą elektroniczną.

Kursy e-learningowe PBW w Katowicach stały się alternatywą dla szkoleń z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, które wcześniej prowadzono wyłącznie w formie stacjonarnej. Ich udostępnienie w Internecie pozwoliło na poszerzenie kręgu użytkowników usług Biblioteki ze względu na większą swobodę w wyborze czasu, tempa i miejsca nauki. Do października 2020 roku wzięło w nich udział blisko 2000 uczestników.

Obecnie szkolenia są prowadzone na **Platformie edukacyjnej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach**, dostępnej na stronie <https://moodle.pbw.katowice.pl/>. Zostały podzielone na trzy kategorie:

- OTWARTE SZKOLENIA Z ZAKRESU TIK,
- SZKOLENIA Z ZAKRESU TIK DLA ZAMKNIĘTYCH GRUP,
- „SIECIOW@NIE W SZKOLE I BIBLIOTECE” – ZDALNA SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA.

Na wszystkie kursy można zapisywać się samodzielnie, podczas ich trwania. Zapisy są możliwe po założeniu konta i zalogowaniu się na nim. Uczestnicy szkoleń zamkniętych – podczas zapisu – podają dodatkowo klucz dostępu, który otrzymują od osoby prowadzącej.

* Referat wygłoszony podczas XVI Forum Bibliotekarzy Województwa Śląskiego (20.10.2020).

SZKOLENIA OTWARTE

Oferta szkoleń online jest stale poszerzana. Obecnie (grudzień 2020) składa się z jedenastu tematów realizowanych w formie szkoleń otwartych:

- *ABCya Paint – malujemy online,*
- *Educandy – interaktywne quizy dla najmłodszych,*
- *Jigsaw Planet – interaktywne puzzle,*
- *Photo Collage – upiększamy zdjęcia,*
- *Photo Editor – darmowa obróbka zdjęć,*
- *Photo Filters – szybki sposób na ciekawe zdjęcie,*
- *Toony Tool – tworzymy minikomiks,*
- *Quizizz – edukacja i zabawa,*
- *Voki – awatarowe szaleństwo,*
- *Word Art – wyrazowe chmurki na każdą okazję,*
- *Wordwall – interaktywne quizy.*

Uczestnicy szkoleń poznają bezpłatne narzędzia dostępne w zasobach Internetu, które ułatwiają tworzenie interaktywnych quizów (Educandy, Quizizz, Wordwall) i puzzli (Jigsaw Planet). Opracowują minikomiksy (ToonyTool), mówiące postacie (Voki), edukacyjne grafiki (Word Art) oraz rysunki online (ABCya Paint). Kilka tematów dotyczy także obróbki zdjęć (Photo Collage, Photo Editor, Photo Filters). Narzędzia te można wykorzystywać zarówno w pracy zdalnej, jak i stacjonarnej.

Bezpłatne programy i aplikacje internetowe omawianych podczas otwartych kursów e-learningowych organizowanych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach.

NAZWA NARZĘDZIA	ADRES INTERNETOWY	CHARAKTERYSTYKA
ABCya Paint	https://www.abcya.com/games/abcya_paint	Prosta i intuicyjna w obsłudze aplikacja do malowania, rysowania i kolorowania online. Tworzeniu obrazka towarzyszą efekty dźwiękowe, które stanowią dodatkową atrakcję dla dzieci.
Educandy	https://www.educandy.com/	Narzędzie internetowe do tworzenia interaktywnych ćwiczeń, takich jak: krzyżówki, anagramy, testy, wykreślanki czy zadania typu dobierz w pary. Opracowanie własnych materiałów wymaga założenia konta. Rejestracja nie jest natomiast wymagana od graczy – dostęp do ćwiczeń umożliwiają specjalne kody i linki, które udostępnia autor materiałów.
Jigsaw Planet	https://www.jigsawplanet.com/?lang=pl	Platforma dostępna w polskiej wersji językowej. Służy do tworzenia i udostępniania puzzli stworzonych na bazie zdjęć. Opracowanie własnych materiałów wymaga rejestracji.
Photo Collage	https://www.photocollage.com/	Narzędzie webowe do tworzenia fotokolaży. Nie wymaga rejestracji. Gotowe prace można pobierać na swój komputer i udostępniać w Sieci. Część funkcji, np. pobieranie materiałów w wysokiej rozdzielczości, jest odpłatna.
Photo Editor	https://www.photoeditor.com/	Nie wymagający zakładania konta program online do edycji fotografii, dzięki któremu dokonamy ich podstawowej obróbki oraz dodamy do nich różnorodne efekty i filtry, tekst, grafiki itp.
Photo Filters	https://www.photofilters.com/	Narzędzie online do edycji zdjęć, które nie wymaga rejestracji i logowania. Dzięki jego pomocy dokonamy podstawowej obróbki fotografii oraz nałożymy na nie wiele filtrów i efektów wizualnych.
Toony Tool	https://www.toonytool.com/	Strona z generatorem memów i minikomiksów. Podstawą opracowanych historyjek są zdjęcia, do których dodajemy tekst i komentarze w chmurkach. Gotowe prace pobieramy na swój komputer, drukujemy lub dzielimy się nimi za pośrednictwem Sieci.
Quizizz	https://quizizz.com/	Proste i darmowe narzędzie internetowe (dostępne w języku polskim) do tworzenia interaktywnych testów z różnych dziedzin wiedzy, które przybierają formę gry. Awatary, muzyka i śmieszne memy sprawiają, że ich rozwiązywanie jest atrakcyjne dla uczniów. Po zarejestrowaniu się w usłudze otrzymujemy także dostęp do bogatej bazy gotowych quizów, które można legalnie udostępnić.

Voki	https://www.voki.com/	Narzędzie do edycji animowanych, mówiących postaci przydatnych w ramach różnych przedmiotów nauczania. Korzystając z usługi za darmo można udźwiękować wybranych bohaterów zapisując ich bezpośrednio w serwisie lub na bezpłatnym koncie (z limitem).
Word Art	https://wordart.com/	Generator chmur tagów, za pomocą którego można opracować wyrazowe kompozycje do celów promocyjnych i edukacyjnych. Umożliwia tworzenie wyrazowych grafik w różnych kształtach, przeznaczonych do wydruku lub udostępniania online. Nie wymaga logowania i rejestracji. Część funkcji, np. pobieranie materiałów w wysokiej rozdzielności, jest odpłatna.
Wordwall	https://wordwall.net/pl	Platforma do opracowywania różnorodnych materiałów dydaktycznych w wersji interaktywnej i do wydruku. W ramach planu darmowego można korzystać z bazy zawierającej gotowe quizy lub tworzyć własne (z limitem). Ich opracowanie wymaga założenia konta. Uczniowie mogą rozwiązywać ćwiczenia bez konieczności rejestracji.

Źródło: opracowanie własne.

Szacowany czas, przewidziany na realizację jednego tematu wynosi od 2 do 5 godzin dydaktycznych (w zależności od wybranego szkolenia). Dostęp do materiałów jest możliwy przez cały czas trwania kursu, a ewentualne pytania i problemy można zgłaszać osobie prowadzącej, która na bieżąco loguje się na platformie.

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Wszystkie tematy, które są realizowane w formie szkoleń otwartych, można także zamawiać jako kursy adresowane do zamkniętych grup. Taka oferta jest adresowana do zainteresowanych szkół i placówek oświatowych, w których rady pedagogiczne chciałyby się przeszkolić z obsługi wybranego narzędzia. W ramach kursów zamkniętych są także przeprowadzane szkolenia wewnętrzne, adresowane do pracowników biblioteki.

SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA

Nową propozycją są szkolenia, które odbywają się w ramach „Sieciow@nia w szkole i bibliotece” – zdalnej sieci współpracy i samokształcenia. Jej nazwa nawiązuje do tytułu bloga edukacyjnego promującego wykorzystanie nowoczesnych technologii (<https://sieciowanie.blogspot.com/>) oraz jednego z działów elektronicznego półrocznika "Dialogi Biblioteczne" (<https://pbw.katowice.pl/index.php/oferta/dialogi-biblioteczne>), na łamach którego pracownicy PBW dzielą się swoimi doświadczeniami w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Problematyka kursów organizowanych w ramach „Sieciow@nia” koncentruje się wokół stosowania wybranych narzędzi TIK w pracy pedagogicznej oraz działaniach na rzecz promocji placówek oświatowych i czytelnictwa.

W roku szkolnym 2020/2021 przewidziano 4 tematy szkoleń:

- *Kodowanie z najmłodszymi. Bezpłatne narzędzia do tworzenia kart pracy,*
- *My Story Book – tworzymy elektroniczną książeczkę,*
- *Poster Maker – pomysł na profesjonalny plakat,*
- *Fotoramio – obróbka zdjęć online.*

Udział w zaproponowanych szkoleniach jest polecany przede wszystkim nauczycielom bibliotekarzem, nauczycielom szkół podstawowych oraz wychowawcom świetlic i przedszkoli. Mogą w nich uczestniczyć także inne osoby zainteresowane.

O uruchamianiu kolejnych kursów Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach informuje za pośrednictwem swojej strony internetowej (<https://pbw.katowice.pl/>) oraz mediów społecznościowych:

- bloga *Sieciow@nia w szkole i bibliotece*: <https://sieciowanie.blogspot.com/>,
- Twittera: https://twitter.com/pbw_katowice,

- Instagrama: <https://www.instagram.com/pbwkatowice/>).

Informacje na ich temat można także znaleźć w serwisach internetowych, czasopismach fachowych oraz gazecie miejskiej „Nasze Katowice”.

II. Blog *Sieciow@nie w szkole i bibliotece* popularyzujący szkolenie e-learningowe katowickiej PBW.

BIBLIOGRAFIA:

- Marcol A., *Bezpłatne kursy online z zakresu TIK*, „Biuletyn EBIB” [czasopismo elektroniczne] 2018, nr 1. Pobrane 23.10.2020 z: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/613.2>.
- Marcol A., *E-learning w bibliotece. Z doświadczeń Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach*, „Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy” [czasopismo elektroniczne]. R. 9 (2020), s. 17-20. Pobrane 24.10.2020 z: https://bnb.oeiizk.waw.pl/9-2020/teksty/5_marcol_z_praktyki.pdf.
- Marcol A., *Kursy e-learningowe bibliotek pedagogicznych jako forma wspomagania nauczycieli w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych*. W: *Spółeczeństwo internautów a kultura globalna. Nowe media w edukacji wyzwaniem dla XXI wieku*. Red. M. Kalczyńska, A. Rajchel, M. Jędrzejowska. Opole: Oficyna Politechniki Opolskiej, 2019, s. 101-113.
- Marcol A., *Spotkajmy się „w chmurze”*, „Dialogi Biblioteczne” 2018, nr 1, s. 15-16.
- Marcol A., *Spotkajmy się „w chmurze”*. PBW w Katowicach zaprasza na kursy online, „Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy” [czasopismo elektroniczne]. R. 7 (2018), s. 27-29. Pobrane 24.10.2020 z: <https://bnb.oeiizk.waw.pl/7-2018/teksty/bnb2018-calosc.pdf>.

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

MAŁGORZATA OCHLUST

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

MĄDREJ GŁOWIE DOŚĆ DWIE SŁOWIE, CZYLI FRAZEOLOGIA DLA KAŻDEGO

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLAS VI-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH¹

Cele:

- rozwijanie oraz wzbogacanie słownictwa uczniów,
- utrwalenie wiedzy o frazeologizmach; definicja pojęcia, podział związków frazeologicznych,
- przyswojenie wiedzy o budowie związków frazeologicznych, poprawności stosowania wyrażen w języku polskim,
- sprawdzenie nabytej przez uczniów wiedzy na temat pochodzenia związków frazeologicznych – pogłębienie oraz konsolidacja wiedzy ogólnej.

Metody pracy:

- metody słowne (wykład, heureka, dyskusja twórcza z uczniami),
- ćwiczenia praktyczne.

Środki dydaktyczne:

- *Słownik języka polskiego* pod red. Witolda Doroszewskiego, słowniki frazeologiczne, *Słownik Ojczyzny-Polszczyzny* Jana Miodka.

Liczba godzin:

- dwie jednostki lekcyjne (2 x 45 minut).

FAZA WSTĘPNA

1. Pokaz slajdów: Czy znasz ten frazeologizm?

2. Uczniowie – patrząc na ilustracje – odgadują właściwe wyrażenie frazeologiczne.

¹Scenariusz pochodzi z programu edukacyjnego z zakresu kultury języka *Moja przygoda ze słowami*, autorstwa M. Ochlust.

Odpowiedzi: *twardy orzech do zgryzienia, patrzeć przez różowe okulary, walczyć z wiatrakami.*

FAZA REALIZACYJNA

1. Prowadząca omawia pojęcie „związki frazeologiczne”.

Definicja wg prof. Jerzego Bralczyka:

„Związkiem frazeologicznym nazywamy ustabilizowane w danym języku połączenie wyrazów, którego znaczenie nie wynika ze znaczeń tych wyrazów”.

Zatem „związek frazeologiczny” jest takim połączeniem wyrazów/słów, że jego znaczenie nie wynika z sumy znaczeń wyrazów/słów, które się na nie składają.

Oznacza to, że znaczenie związku frazeologicznego jest metaforyczne. Nie możemy się domyślać znaczenia frazeologizmu – trzeba je po prostu ZNAĆ. Należy zatem pamiętać o POPRAWNYM umieszczaniu związków frazeologicznych w kontekście swojej wypowiedzi, aby była zrozumiała, logiczna i przejrzysta.

2. Uczniowie wyjaśniają znaczenie podanych przez prowadzącą związków frazeologicznych:

mieć muchy w nosie, zgrzytać zębami, umywać ręce, mieć olej w głowie, być w czepku urodzonym, mieć gołębie serce, złoty człowiek, rzucić okiem, pocałować klamkę.

3. Prowadząca podsumowuje tę część zajęć:

- ✓ związki frazeologiczne stanowią integralną część każdego języka;
- ✓ znaczna część frazeologizmów jest właściwa jedynie dla danej wspólnoty językowej, a wynika to z faktu, że ich źródłem są kultura i tradycje kraju w którym powstały;
- ✓ związki frazeologiczne są w języku polskim i funkcjonują w nim od wieków.

Zwraca także uwagę na funkcje frazeologizmów:

- ✓ ubarwiają i wzbogacają nasz język,
- ✓ intensyfikują treść i wymowę tworzonych przez nas wypowiedzi.

4. Prowadząca, w formie wykładu, opowiada o różnych rodzajach związków frazeologicznych spotykanych w języku polskim oraz ich pochodzeniu.

Bardzo często frazeologizmy tworzą tylko dwa wyrazy np.: *krokodyle łzy, pięta achillesowa.*

We frazeologizmach często znajdujemy odwołania do dawnych, zapomnianych już czasów. Z braku wiedzy o pochodzeniu związku frazeologicznego, możemy łatwo dokonać niewłaściwej interpretacji oraz niepoprawnego przekształcenia. Takim przykładem jest wyrażenie *wyrwać się jak filip² z konopi.*

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- ✓ Proszę odpowiedzieć, dlaczego spotykamy się z takim zapisem?
- ✓ Jak rozumiemy znaczenie tego frazeologizmu?

W każdym języku funkcjonują IDIOMY. Są to takie wyrażenia, których się nie da przełożyć w sposób dosłowny na język obcy, a użytkownik obcego języka nie zrozumie rozmówcy.

²W gwarze białoruskiej filipem nazywano zajęcia.

Przykłady idiomów: *spiec raka, smalić cholewki, nabić w butelkę, zbić z pantafyku.*

PYTANIE DO UCZNIÓW: Czy wiesz, co oznacza słowo „pantafyk”?³

„Kategorie” frazeologizmów.

- ✓ Zawierające nazwy części ciała, np.: *mieć mocne plecy, leżeć do góry brzuchem, wstać lewą nogą.*
- ✓ Dotyczące spostrzeżeń zachowania ludzi, cech osobowości oraz emocji, np. uczucia miłości: *stara miłość nie rdzewieje, usychać z miłości, miłość do grobowej deski.*
- ✓ Nawiązujące do świata zwierząt, np.: *żyć jak pies z kotem, mieć węża w kieszeni, pierwsze koty za płoty.*
- ✓ Zawierające nazwy kolorów, np.: *biały jak kreda, czarny jak heban, zielony jak trawa.*

Źródła pochodzenia związków frazeologicznych:

- ✓ mitologia grecka i rzymska – np. *puszka Pandory, koń trojański,*
- ✓ Biblia – np. *strój Adama, manna z nieba,*
- ✓ historia – np. *kości zostały rzucone, pyrrusowe zwycięstwo,*
- ✓ literatura – np. *wiek balzakovski, martwe dusze, dantejskie sceny,*
- ✓ film – np. *nie ze mną te numery (Stawka większa niż życie),*
- ✓ reklama – np. *a świstak siedzi i zawija je w te sreberka* (reklama czekolady).
- ✓ sztuka – np. *kształty rubensowskie, tyrcjanowski kolor,*
- ✓ obyczaje – np. *rzucić komuś rękawicę, spalić za sobą mosty,*
- ✓ życie codzienne; język potoczny – np. *bułka z masłem, mieć pozamiatane.*

5. Uczniowie rozwiązują mini quiz *Która forma frazeologizmu jest poprawna?:*

- ✓ **wyrwać się jak filip⁴ z konopi** czy *wyrwać się jak Filip z konopi,*
- ✓ **nie zasypiać gruszek w popiele** czy *nie zasypywać gruszek w popiele,*
- ✓ **niedźwiedzia przysługa** czy *niedźwiedzia postuga,*
- ✓ **nocny marek** czy *nocny Marek,*
- ✓ **porywać się z motyką na słońce** czy *porywać się z motyką na księżyc,*
- ✓ **brać na tapet** czy *brać na tapetę,*
- ✓ **rzucić się na głęboką wodę** czy *rzucić się na gorącą wodę.*

6. Prowadząca omawia podział związków frazeologicznych.

Podział ze względu na budowę gramatyczną: wyrażenia, zwroty i frazy.

- ✓ **WYRAŻENIA** – związki wyrazowe, w skład których nie wchodzi czasownik, np.: *biały kruk; kamień węgielny.*
- ✓ **ZWROTY** – związki wyrazowe, w których podstawowym członem jest czasownik, np.: *stawać okoniem; dawać nogę.*
- ✓ **FRAZY** – połączenia wyrazowe mające bardzo często postać równoważnika zdań, np.: *czym chata bogata; jaki pan, taki kram.*

Podział ze względu na stopień łączliwości: stałe, luźne, łączliwe.

- ✓ **ZWIĄZEK STAŁY** – połączenie wyrazowe, w którym nie można dokonać żadnej zmiany, polegającej na wymianie wyrazu, zmianie kolejności słów czy formy gramatycznej. Wprowadzenie jakiegokolwiek zmiany

³Zob. *Zbić kogoś z pantafyku* [on-line]. Pobrano 22.12.2020 z: https://nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/ojczysty-dodaj-do-ulubionych/ciekawostki-jezykowe/ZBIC_KOGOS_Z_PANTALYKU,cltt,Z.

⁴Pogrubioną czcionką zaznaczono poprawne odpowiedzi.

spowoduje zmianę treści i znaczenia. Są to związki o znaczeniu utartym, np.: *zbijać bąki; chytry jak lis; w gorącej wodzie kąpany*.

- ✓ **ZWIĄZEK LUŻNY** – połączenie wyrazów, które umożliwia dokonanie pewnej „wymiany”, np.: *drewniany dom – murowany dom, zielony liść – żółty liść*.
- ✓ **ZWIĄZEK ŁĄCZLIWY** – połączenie wyrazowe, w którym można „podmieniać” wyrazy, ale są to też połączenia UTRWALONE ZNACZENIOWO, np. słowo „szczekać” wymaga wyrazów „psich”, „rzyć” łączy się z wyrazami „końskimi”. Powiemy „gniady koń”, ale nie można powiedzieć – „gniady osioł”. Użyjemy wyrażenia „broczyć krwią”, gdyż nie można „broczyć potem”.

7. Prowadząca omawia związki frazeologizmów z przysłowiami ludowymi.

Zdarza się czasami, że niektórzy utożsamiają związki frazeologiczne z przysłowiami ludowymi. Nie jest to do końca uzasadnione, ponieważ przysłowia ludowe są zdaniami.

Wg *Słownika Języka Polskiego* przysłowia to: *krótkie zdania zaczerpnięte ze źródeł literackich lub ludowych utrwalone w tradycji ustnej, wyrażające myśl ogólną; ogólną prawdę czy mądrość ludową*.

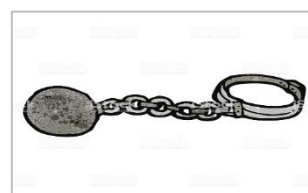
Związki frazeologiczne nie mają postaci pełnych zdań, bardzo często są częścią zdania. Frazeologizmy i przysłowia łączy metaforyczność znaczeń.

8. Uczniowie wyjaśniają, jak rozumieją znaczenie przysłowia *Żeby kózka nie skakała, toby nóżki nie złamała*, które pochodzi z wiersza Juliana Tuwima *Skakanka*.

9. Prowadząca podsumowuje zajęcia.

Wyjaśnia, jakie są funkcje frazeologizmów: wzbogacają język, ułatwiają wymianę myśli, przechowują w sobie historię – są skarbnicą myśli i czasów, które minęły. U rozmówcy użyty przez nas frazeologizm wywołuje „obraz” skojarzeniowy – wiemy dokładnie, co chcieliśmy powiedzieć i rozumiemy się wzajemnie, bez potrzeby długiego objaśniania.

10. Na podstawie zaprezentowanych ilustracji uczniowie odgadują związane z nimi frazeologizmy.

Odpowiedzi: *mieć związane ręce, znaleźć dziurę w całym, być kulą u nogi*.

Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

MAŁGORZATA OCHLUST

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

GDZIE GŁOWA RZĄDZI, TAM CZŁOWIEK NIE BŁĄDZI

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLAS VI-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH*

Zajęcia mają formę warsztatów językowych, podczas których uczniowie indywidualnie rozwiązują przygotowane ćwiczenia. Po ich rozwiązaniu – wspólnie z prowadzącą – sprawdzają, jak sobie poradzili z udzieleniem poprawnych odpowiedzi.

Cele:

- propagowanie wiedzy o języku polskim,
- doskonalenie umiejętności sprawnego posługiwania się językiem polskim,
- utrwalenie wiedzy o utworach z kanonu lektur,
- motywowanie uczniów do aktywnego poszerzania swojej wiedzy,
- rozwijanie zainteresowań językowych i czytelniczych,
- pobudzanie uczniów do współzawodnictwa.

Podczas warsztatów uczniowie rozwiązują ćwiczenia, których celem jest sprawdzenie:

- poziomu ich wiedzy z zakresu wiedzy o literaturze i języku polskim,
- spostrzegawczości,
- umiejętności sprawnego myślenia, przy rozwiązywaniu zadań problemowych.

Czas realizacji: 1 godzina zegarowa.

Kategoria: Literatura. Mity greckie (na podstawie *Mitologii* Jana Parandowskiego).

ĆWICZENIE 1: Kto to powiedział?

1. *Pamiętaj synu, żebyś zawsze latał środkiem, między morzem a niebem.*
2. *Ciekawe, dlaczego ta szkatułka jest zamknięta? – myślała. Skoro to prezent, chyba mogę zrobić z nim, co zechcę.*
3. *Udał się na brzeg rzeki, wygrzebał jamkę w ziemi i krzyknął do niej: Król Midas ma ośle uszy.*
4. *Zawołajcie moją żonę! – krzyknął wreszcie. Chcę się z nią pożegnać! (...) A kiedy kobieta przyszła, szepnął jej do ucha: Nie urządzaj mojego pogrzebu.*

*Scenariusz pochodzi z programu edukacyjnego z zakresu kultury języka *Moja przygoda ze słowami*, autorstwa M. Ochlust.

5. *Przywiąż końcówkę nici do drzwi wejściowych labiryntu (...). To będzie twoja wskazówka. Idź za nicią!*
6. *Stworzę człowieka! – rzekł i od razu przystąpił do pracy.*
7. *Pogłaskał się po długiej, białej brodzie i rzekł: niech składają mi ofiary, bycze mięso, inne dary. Niech mi dają to, co chcę albo będzie z ludźmi źle.*

Odpowiedzi: 1 – Dedal, 2 – Pandora, 3 – fryzjer króla, 4 – Syzyf, 5 – Ariadna, 6 – Prometeusz, 7 – Zeus.

Kategoria: Znajomość semantyki związków frazeologicznych.

ĆWICZENIE 2: Wyjaśnij – swoimi słowami – znaczenie podanych związków frazeologicznych.

Przykładowe odpowiedzi podano po myślnikach.

- **Z cicha pęk (ścichapęk)** – nagle i niespodziewanie.
- **Nie zasypiać gruszek w popiele** – nie zaniedbywać spraw wymagających załatwienia, wykorzystywać nadarzącą się okazję, nie zaprzepaszczać szansy na sukces.
- **Wyjść jak Zabłocki na mydle** – być na czymś stratnym.
- **Iść po linii najmniejszego oporu** – wybierać rozwiązanie nie wymagające wysiłku.
- **Nocny marek** – ktoś kto pracuje w nocy.
- **Wyskoczyć (albo: wyrwać się) jak filip z konopi** – zrobić coś bez zastanowienia, odezwać się nie w porę, powiedzieć coś niewłaściwego (niestosownego).

Kategoria: Znajomość poprawnej konstrukcji związków frazeologicznych.

ĆWICZENIE 3: W przytoczonych przysłowiach dopisz brakujące wyrazy.

Poprawne odpowiedzi podano w nawiasach.

- ... orzech do zgryzienia. (TWARDY)
- Dziesiąta woda po (KISIELU)
- Nie wie ..., co język plecie. (GŁOWA)
- ... jak makiem zasiał. (CICHO)
- Łyżka ... w beczce miodu. (DZIEGCIU)
- Budować ... na lodzie. (ZAMKI)
- Obiecywać gruszki na (WIERZBIE)
- Przeczytać od deski do (DESKI)
- Poszło jak z (PŁATKA)
- Zbić [kogoś] z (TROPU)

Kategoria: Leksyka. Powiedzenia mniej znane, mające swoje korzenie w historii kultury.

ĆWICZENIE 4: Objasnij znaczenie dawnych powiedzeń.

a) **Darowanemu koniowi nie patrz w zęby.**

Odpowiedź: Nie należy krytykować czegoś, co otrzymuje się w prezencie.

b) **Niedźwiedzia przystuga.**

Odpowiedź: Sytuacja, kiedy – wbrew dobrym intencjom – wyrządza się szkodę (przykrość, krzywdę) osobie, której chce się przysłużyć.

Kategoria: Słownictwo. Semantyka. Słowa mniej znane i rzadko używane.

ĆWICZENIE 5: Objasnij znaczenie słów – mini quiz.

UWAGA! Poprawne odpowiedzi zapisano pogrubioną czcionką.

1. Ancymonek:

- przyprawa korzenna,
- nazwa zioła,
- **urwis, rozrabiaka.**

2. Buzdygan:

- herb Tatarów,
- **broń pochodzenia wschodniego; pałka, maczuga,**
- hełm rycerski.

3. Kukuruźnik (kołchoźnik), to:

- **dawny, drewniany radioodbiornik, posiadający tylko jeden program,**
- nazwa czołgu z okresu II wojny światowej,
- nazwa okrętu podwodnego.

4. Polepa:

- **podłoga gliniana w dawnej chacie,**
- polewa na ciasto świąteczne,
- rodzaj kleju.

5. Ordynus:

- służący na dworach szlacheckich,
- **osoba niegrzeczna,**
- giermek rycerza.

6. Butonierka:

- wyprzedaż starych, zabytkowych samochodów,
- wyprzedaż mundurów z wojskowych magazynów,
- **niewielki otwór w lewej klapie marynarki.**

Kategoria: Słownictwo. Semantyka.

ĆWICZENIE 6: Wyjaśnij, kim są: meloman, grafolog, grafoman, megaloman?

Odpowiedzi:

- **MELOMAN** – miłośnik muzyki.
- **GRAFOLOG** – specjalista zajmujący się weryfikowaniem autentyczności pisma.
- **GRAFOMAN** – osoba pisząca utwory literackie pomimo braku talentu.
- **MEGALOMAN** – pyszałek, osoba mająca przesadnie wysokie wyobrażenie o swojej wartości.

Kategoria: **Literatura.**

ĆWICZENIE 7: Na podstawie przytoczonych zestawień wyrazów podaj tytuły lektur.

Lp.	Wyrazy	Tytuł książki
1.	miód, przyjaźń, garnek, las	
2.	marzycielka, piegi, rude włosy, wzgórze	
3.	wierność, tułaczka, mitologiczne potwory, boginie, bohater	
4.	duchy, sknera, Anglia, święta, skrucha	
5.	Londyn, plan podróży, klub „Reforma”, zakłady, świat	
6.	szosa, Zenek, przyjaciel, odwaga, Pestka	
7.	belfer, historia, młodzież, kronika, zakup sposobu na nauczyciela	
8.	profesor, szacunek do nauczyciela, Adam, metoda odpytywania, próba	

Odpowiedzi: 1 – *Kubuś Puchatek*, 2 – *Ania z Zielonego Wzgórza*, 3 – *Przygody Odysusza*, 4 – *Opowieść wigilijna*, 5 – *W 80 dni dookoła świata*, 6 – *Ten obcy*, 7 – *Sposób na Alcybiadesa*, 8 – *Szatan z siódmej klasy*.

Kategoria: **Literatura.**

ĆWICZENIE 8: Przeczytaj fragment życiorysu. Na jego podstawie odgadnij nazwisko pisarza.

Pisarz polski. Autor bajek i opowiadań dla dzieci młodszych. Pisze również książki dla młodzieży. Urodzony 4 maja 1972 roku. Pochodzi z Podlasia. Ukończył Wydział Dziennikarski i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Był redaktorem „Świerszczyka”, czasopisma dla najmłodszych. W 2002 roku zdobył Nagrodę Literacką im. Kornela Makuszyńskiego. Stworzył takich bohaterów, jak: Detektyw Pozytywka, Kuba, Buba, Bodzio i inni.

Odpowiedź: **Grzegorz Kasdepke.**

Kategoria: **Zagadka logiczna.**

ĆWICZENIE 9: Przeczytaj tekst zagadki i odpowiedz na pytanie.

W pewnym kraju obok siebie leżały trzy miasta: Prawda, Kłamstwo i Półprawda.

Mieszkańcy Prawdy zawsze mówili prawdę.

Mieszkańcy Kłamstwa zawsze kłamali.

Mieszkańcy Półprawdy raz mówili prawdę a za drugim razem kłamali.

Do straży pożarnej w Prawdzie zadzwonili mieszkańcy pobliskiego miasta.

– Skąd dzwonicie? – zapytali strażacy.

– Z Półprawdy.

– Jest u was pożar?

– Tak. Wykrzyczeli!

Pytanie: Czy dowódca straży powinien wysłać jednostkę do pożaru?

Odpowiedź: **NIE.**

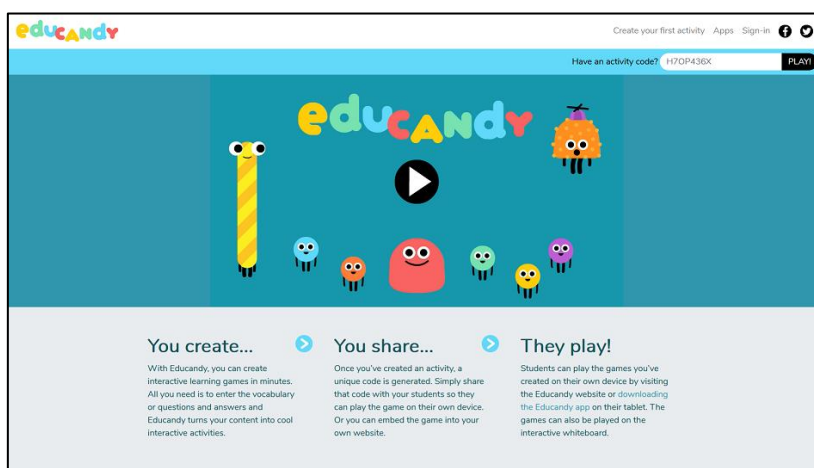
SIECIOW@NIE

ANNA MARCOL

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

TWÓRZ BIBLIOTECZNE QUIZY Z EDUCANDY!

Educandy (<https://www.educandy.com/>), czyli „edukacyjny cukierek”, to anglojęzyczna* platforma do tworzenia ośmiu rodzajów interaktywnych ćwiczeń (quizów), które można wykorzystać w ramach różnych przedmiotów nauczania, a także zajęć prowadzonych przez bibliotekarzy. Korzystanie z tego narzędzia jest całkowicie darmowe.

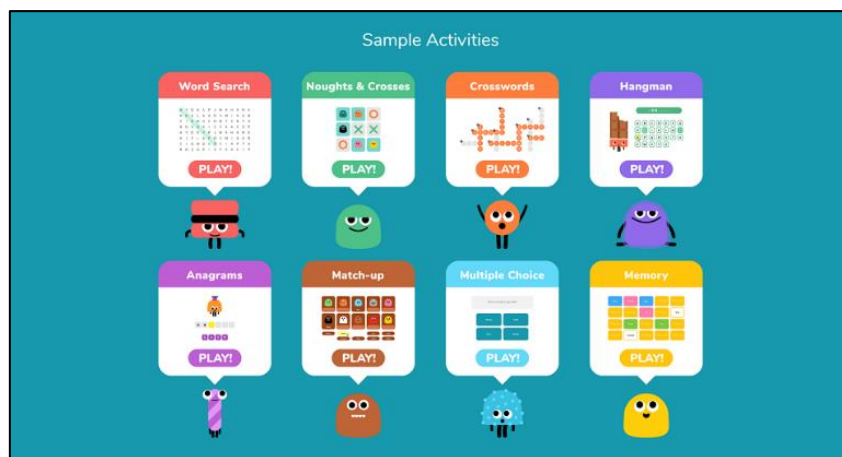

RODZAJE ĆWICZEŃ

Ćwiczenia, które tworzymy na platformie, przypominają tradycyjne gry i noszą następujące nazwy:

- **Word Search** – wykreślanka,
- **Noughts & Crosses** – kółko i krzyżyk (można grać wspólnie z inną osobą lub komputerem),
- **Crosswords** – krzyżówki,
- **Hangman** – wisielec – zamiast szubienicy zobaczymy czekoladę; za każdym razem, jak gracz udzieli błędnej odpowiedzi, zniknie jej kawałek,
- **Anagrams** – anagramy,
- **Match-up** – łączenie w pary,
- **Multiple Choice** (test),
- **Memory** (odnajdywanie par takich samych kart).

*Stronę można przetłumaczyć na język polski w niektórych przeglądarkach (np. Chrome).

Przygotowanie własnego ćwiczenia zajmuje kilka minut. Opiera się na uzupełnieniu jednej z trzech list, do których możemy wpisywać teksty w języku polskim (także ze znakami diakrytycznymi).

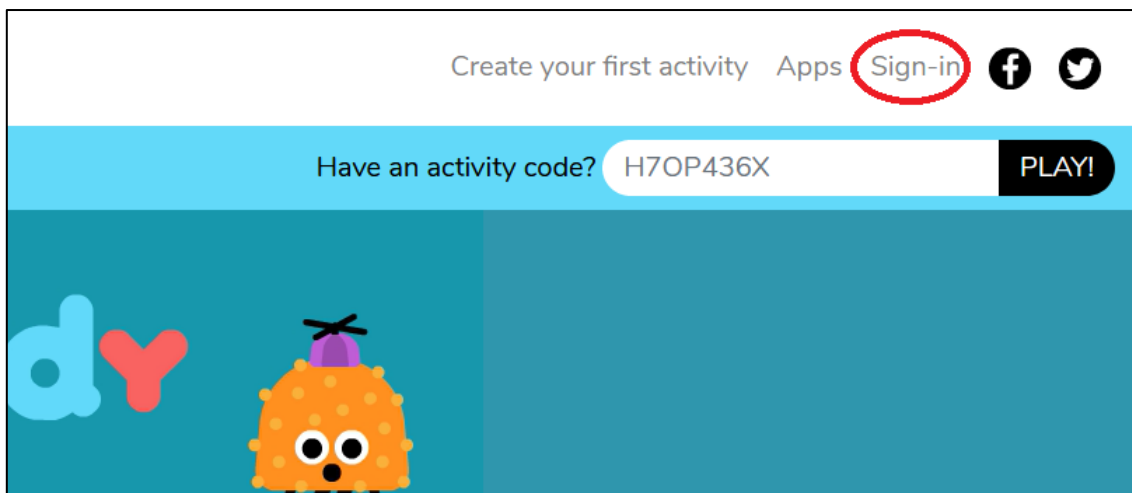
Ze względu na jej prostotę i szatę graficzną, stronę warto polecić osobom pracującym z dziećmi. Zadaniom towarzyszą efekty dźwiękowe i animowane postacie – edukacyjne cukierki, które przypominają bajkowe postacie. Warto zaznaczyć, że ich rozwiązywanie wymaga umiejętności czytania.

Każde ćwiczenie posiada unikatowy kod oraz link, który należy udostępnić graczom, dlatego też w usłudze nie zakłada się kont uczniowskich. Ćwiczenia można otwierać w dowolnym miejscu i czasie – w zależności od sprzętu z dostępem do Internetu, którym dysponujemy. Twórcy platformy polecają korzystanie z Educandy na komputerach, tabletach, tablicach interaktywnych oraz urządzeniach mobilnych. Na stronie <https://www.educandy.com/site/apps.php> udostępniono odnośniki kierujące pod adresy, z których można pobrać bezpłatną aplikację ułatwiającą korzystanie z usługi na smartfonach.

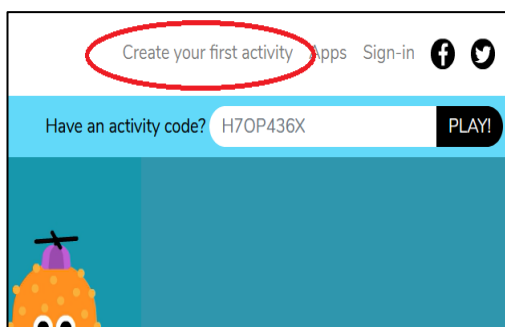
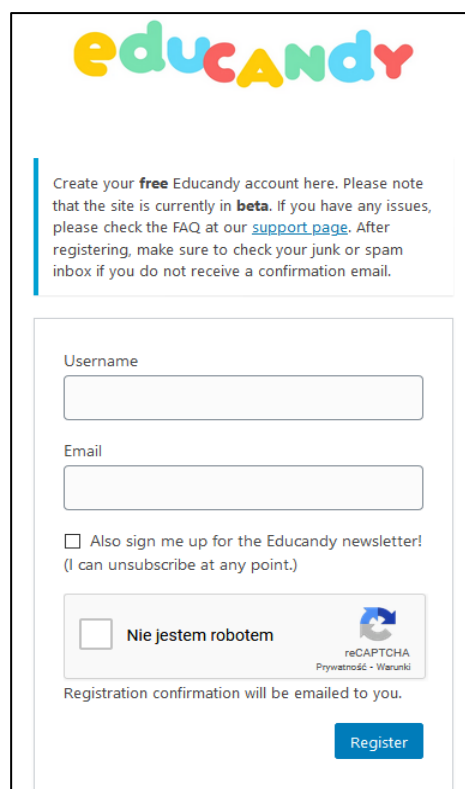
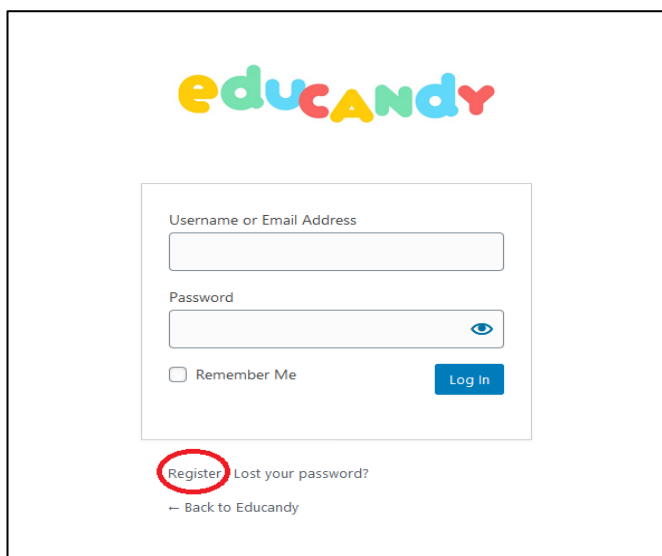
ZAKŁADANIE KONTA

Założenie konta w Educandy jest niezbędne do tworzenia własnych ćwiczeń. Gracze (dzieci) nie zakładają kont. Dostęp do materiałów otrzymują za pomocą specjalnych kodów lub linków.

Aby założyć konto, należy otworzyć stronę <https://www.educandy.com/> i wybrać przycisk **Sign-in** (w tym samym miejscu logujemy się na już utworzone konto).

Następnie wybieramy klawisz **Register**. Po jego kliknięciu otworzy się formularz rejestracyjny, który został udostępniony pod adresem: <https://www.educandy.com/wp-login.php?action=register>.

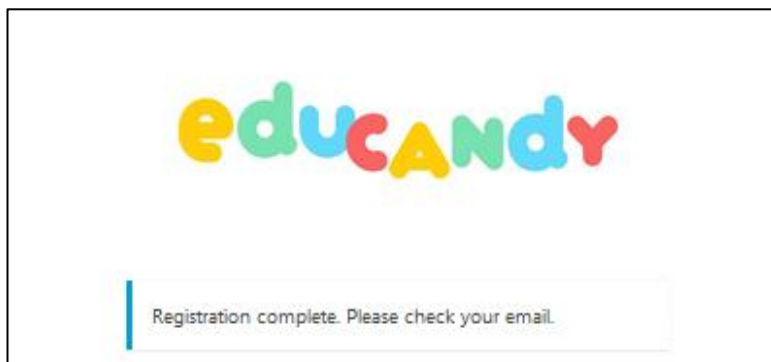

Formularz otworzymy także klikając w słowa **Create your first activity** znajdujące się w górnej części ekranu na stronie głównej.

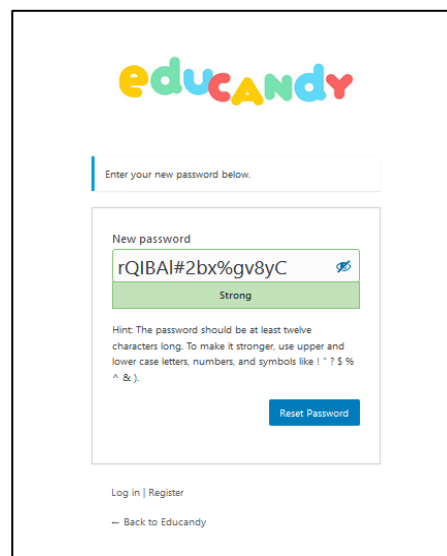
W formularzu podajemy nazwę użytkownika (**Username**) oraz adres mailowy (**Email**). Możemy również wyrazić zgodę na otrzymywanie newslettera, zaznaczając pustą kratkę przy słowach *Also sign me up for the Educandy newsletter!*

Koniecznym jest zaznaczyć pole **Nie jestem robotem** oraz kliknąć w niebieski klawisz **Register**.

Po jego wybraniu zobaczymy komunikat: *Registration complete. Please check your email* (Rejestracja kompletna. Proszę, sprawdź swój adres mailowy). Na skrzynkę zostanie wysłana wiadomość z linkiem aktywacyjnym (może trafić do folderu ze spamem), który wymaga potwierdzenia.

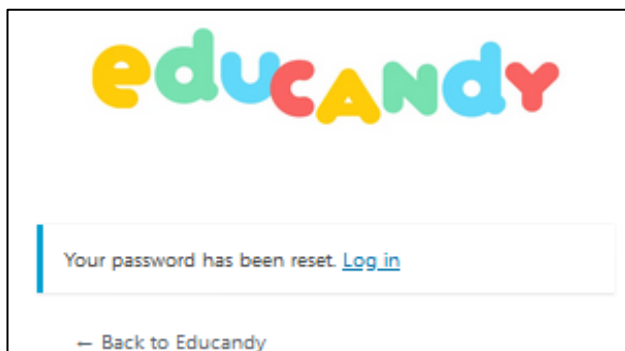

Po kliknięciu w link pojawi się pole **New password** – umożliwiające wprowadzenie własnego hasła w miejsce znaków zastępczych (które zostały automatycznie wygenerowane) oraz jego zatwierdzenie klawiszem **Reset Password**.

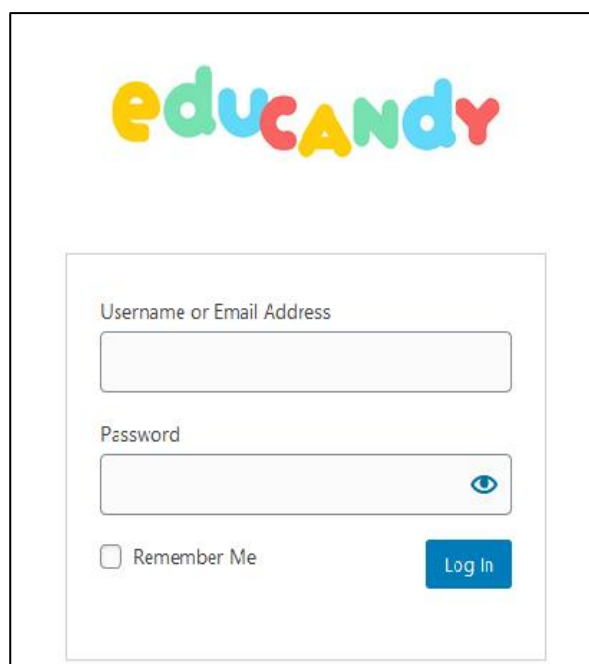

UWAGA! Twórcy usługi zalecają stosowanie długich haseł, składających się przynajmniej z dwunastu znaków (dużych i małych liter, liczb i symboli). Wybranie mniej skomplikowanego hasła nie powinno jednak stanowić problemu.

Po zatwierdzeniu wprowadzonych danych na ekranie pojawi się komunikat potwierdzający, że hasło zostało zresetowane (*Your password has been reset*). Zobaczmy też niebieski link **Log in**, dzięki któremu możemy zalogować się na swoim koncie.

Warto pamiętać, że okno logowania jest także dostępne na stronie głównej (należy kliknąć w napis **Sign-in**).

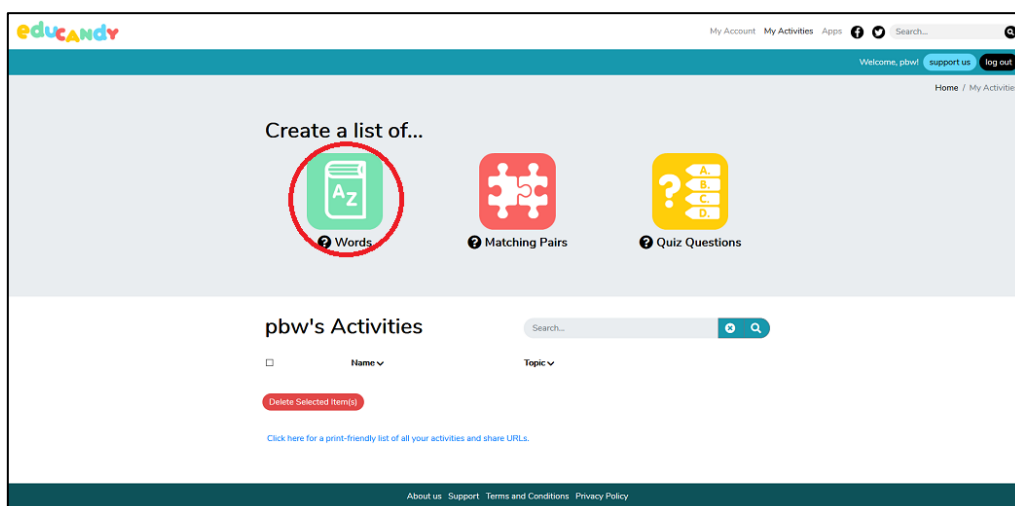

Do zalogowania się na swoim koncie niezbędne jest wpisanie do formularza danych podanych podczas rejestracji – nazwy użytkownika (lub adresu mailowego) i hasła. Wprowadzone informacje zatwierdzamy klawiszem **Log in**. Jeżeli pracujemy na swoim komputerze, możemy wcześniej zaznaczyć opcję **Remember Me**, która umożliwi ich zapamiętanie.

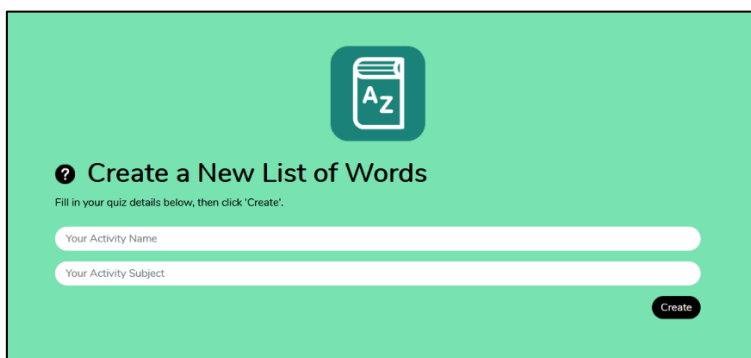
Po zalogowaniu się na koncie pojawi się możliwość tworzenia różnych rodzajów ćwiczeń. Ich podstawę stanowią trzy listy: **Words**, **Matching Pairs** oraz **Quiz Questions**.

TWORZENIE ĆWICZEŃ NA BAZIE LISTY WORDS

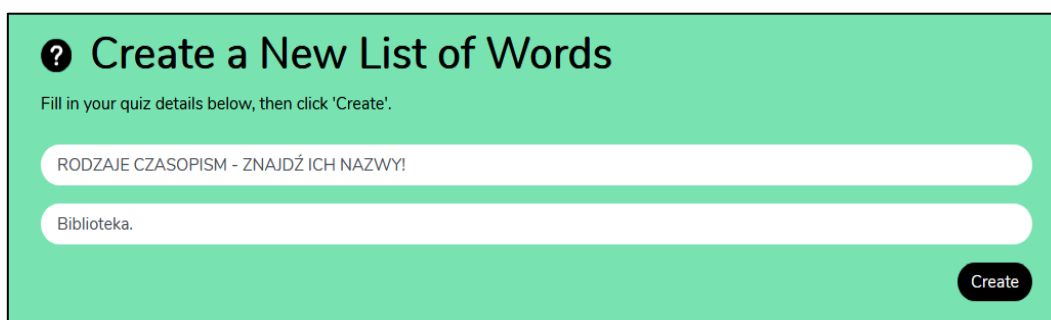
Po zalogowaniu się na swoim koncie wybieramy listę **Words**.

Po chwili zobaczymy dwa białe pola, do których wprowadzamy nazwę ćwiczenia (**Your Activity Name**) oraz przedmiotu nauczania, którego dotyczy (**Your Activity Subject**).

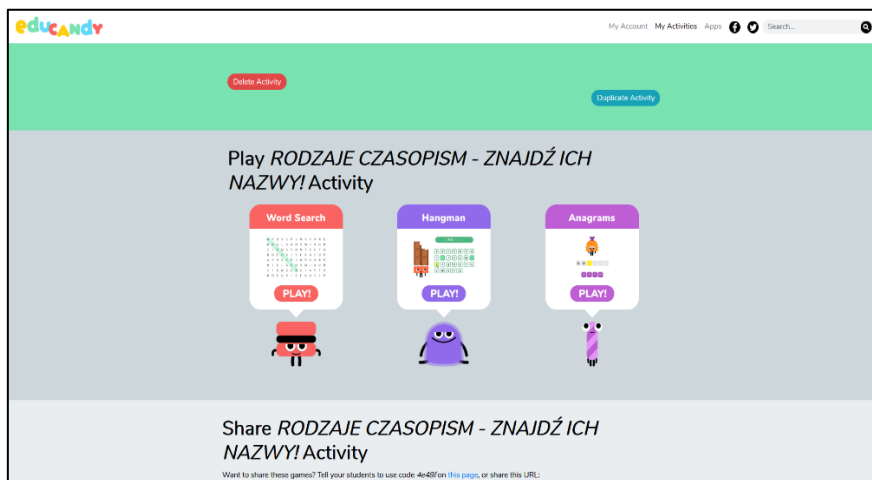
W tym przypadku do pierwszego okna wpisano nazwę ćwiczenia z poleceniem (*RODZAJE CZASOPISM – ZNAJDŹ ICH NAZWY!*). W drugim oknie podano natomiast słowo **Biblioteka**, ponieważ można je wykorzystać w ramach zajęć bibliotecznych. Całość zatwierdzono klawiszem **Create**.

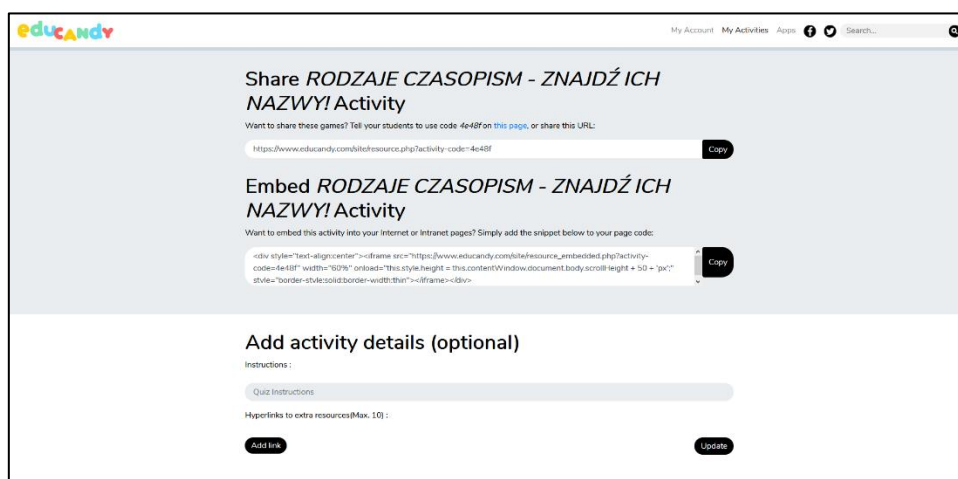
Za pomocą białego pola wprowadzono nazwy rodzajów czasopism wyodrębnianych ze względu na częstotliwość ich publikacji. Przy każdym z nich znajduje się ołówek, dzięki któremu – w razie potrzeby – można je edytować. Na tym etapie widzimy także klawisze umożliwiające usunięcie całej listy (**Delete Activity**) oraz jej skopiowanie (**Duplicate Activity**).

Przewijając stronę zobaczymy trzy rodzaje ćwiczeń, w które możemy przekształcić przygotowaną listę (należy w nie kliknąć).

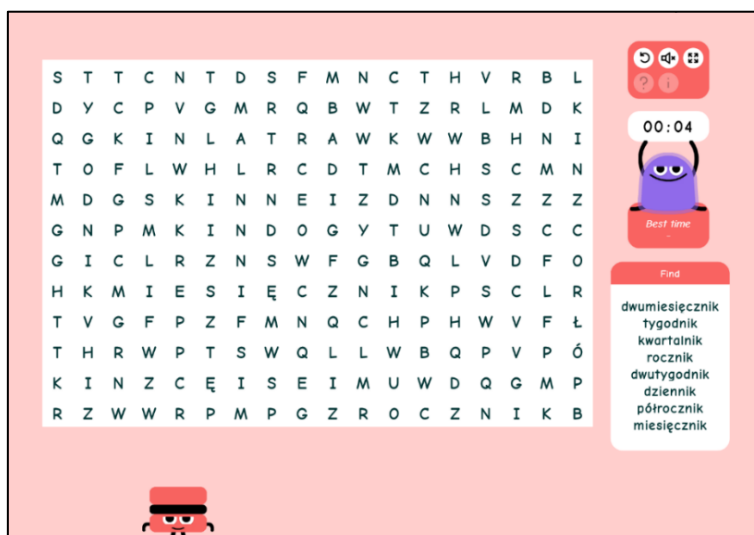

Jeszcze niżej znajdziemy adresy, które pozwolą udostępnić przygotowane materiały.

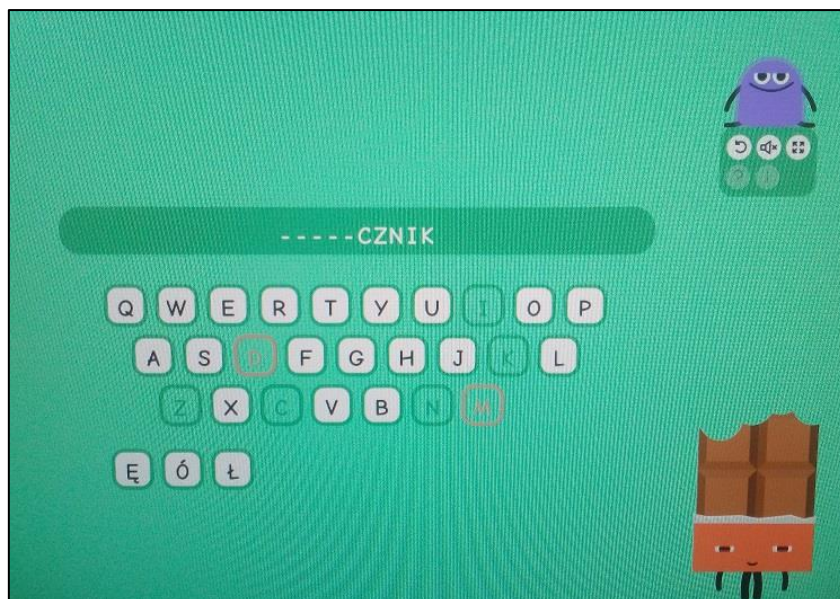

W taki sposób ćwiczenia zobaczą gracze.

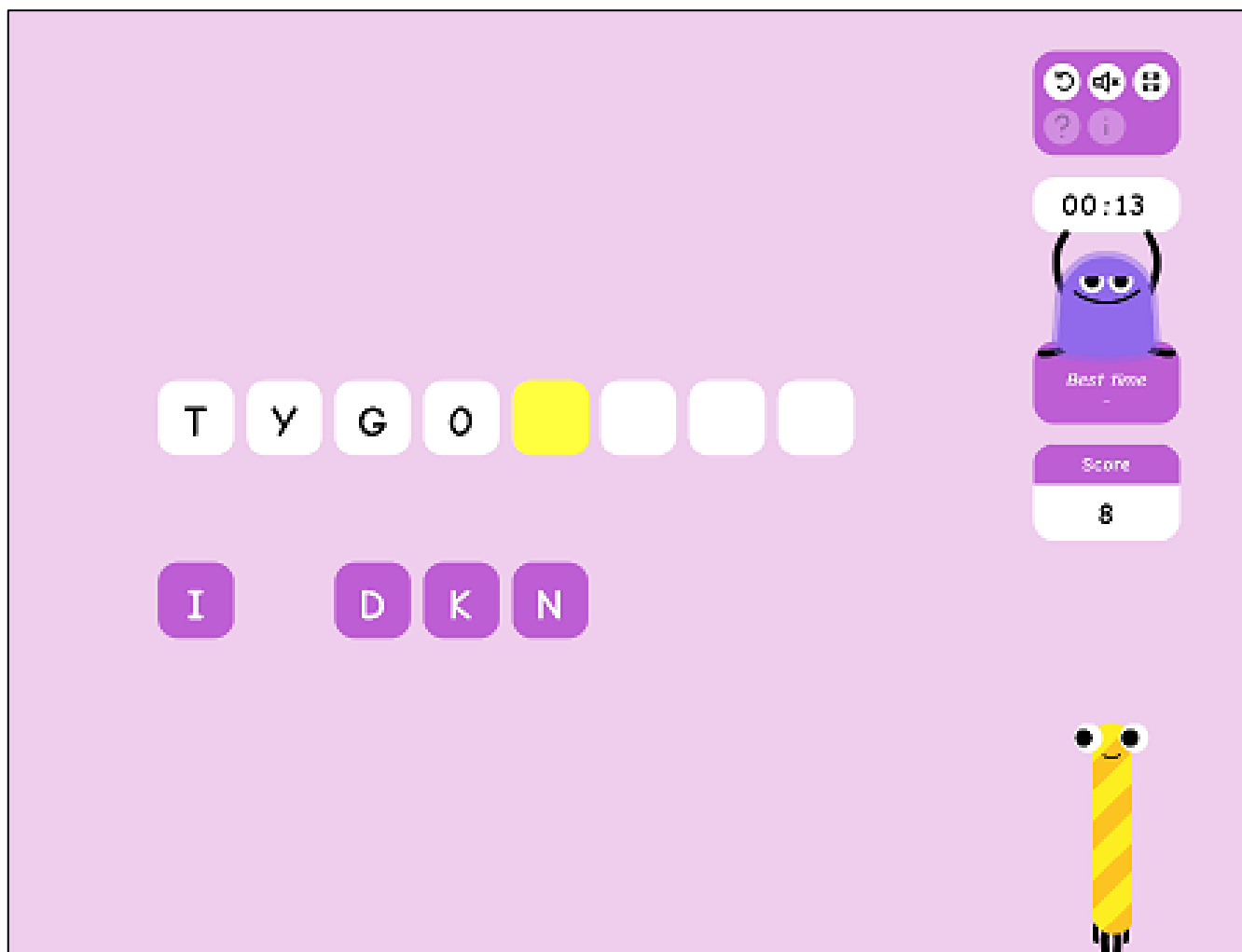
WYKREŚLANKA

WISIELEC

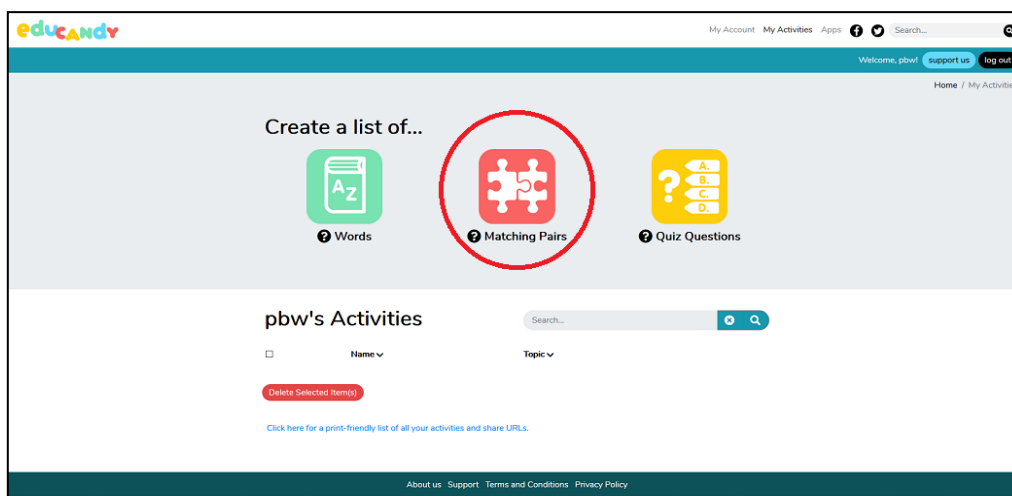

ANAGRAM

TWORZENIE ĆWICZEŃ NA BAZIE LISTY MATCHING PAIRS

Po zalogowaniu się na swoim koncie wybieramy ikonkę z puzzlami – listę **Matching Pairs**.

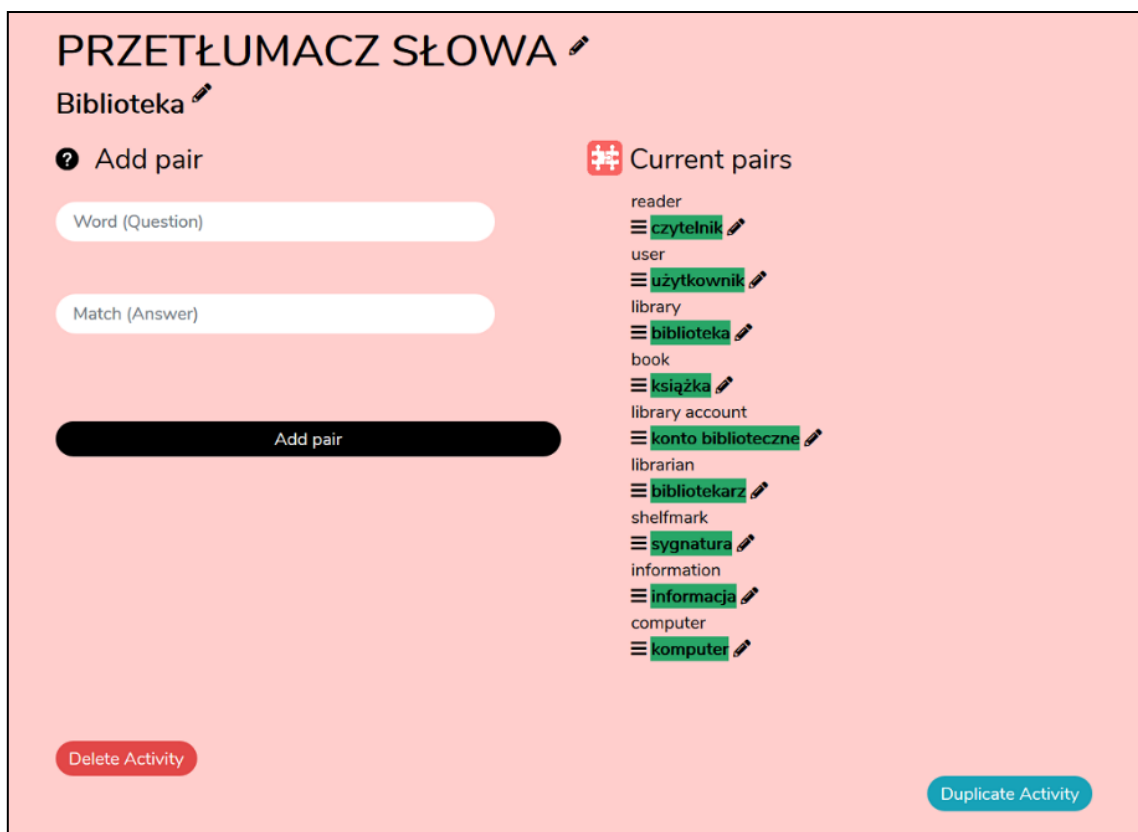

Po chwili zobaczymy dwa białe pola, do których wprowadzamy nazwę ćwiczenia (**Your Activity Name**) oraz przedmiotu nauczania, w ramach którego dzieci będą je rozwiązywać (**Your Activity Subject**).

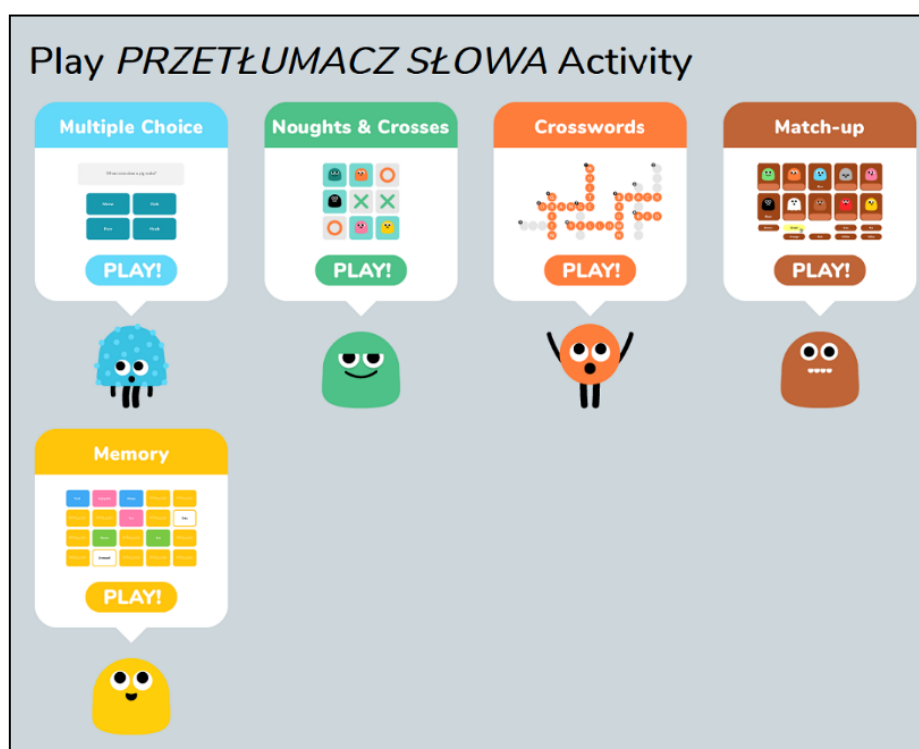
W tym przypadku ćwiczenie dotyczy angielskiego słownictwa związanego z tematyką biblioteczką. Po uzupełnieniu obu pól wprowadzone słowa zatwierdzono klawiszem **Create**.

Za pomocą białych pól wprowadzono kolejne pary wyrazów. Słowa angielskie za pomocą pola **Word (Question)**, a ich polskie odpowiedniki dzięki opcji **Match (Answer)**. Każdą parę należy oddzielnie zaakceptować czarnym klawiszem **Add pair** (dodaj parę). Warto zauważyć, że przy każdej wprowadzonej parze słów znajdziemy ikonkę z ołówkiem, który pozwala na ich ewentualną edycję. Na tym etapie widzimy także klawisze umożliwiające usunięcie całej listy (**Delete Activity**) oraz jej skopiowanie (**Duplicate Activity**).

W związku z tym, że niektóre szablony ćwiczeń zawierają ściśle określoną liczbę elementów, warto wprowadzić dziewięć par słów (nie wszystkie zostaną wykorzystane w każdym rodzaju zadania).

Przewijając stronę zobaczymy pięć rodzajów ćwiczeń, które wygenerujemy na bazie listy Matching Pairs. Aby zobaczyć, jak wyglądają, należy w nie kliknąć.

Jeszcze niżej znajdziemy adresy, które pozwolą udostępnić przygotowane ćwiczenia.

The screenshot shows the Educandy interface for sharing an activity. At the top, it says "Share PRZETŁUMACZ SŁOWA Activity". Below this, there is a URL: `https://www.educandy.com/site/resource.php?activity-code=4f81f` with a "Copy" button. The next section is "Embed PRZETŁUMACZ SŁOWA Activity", which provides an HTML snippet for embedding the activity into a website. Below that, there is a section for "Add activity details (optional)" with fields for "Quiz Instructions" and "Hyperlinks to extra resources (Max. 10)", each with an "Add link" button, and an "Update" button at the bottom right.

W taki sposób będą wyglądały podczas gry.

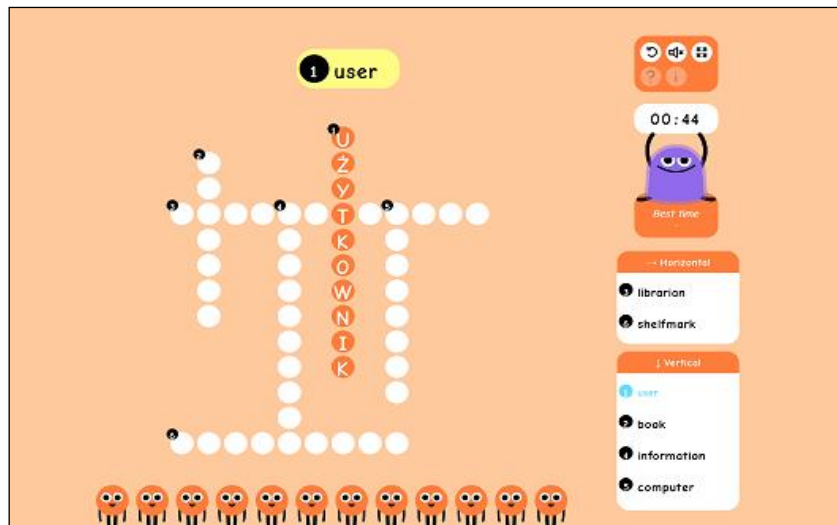
QUIZ

The quiz interface features a central white box with the word "bibliotekarz". Below it are four teal buttons with the words "reader", "book", "librarian", and "information". A yellow progress bar is at the bottom. On the right side, there is a purple cartoon character, a timer showing "01:05", a score of "31", and a stack of books.

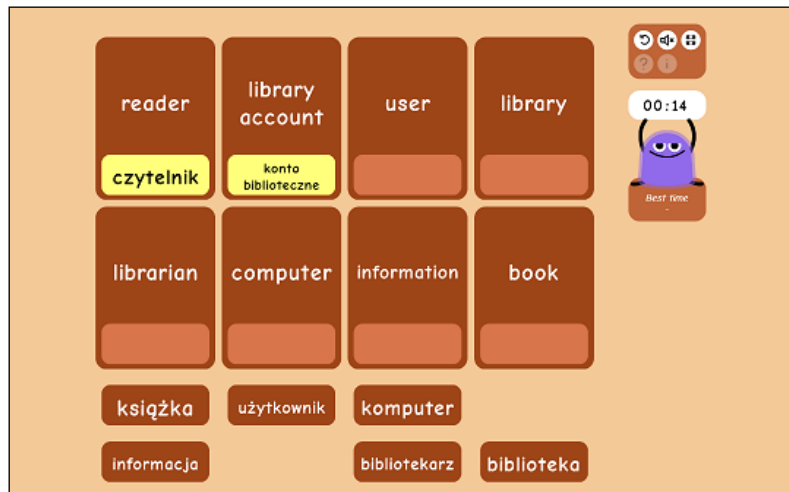
KÓŁKO I KRZYŻYK

The game board is a 3x3 grid. The words in the cells are: "czytelnik" (circled), "sygnatura" (crossed), "informacja" (crossed), "książka", "library account" (circled), "user" (crossed), "biblioteka", "komputer", and "bibliotekarz" (circled). To the right of the board are three buttons: "book", "computer", and "library". A purple cartoon character and "Player 2" are also visible on the right.

KRZYŻÓWKA

DOBIERZ W PARY

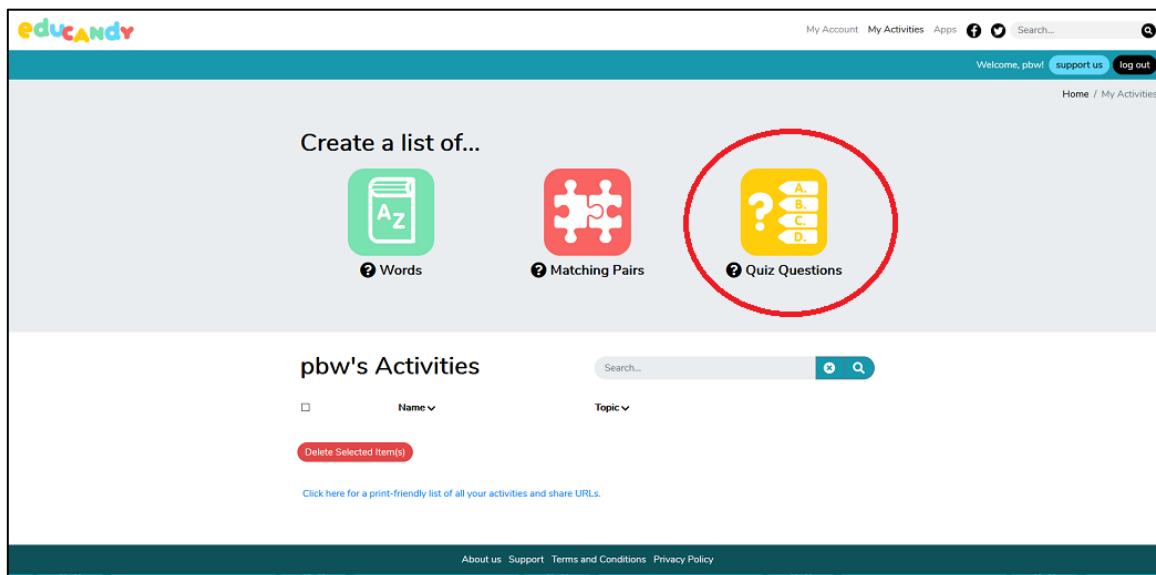

MEMORY

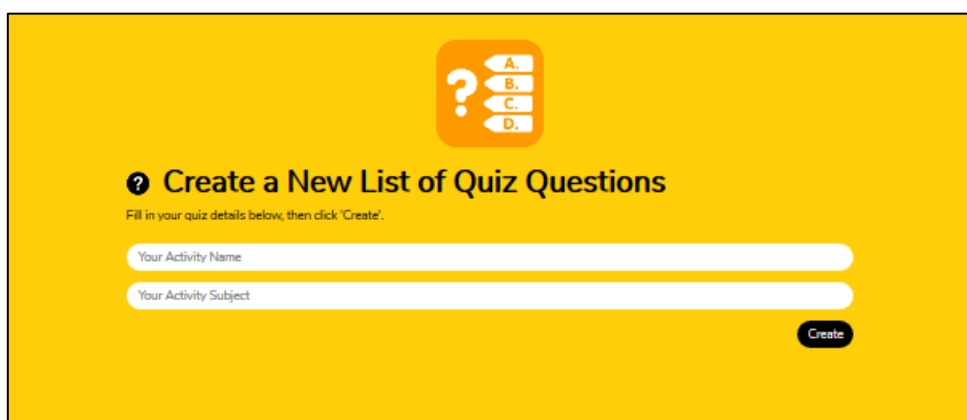

TWORZENIE ĆWICZEŃ NA BAZIE LISTY QUIZ QUESTIONS

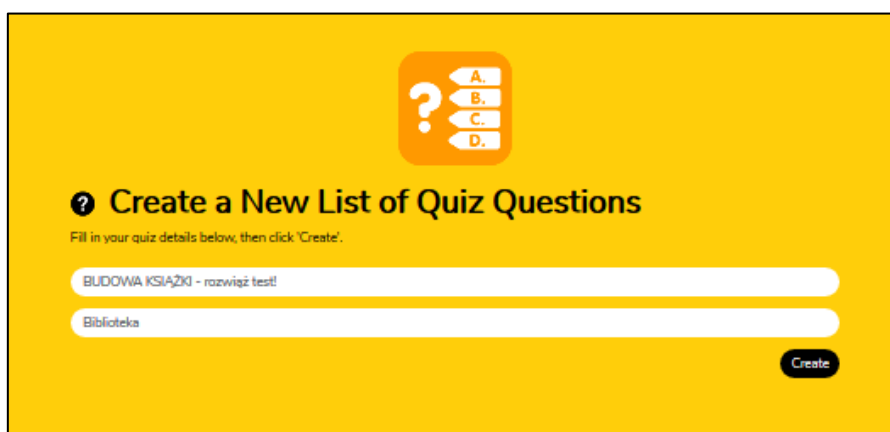
Jeżeli zależy nam na przygotowaniu interaktywnego testu z pytaniami jednokrotnego wyboru, wybieramy listę **Quiz Questions**. Co prawda prosty test przygotowujemy także za pomocą listy Matching Pairs, ale nie będzie on tak precyzyjny, jak w tym przypadku.

Po kliknięciu w żółty obrazek zobaczymy dwa białe pola, do których wprowadzamy nazwę ćwiczenia (**Your Activity Name**) oraz przedmiotu nauczania, którego dotyczy (**Your Activity Subject**).

W tym przypadku w pierwszym oknie określono tematykę zadania i dodano krótkie polecenie (*BUDOWA KSIĄŻKI – rozwiąż test*). W drugim – podano słowo **Biblioteka**. Całość zatwierdzono klawiszem **Create**.

Za pomocą białych pól wprowadzono kolejne pytania. Każde z nich ma jedną odpowiedź poprawną i trzy błędne. Do listy dodano je za pomocą czarnego przycisku **Add question**.

Każde z dodanych pytań można edytować za pomocą ikonki z ołówkiem. Na tym etapie widzimy także klawisze umożliwiające usunięcie całej listy (**Delete Activity**) oraz jej skopiowanie (**Duplicate Activity**).

BUDOWA KSIĄŻKI - rozwiąż test!
Biblioteka

Add question

Question pytanie

Answer odpowiedź prawidłowa

Red Herring #1 odpowiedź nieprawidłowa

Red Herring #2 odpowiedź nieprawidłowa

Red Herring #3 odpowiedź nieprawidłowa

Add question

Delete Activity

Duplicate Activity

Current questions

Papierowa ochrona okładki.
≡ obwoluta (karta tytułowa / kapitałka / wyklejka)

Może być twarda lub miękka.
≡ okładka (ilustracja / część główna / karta przedtytułowa)

Łączy trzon książki z okładką.
≡ wyklejka (kapitałka / strona tytułowa / obwoluta)

Zawiera najważniejsze informacje o książce.
≡ karta tytułowa (grzbiet / opaska / indeks)

Zwięźle informuje o treści książki.
≡ spis treści (indeks osobowy / kapitałka / karta przedtytułowa)

Przewijając stronę zobaczymy ilustrację z napisem **Multiple Choice. PLAY!**, którą należy wybrać, aby zobaczyć gotowy test. Nieco niżej znajdziemy natomiast adresy umożliwiające udostępnienie ćwiczenia.

Play **BUDOWA KSIĄŻKI - rozwiąż test!** Activity

Multiple Choice

PLAY!

Share **BUDOWA KSIĄŻKI - rozwiąż test!** Activity

Want to share these games? Tell your students to use code 4e6a7 on this page, or share this URL:

<https://www.educandy.com/site/resource.php?activity-code=4e6a7> Copy

Embed **BUDOWA KSIĄŻKI - rozwiąż test!** Activity

Want to embed this activity into your Internet or Intranet pages? Simply add the snippet below to your page code:

```
<div style="text-align:center"><iframe src="https://www.educandy.com/site/resource_embedded.php?activity-code=4e6a7" width="600" onload="this.style.height = this.contentWindow.document.body.scrollHeight + 50 + 'px'" style="border-style:solid;border-width:thin"></iframe></div>
```

 Copy

Add activity details (optional)

Instructions :

Quiz Instructions

Hyperlinks to extra resources(Max. 10) :

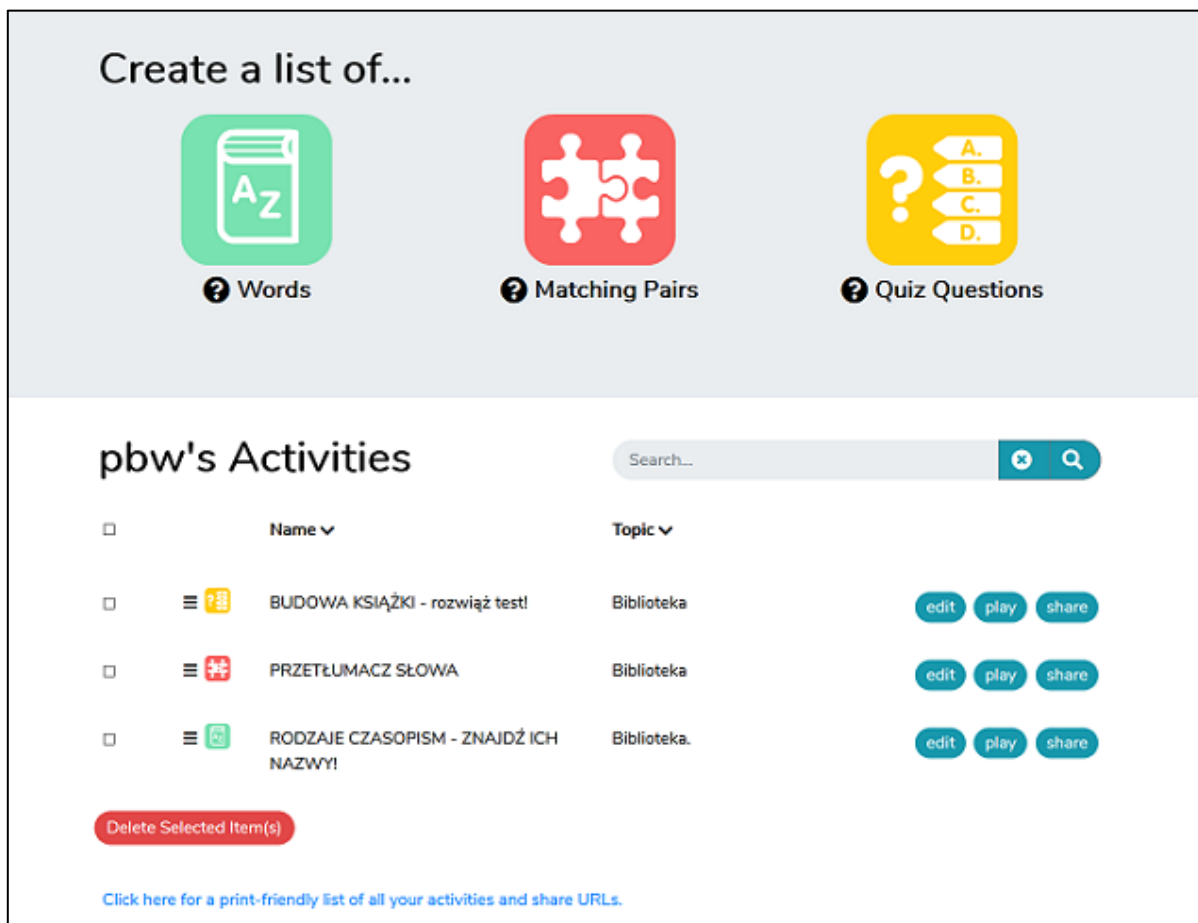
Add link Update

W taki sposób test zobaczą gracze. Czas na udzielenie każdej odpowiedzi będzie ograniczony do trzydziestu sekund.

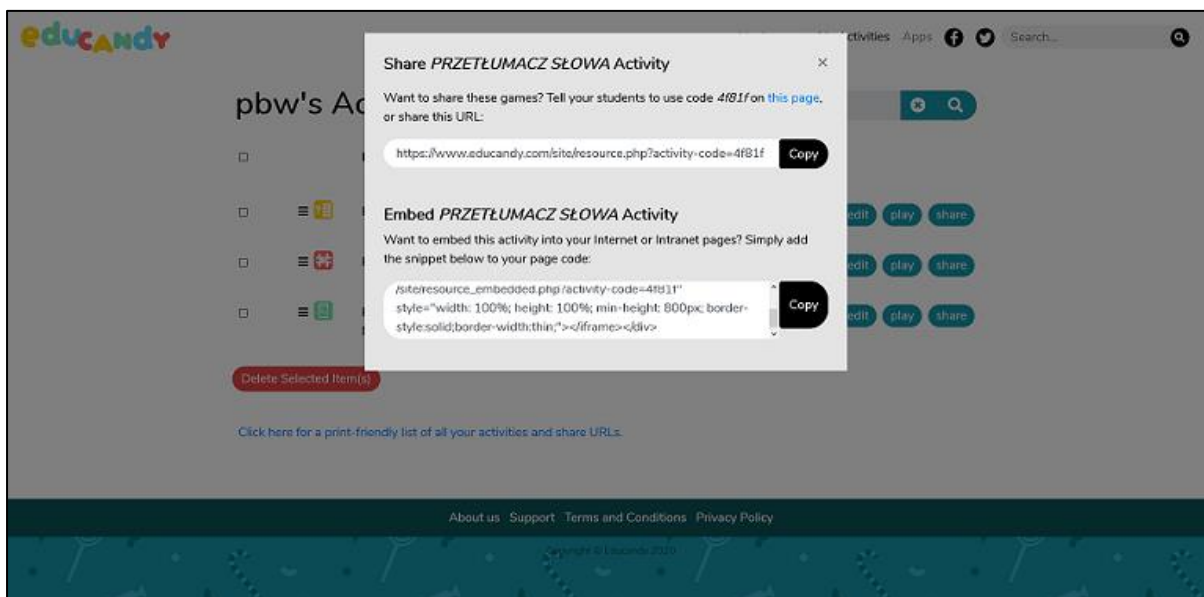

UDOSTĘPNIANIE GOTOWYCH MATERIAŁÓW

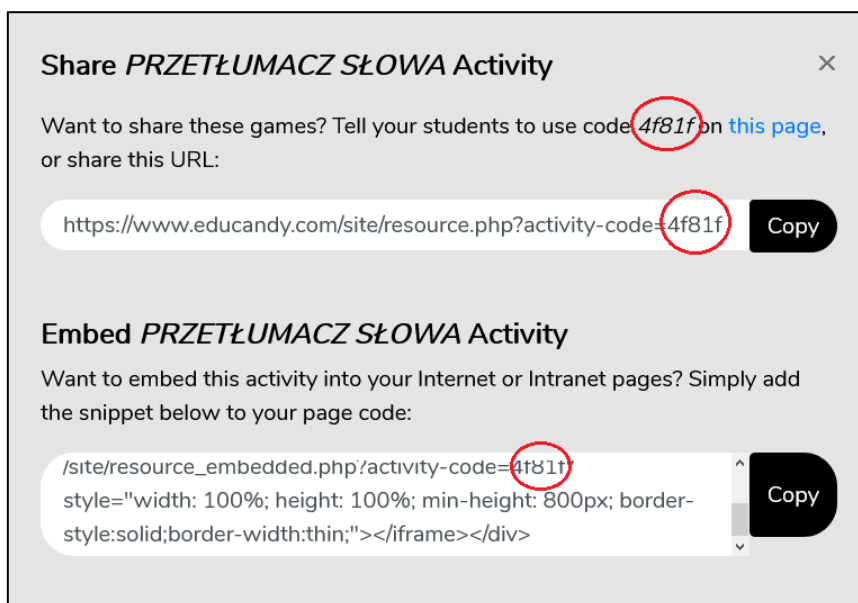
Po zalogowaniu się na swoim koncie zobaczymy utworzone listy. Przy każdej znajdują się trzy opcje: **edit** (edytuj), **play** (graj) oraz **share** (podziel się).

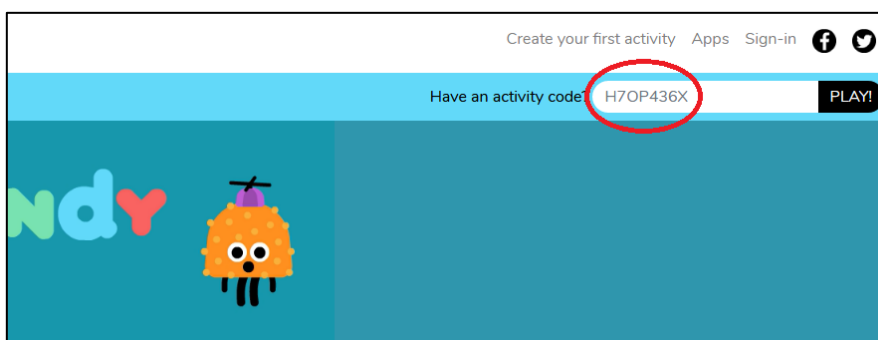
Po wybraniu klawisza **share** pojawi się możliwość skopiowania linku, który możemy udostępnić uczniom oraz kodu embed (jest niezbędny do osadzenia ćwiczenia na stronie internetowej).

Zamiast linku można podać kod. Znajdziemy go w opisie oraz adresach.

Po otwarciu strony głównej usługi Educandy (<https://www.educandy.com/>), gracze muszą go wpisać (wkleić) w miejsce kodu zastępczego oraz kliknąć w klawisz **PLAY**.

W związku z tym, że kod 4f81f jest kodem do ćwiczeń opartych na liście Matching Pairs, gracze zobaczą aż pięć rodzajów ćwiczeń. Będą mieli dostęp do każdego z nich.

Play PRZETŁUMACZ SŁOWA Activity

The image displays a user interface for the 'PRZETŁUMACZ SŁOWA' activity. It features five distinct game options, each presented in a rounded rectangular card with a colored header. Below each card is a 'PLAY!' button and a unique character icon.

- Multiple Choice:** Header in light blue. The card shows a question 'What does a pig eat?' and four buttons labeled 'None', 'Oat', 'Pork', and 'Bread'. A blue, spiky character icon is positioned below.
- Noughts & Crosses:** Header in green. The card shows a 3x3 grid with some cells containing 'X' and 'O' symbols, and others with various emoji faces. A green, blob-like character icon is positioned below.
- Crosswords:** Header in orange. The card shows a crossword puzzle grid with some letters filled in. An orange, round character with arms is positioned below.
- Match-up:** Header in brown. The card shows a grid of various emoji faces. A brown, blob-like character with eyes is positioned below.
- Memory:** Header in yellow. The card shows a 4x4 grid of colored squares, some containing letters. A yellow, blob-like character with eyes is positioned below.

SIECIOW@NIE

ANNA KRZEMPEK

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

E-LEARNING, NAUCZANIE NA ODLEGŁOŚĆ

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE ZA LATA 2000-2020

KSIAŻKI

1. AKTYWNOŚĆ uczących się w przestrzeni Internetu / Małgorzata Skibińska, Wioletta Kwiatkowska, Kamila Majewska. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2014. – 222 s. ; 23 cm. – ISBN 9788323132899.
2. B-LEARNING w diagnozie i terapii logopedycznej dzieci / Joanna Jatkowska. – Gdańsk : Harmonia Universalis, 2019. – 248 s. ; 24 cm. – ISBN 9788377441879.
3. CYBERPRZESTRZEŃ – człowiek – edukacja. T. 2, Dylematy społeczności cyfrowej / red. Józef Bednarek. – Kraków : Impuls, 2015. – 276 s. ; 24 cm. – ISBN 9788378508533, 9788378507710.
4. E-LEARNING : kultura studiowania w przestrzeni sieci / Krzysztof Kuźmicz. – Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2015. – 182 s. : il. ; 24 cm. – ISBN 9788374896108.
5. E-LEARNING : tajniki edukacji na odległość / Marlena Plebańska. – Warszawa : C.H. Beck, 2011. – 236 s. ; 24 cm. – ISBN 9788325519209.
6. E-LEARNING dla dorosłych / Jakub Jerzy Czarkowski. – Warszawa : Difin, 2012. – 242 s. ; 23 cm. – ISBN 9788376415130.
7. E-LEARNING dla nauczycieli / Stanisław Szabłowski. – Rzeszów : Wydawnictwo Oświatowe FOSZE, 2009. – 210 s. ; 25 cm. – ISBN 9788375860122.
8. E-LEARNING nauka na odległość / Alan Clarke. – Warszawa : Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, 2007. – 188 s. ; 24 cm. – ISBN 9788320616156.
9. E-LEARNING w edukacji : jak stworzyć multimedialną i w pełni interaktywną treść dydaktyczną / Zbigniew Zieliński. – Gliwice : Helion, 2012. – 312 s. ; 24 cm. – ISBN 9788324634088.
10. E-NAUCZYCIEL przyrody : innowacyjna strategia nauczania i uczenia się przedmiotów przyrodniczych z wykorzystaniem multimediów / Teresa Pietrała, Dawid Pietrała, Anna Basińska, Urszula Zielińska. – Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2013. – 167 s. ; 24 cm + CD.
11. EDUKACJA a nowe media / red. Małgorzata Latoch-Zielińska. – Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2015. – 303 s. ; 25 cm. – ISBN 9788377846346.
12. EDUKACJA na odległość : kodyfikacja pojęć, reguł i procesów / Stanisław Juszczyk. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2002. – 241 s. ; 24 cm. – ISBN 837322291X.
13. EDUKACJA techniczna i informatyczna : kreowanie nowoczesnego modelu kształcenia = Technology & computer education : creation of modern model of teaching and learning / red. Maria Kajdasz-Aouil. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2005. – 500 s. ; 24 cm. – ISBN 8370965563.
14. EDUKACJA w dwóch światach offline i online / red. Barbara Szmigielska. – Kraków : WiR Partner, 2011. – 243 s. ; 23 cm. – ISBN 9788389966193.
15. IEDUKACJA : synergia nowych mediów i dydaktyki : ewolucja, antynomie, konteksty / Katarzyna Potyrała. – Kraków : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2017. – 315 s. ; 24 cm. – ISBN 978 8380840522.

16. KSZTAŁCENIE na odległość : podstawy dydaktyki / Józef Bednarek, Ewa Lubina. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : MIKOM, 2008. – 244 s. ; 24 cm. – ISBN 9788301154714.
17. MEANDRY e-learningu / Grażyna Penkowska. – Warszawa : Difin, 2010. – 172 s. ; 23 cm. – ISBN 978 8376412818.
18. NOWE formy komunikacji społecznej w europejskiej przestrzeni edukacyjnej / Monika Krakowska. – Kraków : Uniwersytet Jagielloński, 2008. – 183 s. ; 24 cm. – ISBN 9788323324973.
19. NOWE technologie w edukacji / Roman Lorens. – Warszawa ; Bielsko-Biała : Wydawnictwo Szkolne PWN, 2011. – 192 s. ; 24 cm + płyta CD. – ISBN 9788326209895.
20. OTWARTA przestrzeń edukacyjna : kształcenie drogą elektroniczną : edukacja przez całe życie : inicjatywy Wspólnoty Europejskiej / oprac. Grażyna Klimowicz. – Warszawa : Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Narodowa Agencja Programu Socrates, 2002. – 76 s. ; 21 cm. – ISBN 8387716367.
21. PEDAGOGIKA @ środki informatyczne i media / red. Maciej Tanaś. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP ; Kraków : Impuls, 2005. – 213 s. ; 24 cm. – ISBN 8373085955.
22. PLATFORMY edukacyjne : administrowanie i zarządzanie / Barbara Gocłowska, Zdzisław Łojewski. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2008. – 138 s. ; 24 cm. – ISBN 9788322727898.
23. PRZEWODNIK po e-learningu / Marek Hyla. – Warszawa : Wolters Kluwer, 2016. – 359 s. ; 24 cm. – ISBN 9788326495151.
24. WARTOŚĆ systemów e-learningowych w podmiotach edukacyjnych / Adam Stecyk. – Warszawa : Difin, 2013. – 264 s. ; 23 cm. – ISBN 9788376418605.
25. WYBRANE problemy zarządzania procesami kształcenia w społeczeństwie informacyjnym / Janusz Janczyk. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2011. – 252 s. ; 24 cm. – ISBN 9788322620458.

ARTYKUŁY

1. AKADEMIA Khana – edukacja wszędzie i dla każdego / Witold Kranas // Meritum. – 2012, nr 4, s. 45-48.
2. AKTYWNY online – nauczanie i uczenie się poprzez wirtualne spotkania / Magdalena Brewczyńska // Biblioteka w Szkole. – 2020, nr 7-8, wkładka: Biblioteka – Centrum Informacji, s. (17-20).
3. ALTERNATYWA dla tradycyjnego nauczania : e-learning / Krzysztof Zajdel // Edukacja i Dialog. – 2009, nr 3, s. 38-40.
4. ANALIZA porównawcza wybranych rozwiązań rynkowych systemów e-learningowych / Adam Szalach // Folia Toruniensia. – Vol. 18 (2018), s. 171-185.
5. ANGIELSKI w e-mailu : wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnej jako pomocy dydaktycznej w nauczaniu języka angielskiego / Olga Aleksandrowska // Języki Obce w Szkole. – 2009, nr 1, s. 140-143.
6. BE.LIVE – przeprowadź webinar lub spotkanie online / Maciej Danieluk // Biblioteka w Szkole. – 2020, nr 7-8, wkładka: Biblioteka – Centrum Informacji, s. (14-16).
7. BLENDED learning w praktyce / Dorota Janczak // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 3, s. 50, 52-53.
8. CZAS cyfrowej obecności : e-learning w placówkach oświatowych / Mariusz Malinowski // Dyrektor Szkoły. – 2012, nr 10, s. 14-15, 17.
9. CZY zdalna edukacja jest zmianą innowacyjną? / Maria Sytkut // Meritum. – 2020, nr 2, s. 65-68.
10. CZYNNIKI wpływające na atrakcyjność platform zdalnej edukacji / Andżelina Marek, Anna Jasik // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2018, nr 4, s. 74-79.
11. THE distance-learning : English writing project / Santayana Manuel, John P. Kolasiński // W: PRZESTRZEŃ edukacyjna wobec wyzwań i oczekiwań społecznych. – Kraków : Impuls, 2010. - S. 375-383.
12. E-LEARNING : co jeszcze przed nami? / Andrzej Jaszczuk // Edukacja i Dialog. – 2010, nr 5/6, s. 23-25.
13. E-LEARNING – innowacyjna metoda transferu i aplikacji wiedzy w edukacji / Aleksandra Dyba // W: SPOŁECZEŃSTWO sieci. T. 2. – Lublin : Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 2011. – S. 164-176.
14. E-LEARNING – moda / Ilona Gołębiowska // Wychowawca. – 2015, nr 11, s. 22-23.
15. E-LEARNING – nowe oblicze edukacji / Lidia Pokrzycka // Nowa Szkoła. – 2012, nr 7, s. 47-51.
16. E-LEARNING : nowe wyzwania rozwojowe i edukacyjne? / Anna Brzezińska [i in.] // Remedium. – 2011, nr 9, s. 1-3.
17. E-LEARNING incydentalny a samokształcenie, uczenie się incydentalne i konektywne – charakterystyka zjawiska / Sergio Kuruliszwili // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2017, nr 4, s. 63-72.

18. E-LEARNING jako forma wspomagania kształcenia w zakresie przedmiotów przyrodniczych / Małgorzata Bartoszewicz // Nowa Szkoła. – 2014, nr 3, s. 32-38.
19. E-LEARNING jako innowacja pedagogiczna / Agata Waszek // Wszystko dla Szkoły. – 2010, nr 12, s. 18-23.
20. E-LEARNING na obszarach wiejskich Polski / Anna Pokorska, Andrzej Kaleta // Kultura i Edukacja. – 2012, nr 3, s. 119-139.
21. E-LEARNING platforms evaluation dilemmas / Bruno Jacobfeuerborn // Edukacja. – 2010, nr 2, s. 75-79.
22. E-LEARNING szansą dla skazanych / Monika Adrulewicz ; rozm. przepr. Elżbieta Szlęzak-Kawa // Forum Penitencjarne. – 2011, nr 2, s. 10-11.
23. E-LEARNING w doradztwie i komplementarnym nauczaniu pierwszej pomocy i edukacji dla bezpieczeństwa / Marian Stebelski // Gazeta Szkolna. – 2010, nr 11/12, s. 18-19.
24. E-LEARNING w socjologii / Piotr Wiench // Przegląd Socjologiczny. – 2011, z. 4, s. 129-142.
25. E-NAUCZANIE – moda czy konieczność? / Katarzyna Bobko // Geografia w Szkole. – 2011, nr 5, s. 14-16.
26. E-PRZEDSZKOLE – analiza skutków rozprzestrzeniania się e-learningu w nauczaniu dzieci / Aleksandra Nowak, Marcin Ograbek, Katarzyna Świniarska // W: EDUKACJA alternatywna w XXI wieku. – Kraków : Impuls, 2010. – S. 445-450.
27. EDUKACJA hybrydowa : o szukaniu złotego środka i podnoszeniu jakości edukacji z wykorzystaniem potencjału zmian / Joanna Obuchowska // Życie Szkoły. – 2020, nr 6, s. 46-48, 50.
28. EDUKACJA medialna a nowe metody kształcenia (cz. 1) / Lidia Pokrzycka // Nowa Szkoła. – 2017, nr 9, s. 39-42.
29. EDUKACJA medialna a nowe metody kształcenia (cz. 2.) / Lidia Pokrzycka // Nowa Szkoła. – 2017, nr 10, s. 35-38.
30. EDUKACJA online – przegląd programów do realizacji atrakcyjnych lekcji / Grzegorz Pruszek // Geografia w Szkole. – 2020, nr 3, s. 40-41.
31. EDUKACJA zdalna – od mądrej dydaktyki do narzędzi cyfrowych / Dorota Uchwat-Zaród // Języki Obce w Szkole. – 2020, nr 2, s. 45-48.
32. EDUKACJA zdalna w praktyce / Małgorzata Nowak // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 5, s. 42-45.
33. EUROPROF, czyli inny sposób na zdobywanie kwalifikacji do nauczania języka hiszpańskiego / Ewa Piech // Meritum. – 2010, nr 1, s. 91-94.
34. JAK poprowadzić zajęcia sportowe online i uratować swoją grupę? / Paweł Piotrowski // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2020, nr 5, s. 10-11.
35. JAK reagować na przemoc / Łukasz Krysiński // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 6, s. 38, 40-41.
36. KIERUNKI rozwoju nauczania dystansowego poprzez Internet / Mariusz Motyl // Nauczyciel i Szkoła. – 2002, nr 1-2, s. 90-104.
37. KOŁO matematyczne na miarę XXI wieku czyli e-learning w pracy z uczniem uzdolnionym matematycznie / Grażyna Polasiak // Wszystko dla Szkoły. – 2010, nr 5, s. 21.
38. KOMUNIKACJA przez prezentację : o wykorzystaniu narzędzi TIK w zdalnym nauczaniu języków obcych / Malwina Kordus // Języki Obce w Szkole. – 2020, nr 2, s. 49-53.
39. KRYZYS epidemiczny w szkole – dynamika i konsekwencje / Aleksandra Kubala-Kulpińska // Głos Pedagogiczny. – Nr 118 (2020), s. 55-58.
40. KRYZYSOWA mobilizacja w oświacie / Bogdan Bugdalski // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 5, s. 10-13.
41. KSZTAŁCENIE na odległość ważnym wyzwaniem dla edukacji w społeczeństwie informacyjnym / Grażyna Cęcelek // Nauczyciel i Szkoła. – 2010, nr 3, s. 63-72.
42. KSZTAŁCENIE polonistyczne w środowisku cyfrowym / Aleksandra Dziak // Roczniki Pedagogiczne. – 2013, t. 5(41), nr 2, s. 95-114.
43. KSZTAŁCENIE ustawiczne jako wymóg konieczny współczesnej rzeczywistości / Grażyna Cęcelek // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2012, nr 2, s. 83-91.
44. KSZTAŁCENIE zdalne : krótka charakterystyka z informatyzowanej formy kształcenia / Łukasz Tomczyk // Edukator. – 2011, nr 3, s. 10.
45. KSZTAŁTOWANIE kompetencji kluczowych gimnazjalistów w programie "e-Akademia Przyszłości" / Anna Okońska-Walkowicz // Meritum. – 2011, nr 3, s. 58-61.
46. MOŻLIWOŚCI wykorzystania platformy Moodle w gimnazjum na przykładzie kursu przygotowującego do egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego / Katarzyna Wilk // Częstochowski Biuletyn Oświatowy. – 2010, nr 3, s. 30-37.

47. MULTIMEDIA i oprogramowanie społecznościowe w kształceniu inżynierów / Ryszard Robert Gajewski // Edukacja. – 2010, nr 2, s. 57-62.
48. NAUCZANIE na odległość / Andrzej Pieńkowski // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 5, s. 47-48.
49. NAUCZYCIELE języków obcych, moodlemy się! / Anna Turula // Języki Obce w Szkole. – 2010, nr 3, s. 58-68.
50. NIE bój się e-learningu / Krzysztof Wojewodzic, Andrzej Grzybowski // Psychologia w Szkole. – 2011, nr 3, s. 54-58.
51. NOWE oblicze blended learningu / Dorota Janczak // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 2, s. 54-56.
52. O KULISACH międzynarodowej współpracy głogowskiego przedszkola / Ewa Kurzak // Dyrektor Szkoły. – 2011, nr 3, dodatek: Przed Szkołą, s. (16-20).
53. PAMIĘĆ, wiedza, motywacja : jak wykorzystywana jest sztuczna inteligencja w systemach e-learningowych? / Krzysztof Wojewodzic // Edukacja. – 2010, nr 2, s. 95-98.
54. PLANOWANIE językowych kursów b-learningowych / Jolanta Zygnerska-Hajduk // Języki Obce w Szkole. – 2010, nr 2, s. 73-78.
55. PLATFORMA Edmodo : zdalne nauczanie w praktyce / Lidia Pokrzycka // Nowa Szkoła. – 2017, nr 3, s. 41-44.
56. PLATFORMA elektroniczna – podstawowe narzędzie w cyfrowej dydaktyce / Maria Wilk // Forum Nauczycieli. – 2017, nr 3, s. 43-44.
57. PRACA zdalna – wskazówki dla nauczycieli / Joanna Obuchowska // Życie Szkoły. – 2020, nr 3/4, s. 55-61.
58. PRAKTYKA wykorzystania platformy e-learningowej w dydaktyce na przykładzie uczelni technicznej / Łukasz Kuczek [i in.] // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2015, nr 4, s. 187-194.
59. PROJEKTOWANIE ćwiczeń i kursu blended-learningowego / Anna Dymel // Języki Obce w Szkole. – 2010, nr 5, s. 40-47.
60. PRZEWODNIK po e-szkole / Maciej Frasunkiewicz // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 5, s. 38-41.
61. PRZYDATNOŚĆ – istotność treści "edukacji na odległość" / Aleksander Marszałek // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2017, nr 1, s. 13-21.
62. STEAM i budowanie relacji kluczem do sukcesu w zdalnej edukacji / Tomasz Ordza // Biologia w Szkole. – 2020, nr 5, s. 45-48.
63. STREAMING, webinarium w edukacji / Marcin Pawlik // Biblioteka w Szkole. – 2020, nr 7-8, wkładka : Biblioteka – Centrum Informacji, s. (3-5).
64. STREAMINGOWA audiowizualność w nauczaniu : platformy VOD jako wsparcie w pracy dydaktycznej i wychowawczej / Anna Równy // Biblioteka w Szkole. – 2020, nr 7-8, wkładka: Biblioteka – Centrum Informacji, s. (6-8).
65. SYSTEM wsparcia uczenia się pozaformalnego i nieformalnego dla osób o niskich kwalifikacjach / Zbigniew Kramek, Katarzyna Sławińska // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2011, nr 3, s. 73-80.
66. SYTUACJA edukacyjna w nauczaniu online / Michał Ostrowicki // Edukacja i Dialog. – 2011, nr 5-6, s. 26-31.
67. SZKOŁA w czasach pandemii / Sylwia Pawłowska // Remedium. – 2020, nr 5, s. 2-5.
68. TECHNOLOGIE bliskiej przyszłości // W: MEDIA cyfrowe wspierające procesy dydaktyczne. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2020. – S. 97-198.
69. TECHNOLOGIE informatyczne w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych / Zbigniew Kramek, Jolanta Religa // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2011, nr 4, s. 90-99.
70. UCZĄ się przez Intranet / Zdzisław Trzciniński // Forum Penitencjarne. – 2010, nr 3, s. 12.
71. UCZĘ się online / Wanda Jochemczyk // Meritum. – 2013, nr 4, s. 85-87.
72. URUCHOMIENIE i wykorzystanie platformy do kształcenia na odległość / Łukasz Tomczyk // Edukator. – 2011, nr 3, s. 11, 14-15.
73. WCAG 2.0 w e-learningu – wymagania dla równości / Olga Pawłowska // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2015, nr 1, s. 93-102.
74. WEB 2.0 w edukacji jako efekt zmiany kulturowej / Natalia Walter // W: KULTURA popularna – tożsamość – edukacja. – Kraków : Impuls, 2010. – S. 315-324.
75. WYBRANE aspekty edukacji interaktywnej / Sebastian Wasiołka // Edukacja i Dialog. – 2012, nr 9-10, s. 32-37.
76. WYBRANE charakterystyki e-learningu w polskich publicznych uczelniach technicznych / Izabela Maleńczyk, Bartłomiej Gładysz // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2019, nr 4, s. 202-211.
77. WYCHOWANIE fizyczne w czasach izolacji / Robert Mijas // Wychowawca. – 2020, nr 10, s. 14.

78. WYCHOWANIE fizyczne w czasie pandemii – trzy propozycje na zajęcia zdalne / Paweł Marchel // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2020, nr 5, s. 5-7.
79. WYKŁAD to nie wszystko : korzyści płynące z wykorzystania platformy edukacyjnej Moodle na uczelniach wyższych / Katarzyna Norkowska // Języki Obce w Szkole. – 2009/2010, nr 6 (numer specjalny), s. 201-204.
80. WYKORZYSTANIE zasobów internetu : zastosowanie kursu multimedialnego w nauczaniu na odległość osób dorosłych / Łukasz Buśko // W: EDUKACYJNE konteksty nowych mediów. – Zielona Góra : Uniwersytet Zielonogórski, 2014. – S. 99-107.
81. Z PRAC nad wdrażaniem kształcenia na odległość / Anna Koludo, Dorota Wojtuś // Dyrektor Szkoły. – 2013, nr 1, s. 23-26.
82. ZASTOSOWANIE platformy edukacyjnej Moodle na lekcjach języka obcego / Marzena Żylińska // Meritum. – 2010, nr 1, s. 66-70.
83. ZDALNE formy doskonalenia / Cezary Atelak // Dyrektor Szkoły. – 2020, nr 7, s. 71-74.
84. ZDALNE kształcenie na miarę naszych możliwości / Małgorzata Wróblewska // Życie Szkoły. – 2020, nr 3/4, s. 51-54.
85. ZDALNE nauczanie – rzeczywistość czy potrzeba chwili? / Stanisław Szulc // Meritum. – 2020, nr 2, s. 80-84.
86. ZDALNE nauczanie – wyzwanie dla wszystkich / Piotr Tryjanowski // Biologia w Szkole. – 2020, nr 3/4, s. 64-65.
87. ZDALNIE realnie : jak uczy my (się) języków w czasie pandemii / Monika Karolczuk // Języki Obce w Szkole. – 2020, nr 2, s. 39-43.
88. ZESZYT w kratkę, czyli nauczanie internetowe w resocjalizacji / Krzysztof Linowski // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. – 2012, nr 4, s. 140-144.
89. ZNACZENIE e-kursów w zdalnym uczeniu się / Elżbieta Jarosińska // Edukacja. – 2010, nr 2, s. 62-66.

MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

LUCYNA JABŁEKA

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach
Filia w Pszczynie

ZNAM SWOJE WOJEWÓDZTWO

KONSPEKT ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW KLAS III-IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

CZAS TRWANIA: 45 min (1 godzina lekcyjna).

CEL OGÓLNY: zapoznanie uczniów z województwem śląskim i jego symbolami.

CELE OPERACYJNE:

Uczeń:

- wie, czym jest województwo,
- wie, jak wyglądają herb i flaga województwa śląskiego,
- wie, jak wygląda logo województwa śląskiego,
- potrafi wskazać na mapie administracyjnej województwo śląskie,
- potrafi wymienić największe miasta województwa śląskiego,
- potrafi wymienić wybrane instytucje kultury województwa śląskiego.

METODY PRACY: pogadanka, rozmowa kierowana, prezentacja, zabawa dydaktyczna.

FORMY PRACY: zbiorowa, grupowa.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- prezentacja multimedialna,
- rozsypanki z herbem województwa śląskiego,
- nagranie występu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Powitanie** i przedstawienie tematu zajęć (1 min).
- **Podział administracyjny Polski** – przekazanie uczniom informacji o tym, czym jest województwo, ile w Polsce jest województw, wskazanie województwa śląskiego na mapie administracyjnej Polski, wskazanie województw sąsiednich (4 min).
- **Symbole województwa śląskiego** – prezentacja i omówienie herbu, flagi oraz logo województwa śląskiego (15 min).

Herb Województwa Śląskiego przedstawia złotego orła Piastów górnośląskich bez korony, zwróconego w prawo, na niebieskim tle. Jego stylistyka nawiązuje do tradycji heraldycznej książąt górnośląskich. Herb z wizerunkiem orła był po raz pierwszy używany przez księcia Kazimierza I opolsko-raciborskiego, co poświadcza wizerunek orła na pieczęci z 1222 roku. Ten znak był dziedziczony przez przedstawicieli wszystkich linii dynastii piastowskiej na Górnym Śląsku.

Flaga przedstawia trzy pasy poziome : pas błękitny w 2/5 szerokości płata od góry, pas żółty 1/5 szerokości płata w środku – i pas błękitny 2/5 szerokości płata od dołu.

Logo Województwa Śląskiego stanowi element identyfikacji wizualnej regionu. Znak w formie czterech stylizowanych liter “S” z dodanym napisem “Śląskie.” umieszczany jest na materiałach informacyjnych i promocyjnych (broszury, ulotki, plakaty, gadżety) przygotowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz podległe mu jednostki. (Zaprezentowanie użycia logo na stronie internetowej PBW w Katowicach Filii w Pszczynie).

- **Największe miasta województwa śląskiego** – rozmowa kierowana na temat znanych uczniom miast województwa, prezentacja zdjęć z wybranych miast (4 min).
- **Instytucje kultury województwa śląskiego** – zapoznanie uczniów z placówkami kulturalnymi działającymi na terenie województwa, takimi, jak: Muzeum Śląskie w Katowicach, Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie, Biblioteka Śląska w Katowicach, Zespół Pieśni i Tańca “Śląsk”, Muzeum Zamkowe w Pszczynie, Zamek Książąt Sułkowskich w Bielsku-Białej, Teatr Śląski itp. (15 min).
- **Rozsypanka** – układanie w grupach 2-3 osób herbu województwa (5 min).
- **Podsumowanie** zajęć i pożegnanie (1 min).

NETOGRAFIA:

- Śląskie: przegląd [on-line]. Pobrane 26.08.2020 z: <https://slaskie.pl/content/slaskie--przeglad>.
- Zespół Pieśni i Tańca "Śląsk" – Szła dziewczeczka [on-line]. Pobrane 26.08.2020 z: <https://www.youtube.com/watch?v=dBl-ibBvmo>.

ZAŁĄCZNIK – godło i flaga województwa śląskiego.

MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

ALEKSANDRA ROSIKOŃ, SYLWIA PUCHAŁA, ANNA PAWŁOWSKA

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

Filia w Tychach

CO WIESZ O SWOIM WOJEWÓDZTWIE?

QUIZ WIEDZY DLA UCZNIÓW KLAS VII-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ZADANIE 1: ZAKREŚL PRAWDŁOWĄ ODPOWIEŹ.

1. Stolica województwa śląskiego to:

- a. Katowice;
- b. Częstochowa;
- c. Sosnowiec.

2. Powierzchnia województwa śląskiego wynosi:

- a. 9412 km² - jest najmniejszym województwem w Polsce (16. miejsce);
- b. 12333 km² - jest jednym z najmniejszych województw w Polsce (14. miejsce);
- c. 24173 km² - jest jednym z największych województw w Polsce (4. miejsce).

3. Przez województwo śląskie przepływają:

- a. Wisła i Bug;
- b. Odra i San;
- c. Odra i Wisła.

4. Województwo śląskie graniczy z:

- a. Czechami i Węgrami;
- b. Słowacją i Niemcami;
- c. Słowacją i Czechami.

5. Najniższy punkt w województwie śląskim położony jest na wysokości 178 m n.p.m. i znajduje się u ujścia Rudy do Odry w:

- a. Turzy;
- b. Żywcu;
- c. Zawierciu.

6. Najwyższym wzniesieniem województwa śląskiego jest:

- a. Pilsko;
- b. Barania Góra;
- c. Wielka Racza.

7. W herbie województwa śląskiego znajduje się:

- a. biały orzeł z koroną w polu czerwonym;
- b. złoty orzeł bez korony w polu błękitnym;
- c. czarny orzeł z koroną w polu błękitnym.

ODPOWIEDZI: 1A ; 2B ; 3C ; 4C ; 5A ; 6A ; 7B.

ZADANIE 2: UZUPEŁNIJ ZDANIA WYRAZAMI Z TABELI.

Województwo śląskie jest położone w Polsce. Powstało w wyniku nowego podziału administracyjnego kraju w dniu 1 stycznia 1999 roku i graniczy z czterema województwami: od zachodu z, od wschodu z, od północnego wschodu ze, a od północy z

łódzkim	małopolskim	świętokrzyskim	opolskim	południowej
---------	-------------	----------------	----------	-------------

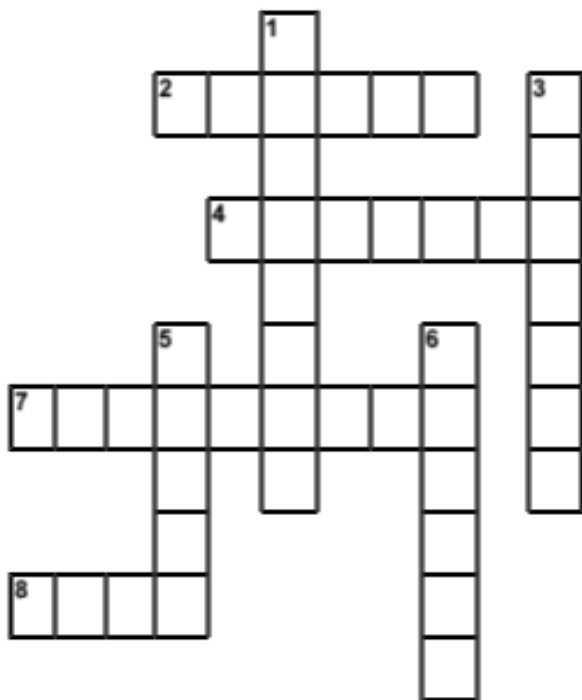
ODPOWIEDŹ: *Województwo śląskie jest położone w południowej Polsce. Powstało w wyniku nowego podziału administracyjnego kraju w dniu 1 stycznia 1999 roku i graniczy z czterema województwami: od zachodu z opolskim, od wschodu z małopolskim, od północnego wschodu ze świętokrzyskim, a od północy z łódzkim.*

ZADANIE 3: POŁĄCZ W PARY.

1. Sztolnia Czarnego Pstrąga;
 2. Planetarium Śląskie;
 3. Muzeum Chleba;
 4. Studio Filmów Rysunkowych;
 5. Skocznia narciarska im. Adama Małysza;
 6. Rezerwat przyrody „Żubrowisko”.
-
- a. Bielsko-Biała;
 - b. Tarnowskie Góry;
 - c. Jankowice koło Pszczyny;
 - d. Chorzów;
 - e. Wisła-Malinka;
 - f. Radzionków.

ODPOWIEDZI: 1B ; 2D ; 3F ; 4A ; 5E ; 6C.

ZADANIE 4: UZUPEŁNIJ KRZYŻÓWKĘ.

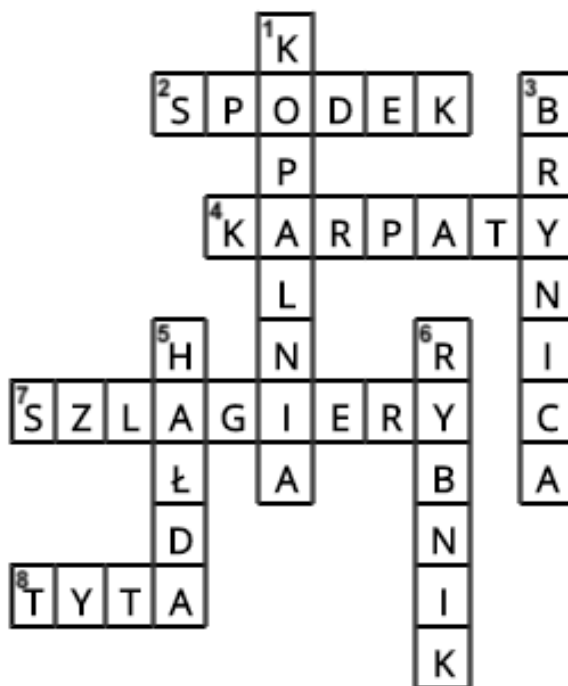
POZIOMO:

- 2. Nazwa słynnej hali sportowo-widowiskowej w Katowicach, w której odbywają się imprezy sportowe, muzyczne oraz pokazy, targi i kongresy.
- 4. Śląsk położony w dolinie górnej Odry, na południu i zachodzie oparty jest o dwa pasma górskie – Sudety oraz ... ?
- 7. Nazwa popularnych utworów muzycznych ze Śląska.
- 8. Papierowy stożek ze słodyczami, będący prezentem dla pierwszoklasisty.

PIONOWO:

- 1. Gruba to inaczej?
- 3. Nazwa rzeki na granicy Katowic i Sosnowca.
- 5. Wysypisko odpadów górniczych i przemysłowych.
- 6. Miasto, które było największym i najstarszym „producentem” ryb na Górnym Śląsku.

ROZWIĄZANIE:

ZADANIE 5: ZNAJDŹ W WYKREŚLANCE 8 SŁÓW (RZECZOWNIKÓW) POCHODZĄCYCH Z GWARY ŚLĄSKIEJ.

WSKAZÓWKA: Szukaj ich w pionie i poziomie.

J	F	J	P	S	T	U	W	F	W	S	P	Ż
I	C	K	K	K	W	R	K	D	N	J	M	Y
T	D	L	G	O	C	J	G	U	J	I	B	M
H	T	T	F	F	G	A	F	H	R	F	C	Ł
D	Z	A	W	H	L	U	L	K	Y	J	Z	A
I	U	C	H	A	C	H	O	R	P	K	T	P
Y	C	N	G	N	U	O	D	E	P	Z	P	G
W	A	Z	S	T	D	Ł	M	P	F	A	P	L
D	A	P	S	R	L	D	L	E	R	F	I	L
L	L	B	L	Y	Y	A	I	L	I	U	R	C
B	I	F	Y	J	S	I	C	J	R	K	K	K
O	J	A	B	P	U	G	B	E	Y	O	M	A
M	T	I	F	N	P	T	G	R	T	Y	O	Y
B	N	L	U	U	F	C	G	M	O	I	W	M
O	N	D	B	P	P	B	G	G	K	P	Z	F
N	U	D	L	E	P	H	K	R	P	G	A	E
I	W	H	A	L	N	F	F	N	D	B	L	P

HOŁDA

KREPEL

KYJZA

NUDLE

NUPEL

ŻYMŁA

ANTRYJ

BIFYJ

BOMBON

CHACHOR

ROZWIĄZANIE:

G	T	J	J	O	I	N	G	W	M	I	B	Ż
E	B	E	Y	E	D	A	D	A	T	C	D	Y
H	U	L	T	M	W	F	C	B	R	I	H	M
T	P	D	T	D	O	I	F	Z	M	J	S	Ł
D	T	C	W	P	T	J	D	K	Y	J	Z	A
D	D	C	H	A	C	H	O	R	S	G	T	Y
B	Y	D	T	N	L	O	A	E	Z	G	J	W
T	W	E	Z	T	B	Ł	T	P	C	K	W	B
H	F	J	R	R	T	D	J	E	T	J	G	K
Y	B	N	U	Y	Y	A	K	L	C	P	P	Z
B	I	F	Y	J	O	Y	S	K	Z	M	R	L
O	L	I	W	C	P	U	P	A	I	L	B	W
M	S	U	W	N	K	W	G	K	J	J	Z	T
B	Y	O	G	U	O	E	U	U	A	P	A	C
O	C	U	S	P	D	N	F	I	C	S	U	P
N	U	D	L	E	D	A	J	K	J	F	W	D
I	J	Z	S	L	T	O	S	R	S	S	H	S

HOŁDA

KREPEL

KYJZA

NUDLE

NUPEL

ŻYMŁA

ANTRYJ

BIFYJ

BOMBON

CHACHOR

ZADANIE 6: ZAZNACZ NA MAPIE.

a) Mapa podziału administracyjnego Polski.

Zakreśl województwo śląskie.

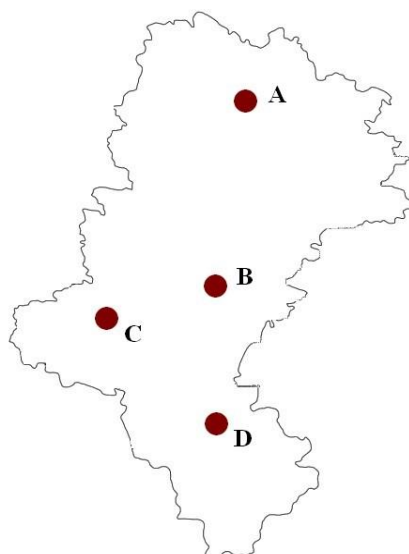
ROZWIĄZANIE:

b) Mapa, na której zaznaczono miasta województwa śląskiego.

Przy nazwach miast wpisz właściwą literę od A do D.

- BIELSKO-BIAŁA
- CZĘSTOCHOWA
- KATOWICE
- RYBNIK

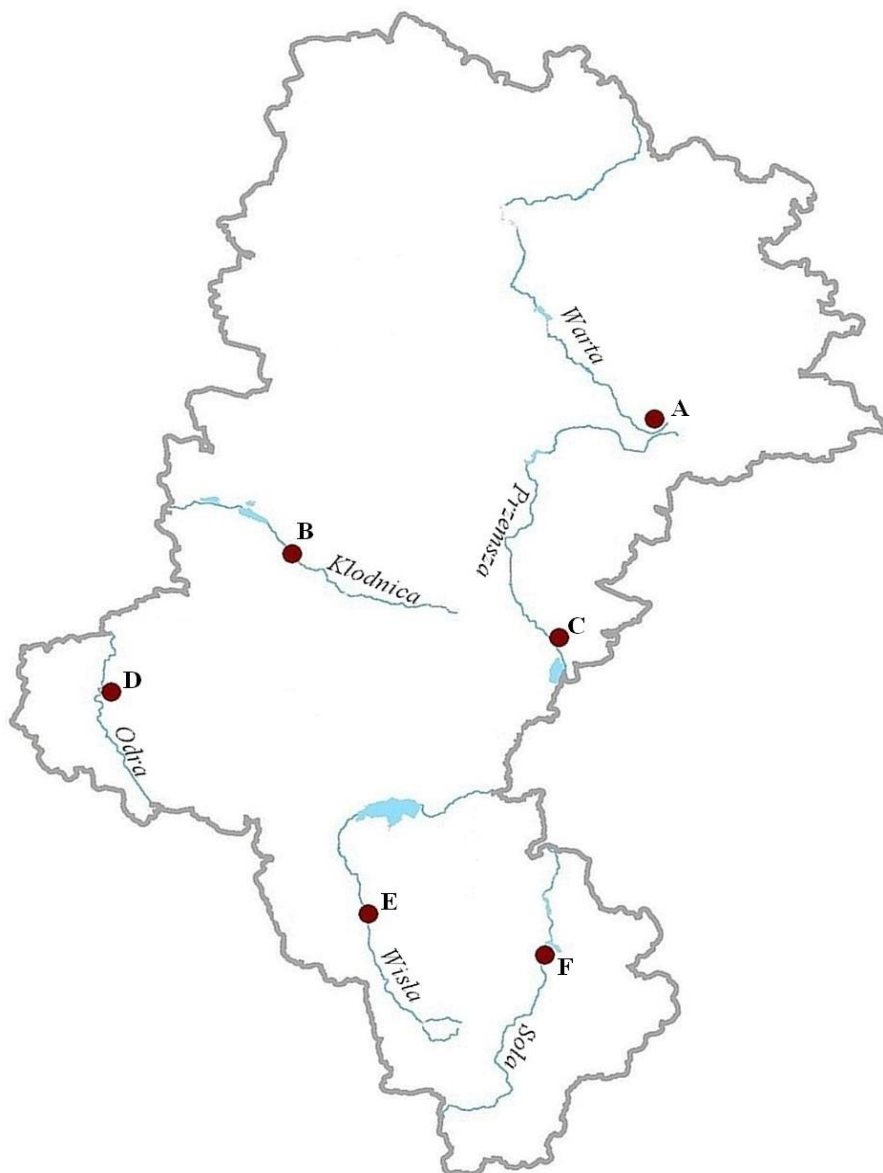

ODPOWIEDZI: A – CZĘSTOCHOWA, B – KATOWICE,
C – RYBNIK, D – BIELSKO-BIAŁA.

c) Mapa, na której zaznaczono miasta śląskie położone nad rzekami.

Przy nazwach miast wpisz właściwą literę od A do F.

- GLIWICE
- JAWORZNO
- RACIBÓRZ
- SKOCZÓW
- ZAWIERCIE
- ŻYWIEC

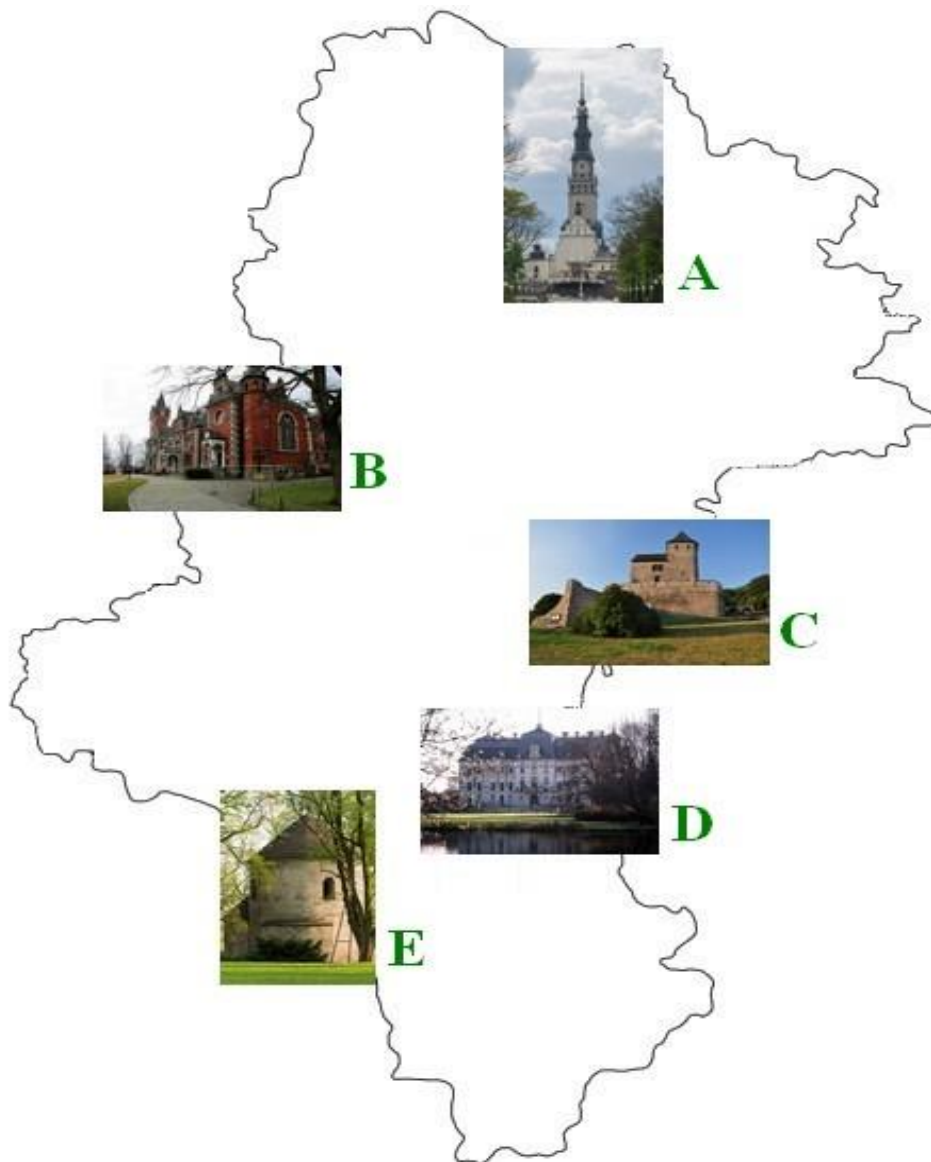

ODPOWIEDZI:
A – ZAWIERCIE,
B – GLIWICE,
C – JAWORZNO,
D – RACIBÓRZ,
E – SKOCZÓW,
F – ŻYWIEC.

d) Mapa, na której zaznaczono zabytki województwa śląskiego.

Przy nazwach zabytków wpisz właściwą literę od A do E.

- KLASZTOR NA JASNEJ GÓRZE W CZĘSTOCHOWIE
- PAŁAC W PŁAWNIOVICACH
- PAŁAC W PSZCZYNIE
- ROMAŃSKA ROTUNDA ŚW. MIKOŁAJA W CIESZYNIE
- ZAMEK W BĘDZINIE

ODPOWIEDZI : A – KLASZTOR NA JASNEJ GÓRZE, B – PAŁAC W PŁAWNIOVICACH, C – ZAMEK W BĘDZINIE, D – PAŁAC W PSZCZYNIE, E – ROTUNDA W CIESZYNIE.

MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

AGNIESZKA KUBACKA

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach
Filia w Gliwicach

PATRONI I ROCZNICE WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH 2020 ROKU USTANOWIENI PRZEZ SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ – KRZYŻÓWKA

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił rok 2020 rokiem: Jana Pawła II, Hetmana Stanisława Żółkiewskiego, Romana Ingardena, Leopolda Tyrmanda, Bitwy Warszawskiej 1920 roku, Zaślubin Polski z morzem w Pucku, Jana Kowalewskiego, Ojca Józefa Marii Bocheńskiego, Fizyki.

HASŁA PIONOWO:

- 1) Nazwisko generała Wojska Polskiego, który dokonał aktu Zaślubin Polski z morzem 10 lutego 1920 roku.
- 3) Nazwisko Naczelnego Wodza Wojska Polskiego w Bitwie Warszawskiej 1920 roku.
- 4) Dziedziny wiedzy, którymi zajmował się ojciec Józef Maria Bocheński były filozofia oraz
- 6) Świeckie nazwisko papieża Jana Pawła II.
- 7) Liczne podróże apostolskie Jana Pawła II spowodowały że określano go: Papież
- 8) Okres sprawowania władzy w kościele katolickim przez jednego papieża.
- 11) Bocheński jako znawca historii i polityki ZSRR był redaktorem serii wydawniczej o tytule: „ ...”.
- 12) Miejscowość, w której 10 lutego 1920 roku miał miejsce akt Zaślubiny Polski z morzem.
- 13) W tej publikacji Roman Ingarden zawarł kilka krótkich prac dotyczących istoty człowieka, jego natury, miejsca i roli w przyrodzie, uzupełnij tytuł: „ ... o człowieku”.
- 14) Dziedzina wiedzy, którą zajmował się Roman Ingarden.
- 15) Nazwisko dowódcy Armii Czerwonej w Bitwie Warszawskiej 1920 roku.
- 18) Metal, z którego był wykonany pierścień wrzucony do morza podczas aktu Zaślubin Polski z morzem.
- 20) Tytuł powieści kryminalnej Leopolda Tyrmanda, w której główny bohater walczy w obronie słabszych z warszawskimi chuliganami i półświatkiem stolicy.
- 22) Miesiąc, w którym toczyła się Bitwa Warszawska 1920 roku.
- 23) Tytuł utworu Tyrmanda, w którym relacjonuje trzy pierwsze miesiące roku 1954, uzupełnij tytuł: „ ... 1954”.
- 24) Prawnukiem hetmana Stanisława Żółkiewskiego był: Jan III
- 25) Drugie imię Romana Ingardena.

HASŁA POZIOMO:

- 2) Miejsce urodzenia papieża Jana Pawła II.
- 5) Ojciec Bocheński w czasie II wojny światowej brał udział m.in. w bitwie pod Monte
- 9) Ta para fizyków skropliła tlen, byli to: Wróblewski i
- 10) Nazwisko polskiego kryptologa, który złamał sowieckie szyfry w czasie wojny z bolszewikami w 1920 roku.
- 14) Miejscowość, w której Bocheński był rektorem uniwersytetu w latach 1964-1966.

MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

ELŻBIETA TROJAN

Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

JAN PAWEŁ II (1920-2005) – URODZIŁ SIĘ, ABY ZMIENIĆ ŚWIAT

BIBLIOGRAFIA MATERIAŁÓW REPERTUAROWYCH

Człowieka trzeba mierzyć miarą serca.

Jan Paweł II

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawiając rok 2020 Rokiem Świętego Jana Pawła II, zwrócił uwagę, że zajmuje on szczególne miejsce w historii Polski i Europy, a jego zdecydowane upominanie się o prawo naszej ojczyzny do wolności wśród narodów Europy, jego praktyczna obrona praw naszego narodu, uczyniły Ojca Świętego najważniejszym z ojców niepodległości Polski. Życiową misją papieża była walka o godność i szacunek każdej istoty ludzkiej, czemu wielokrotnie dawał wyraz w swoich encyklikach.

Niniejsze zestawienie bibliograficzne zawiera wybór materiałów repertuarowych poświęconych Janowi Pawłowi II. Bibliografia prezentuje scenariusze przedstawień, inscenizacji słowno-muzycznych, montaży, wieczornic, apeli, konkursów, programów edukacyjnych, widowisk artystycznych przeznaczonych dla szkół. Materiał adresowany jest do szerokiego grona nauczycieli, wychowawców pracujących na poszczególnych etapach edukacyjnych, a także bibliotekarzy i animatorów kultury.

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. Jubileusz 25-lecia pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II : scenariusze programów poetycko-muzycznych dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych / pod red. Andrzeja Kaszyckiego. – Kielce : „Jedność”, 2003. – 16 s. ; 21 cm.
2. Szkolny konkurs wiedzy o Janie Pawle II : (konkurs adresowany do uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej / Anna Kurniewicz // W: Z biegiem Wisły : scenariusze zajęć o Polsce i polskiej tradycji / red. Magdalena Żywicka. – Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2010. – S. 141-153.
3. Wszystko gra : wybór materiałów repertuarowych „Biblioteki w Szkole” / [red. Katarzyna Świdarska-Nowicka]. – Warszawa : „Sukurs”, 2007. – 310 s. ; 24 cm.
4. Wychowanie patriotyczne w szkole podstawowej i gimnazjum : praca zbiorowa / pod red. Barbary Kowalińskiej. – Gdańsk : „Harmonia”, 2007. – 238, [1] s. ; 24 cm.

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

1. A jednak człowiek! : montaż poetycki poświęcony twórczości Jana Pawła II / Krystyna Paszek, Joanna Paszek // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2000, nr 7-8, s. 33-35.
2. A jednak nie cały umieram, to, co we mnie niezniszczalne, trwa : scenariusz słowno-muzyczny na Dzień Papieski / Lidia Jurek // *Biblioteka w Szkole*. – 2006, nr 9, s. 26-28.
3. Anioł Stróż Karola Wojtyły : scenariusz uroczystości z okazji kanonizacji Jana Pawła II / Dorota Szlendak // *Katecheta*. – 2014, nr 4, s. 44-49.
4. Dłonie są krajobrazem serca : scenariusz przedstawienia na podstawie poezji i tekstów Jana Pawła II : (dla uczniów gimnazjum) / Grażyna Tamas, Aneta Szymańska // *Katecheta*. – 2010, nr 6, s. 37-40.
5. Droga Karola Wojtyły do kapłaństwa : scenariusz przedstawienia okolicznościowego / Dorota Luber // *Katecheta*. – 2004, nr 10, s. 37-42.
6. [Dwudziestopięciolecie] 25-lecie pontyfikatu Jana Pawła II : (scenariusz audycji słowo-muzycznej) / Konrad Zygmunt // *Katecheta*. – 2003, nr 10, s. 38-41.
7. Dzień Papieski pod hasłem: „Chociaż ciałem odszedłeś, duchem zawsze będziesz z nami” : program artystyczny / Katarzyna Rajger, Renata Kmak-Frydrych // *Ergo*. – 2006, nr 1, s. 41-46.
8. Dzięki ci, Panie za Jana Pawła II : scenariusz słowno-muzyczny / Alina Maciejewska // *Biblioteka w Szkole*. – 2012, nr 3, s. 22-24.
9. Dzięki Ci Panie, za Jana Pawła II : scenariusz słowno-muzyczny / Alicja Maciejewska // *Biblioteka w Szkole*. – 2020, nr 3, s. 42-43.
10. Echo niebios : scenariusz (poświęcony Janowi Pawłowi II w pierwszą rocznicę beatyfikacji, przeznaczony dla uczniów gimnazjum) / Barbara Wanda Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2012, nr 4, s. 25-27.
11. Jak Lolek stał się świętym : scenariusz przedstawienia z okazji Dnia Papieskiego : (szkoła podstawowa) / Justyna Jędrzejak // *Biblioteka w Szkole*. – 2018, nr 9, s. 28-32.
12. „Jaki on był” – portret Jana Pawła II słowem i piosenką malowany – scenariusz uroczystości szkolnych poświęconych pamięci papieża / Beata Kapela-Bagińska // *Język, Szkoła, Religia*. – T. 3 (2007), s. 143-151.
13. Jan Paweł II. Fama sanctitatis, fama signorum : (scenariusz poświęcony beatyfikacji Papieża Polaka, przeznaczony dla uczniów gimnazjum) / Barbara Wanda Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2011, nr 3, s. 23-25.
14. Jan Paweł II – mój patron : scenariusz uroczystości okolicznościowej na Dzień Papieski / Paweł Wawrzyniak // *Katecheta*. – 2012, nr 3, s. 46-49.
15. Jan Paweł II – uczeń mistrza / Rafał Figiel // *Katecheta*. – 2009, nr 10, s. 23-26.
16. Jan Paweł II – w obronie życia – V przykazanie : scenariusz inscenizacji szkolnej, wieczornicy / Irena Smorąg // *Wychowawca*. – 2020, nr 3, s. 30-31.
17. Jan Paweł II : wiking Pana Boga : scenariusz słowno-muzyczny / Iwona Chłopecka // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2003, nr 12, s. 33-34.
18. Jeszcze jedno wspomnienie : scenariusz apelu w 4. rocznicę śmierci Jana Pawła II / Anna Wiśnios // *Wychowawca*. – 2009, nr 4, s. 24.
19. Każdego człowieka czeka w życiu walka duchowa : scenariusz z okazji kanonizacji papieża Polaka / Barbara Wanda Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2014, nr 3, s. 25-27.
20. „Kielich światła...” : (scenariusz wieczoru poezji Jana Pawła II) / Grażyna Czebanyk, Władysława Janik // *Wychowawca*. – 2005, nr 3, s. 14-17.
21. Ludzkość zawsze potrzebuje pokoju : scenariusz z okazji Roku św. Jana Pawła II / Barbara Wanda Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2015, nr 2, s. 27-29.
22. „...mieć dobre i czyste serca” : scenariusz dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum / Renata Szczyrba, Krystyna Madura // *Wychowawca*. – 2006, nr 7-8, s. 22-23.
23. Miłość mi wszystko wyjaśniła : scenariusz poświęcony pamięci Jan Pawła II / Bogumiła Pińczuk // *Biblioteka w Szkole*. – 2006, nr 9, s. 23-25.
24. Nasz Papież : scenariusz uroczystości z okazji kanonizacji Jana Pawła II / Dorota Szlendak // *Katecheta*. – 2014, nr 4, s. 22-28.
25. „Nie lękajcie się...” : konkurs międzyklasowy o Ojcu Świętym Janie Pawle II / Urszula Konefał // *Wychowawca*. – 2008, nr 10, s. 22-24.

26. Nie lękajcie się : scenariusz montażu literackiego poświęconego przesłaniu Jana Pawła II / Zofia Araszczuk // Biblioteka w Szkole. – 2004, nr 5, s. 16-17.
27. Nie lękajcie się! : scenariusz o Janie Pawle II / Agnieszka Stawowska // Biblioteka w Szkole. – 2012, nr 3, s. 24-27.
28. Nie lękajcie się! : scenariusz spektaklu poświęconego przesłaniu Jana Pawła II / Zofia Araszczuk // Biblioteka w Szkole. - 2020, nr 3, s. 44-46.
29. Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych : program artystyczny dla szkoły podstawowej z okazji 40. rocznicy wyboru Karola Wojtyły na Papieża / Katarzyna Nowak-Kwiatkowska // Wychowawca. – 2018, nr 9, s. 32-33.
30. Niezwykły pielgrzym : scenariusz przedstawienia poświęconego Janowi Pawłowi II / Katarzyna Banach // Świątelnica w Szkole. – 2011 nr 3 s. 21-22.
31. Niezwykły pielgrzym : scenariusz słowno-muzyczny poświęcony Janowi Pawłowi II (18 V 1920 – 2 IV 2005) / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2008, nr 3, s. 20-22.
32. O Janie Pawle II nieco inaczej – uczniowskie prezentacje : dla klasy III gimnazjum / Anna Dobropolska // Katecheta. – 2003, nr 12, s. 39-40.
33. Oddany wszystkim i każdemu z osobna : scenariusz wieczornicy poświęconej Janowi Pawłowi II / Wanda Rafałowicz // Wychowawca. - 2011 nr 10 s. 27-[29].
34. Opowieść o niezwykłym człowieku : (scenariusz widowiska o Janie Pawle II – w rocznicę śmierci lub urodzin) / Urszula Zdrojewska-Bielawska // Nowa Szkoła. – 2007, nr 3, s. 40-46.
35. Papież Pokoju : scenariusz / Barbara Czarny, Marzena Kaproń, Małgorzata Rodziewicz, Anna Targońska // Wychowawca. – 2007, nr 10, s. 26-27.
36. „Papież spraw ludzkich” : montaż poetycko-muzyczny / Barbara Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 1992, nr 7/8, s. 2-4.
37. „Przecież nie cały umieram. To, co we mnie niezniszczalne, trwa” : scenariusz inscenizacji poświęconej Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II / Anna Zawalska // Wychowawca. – 2005, nr 5, s. 8-11.
38. Przed „Sklepem z Aniołami” : scenariusz przedstawienia ku czci Ojca Świętego Jana Pawła II / Małgorzata Nawrocka // Wychowawca. – 2011, nr 4, s. 22-26.
39. Przed sklepem z aniołami... : scenariusz przedstawienia upamiętniającego osobę Jana Pawła II / Małgorzata Nowak // Katecheta. – 2009, nr 3, s. 37-46.
40. Przesłania Jana Pawła II : scenariusz przedstawienia dla uczniów gimnazjum / Lucyna Babicka // Wychowawca. – 2011, nr 4, s. 20-21.
41. Przesłanie Jana Pawła II do młodych : scenariusz programu słowno-muzycznego / Anna Łaba, Renata Nowak // Wychowawca. – 2015, nr 4, s. 30-32.
42. Przyjaciel ludzi dużych i małych – wspomnienia dedykowane pamięci Papieża Jana Pawła II : scenariusz montażu słowno-muzycznego / Ewa Joanna Łapińska, Beata Wróblewska // Wszystko dla Szkoły. – 2005, nr 7-8, s. 5-7.
43. Santo Subito! : scenariusz poświęcony Janowi Pawłowi II w związku z kanonizacją 27 kwietnia 2014 r. / Maria Mojzesowicz // Katecheta. – 2014, nr 4, s. 25-28.
44. Santo Subito : scenariusz słowno-muzyczny w drugą rocznicę śmierci Jana Pawła II / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2007, nr 3, s. 23-25.
45. Słowiański papież w domu Ojca / Małgorzata Dyrek // Katecheta. – 2009, nr 4, s. 33-37.
46. Słowo jest nadzieją świata : scenariusz scenki dialogowej dla młodzieży / Małgorzata Pietrzak // Wychowanie na co Dzień. – 2011, nr 4-5, s. I-III.
47. Spotkanie z Ojcem Świętym : inscenizacja dla szkoły podstawowej i gimnazjum / Marzena Wójtowicz // Wychowawca. – 2009, nr 7-8, s. 14-16.
48. Spotkanie ze świętością i Janem Pawłem II : (scenariusz inscenizacji szkolnej) / Irena Smorąg // Wychowawca. – 2019, nr 6, s. 32-33.
49. Spotkanie z Papieżem : scenariusz uroczystości dla szkoły podstawowej / Marzanna Lamch // Wychowawca. – 2009, nr 10, s. 24-26.
50. Syn tej ziemi : scenariusz uroczystości na Dzień Papieski / Anna Wiśnios // Wychowawca. – 2010, nr 10, s. 24-25.
51. Św. Jan Paweł II (1920-2005) : (zestawienie bibliograficzne) / Elżbieta Trojan // Wychowawca. – 2020, nr 4, s. 33.

52. Świadek nadziei : montaż poetycko-muzyczny poświęcony sylwetce Jana Pawła II / Bogumiła Szczurek, Lucyna Sokołowska // Wychowawca. – 2003, nr 10, s. 25-27.
53. Święci się radują : scenariusz uroczystości z okazji kanonizacji papieża Jana Pawła II / Dorota Szlendak // Katecheta. – 2014, nr 4, s. 29-43.
54. Święty naszych czasów – 100. rocznica urodzin wielkiego papieża Polaka / Karolina Napierała // Biblioteka w Szkole. – 2020, nr 4-5-6, s. 66-67.
55. Takı jestem... : anegdoty o Papieżu : scenariusz słowno-muzyczny w czwartą rocznicę śmierci Jana Pawła II : dla uczniów gimnazjum / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2009, nr 3, s. 31-33.
56. To co we mnie niezniszczalne trwa! – Jan Paweł II : montaż poetycko-muzyczny / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2005, nr 4, s. 26-27.
57. Urodził się, by zmienić świat / Anna Więckowska // Katecheta. – 2009, nr 3, s. 31-37.
58. W Ojczyźnie serce me zostało... : scenariusz słowno-muzyczny : (montaż dla uczniów gimnazjum) / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2010, nr 2, s. 22-24.
59. Wieczór Jana Pawła II : (scenariusz) / Marzanna Lamch // Wychowawca. – 2007, nr 10, s. 26-27.
60. Wieczór z Janem Pawłem II : scenariusz wieczornego spotkania modlitewnego w kościele / Stefania Wiśniewska, Paulina Skibiszewska // Katecheta. – 2009, nr 4, s. 30-33.
61. „Wzgórze w krainie Moria” : na podstawie: Jan Paweł II, Tryptyk Rzymski. Medytacje, Kraków 2003 / Mirosława Tobiś // Katecheta. – 2004, nr 1, s. 30-34.
62. Z Janem Pawłem II w trzecie tysiąclecie : (scenariusz szkolnego apelu) / Maria Andres // Wychowawca. – 2000, nr 1, s. 42-43.
63. Zestawienie bibliograficzne z okazji ogłoszenia roku 2020 Rokiem Świętego Jana Pawła II / oprac. Urszula Tobolska // Poradnik Bibliotekarza. – 2020, nr 6, s. 35-40.

MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

ELŻBIETA TROJAN

Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

FRYDERYK CHOPIN (1810-1849) – POETA FORTEPIANU

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE

Zestawienie bibliograficzne jest poświęcone życiu i twórczości jednego z najwybitniejszych kompozytorów i pianistów romantycznych, a także jednemu z najważniejszych polskich kompozytorów w historii. Zostało sporządzone na podstawie elektronicznych baz danych Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu, Biblioteki Narodowej oraz bibliotek wyższych szkół muzycznych.

Opracowana bibliografia przedmiotowa gromadzi łącznie 138 opisów bibliograficznych, w tym 62 opisy książek i 76 opisów artykułów z czasopism. Materiał bibliograficzny został uporządkowany alfabetycznie według tytułów publikacji, z podziałem na wydawnictwa zwarte oraz artykuły z czasopism.

Zestawienie jest adresowane do szerokiego grona osób zainteresowanych biografią i twórczością Fryderyka Chopina, wielbicieli jego talentu i muzyki. Może również okazać się przydatne nauczycielom muzyki oraz szerokiemu gronu nauczycieli-wychowawców i animatorów kultury upowszechniających muzykę genialnego kompozytora wśród swoich uczniów i wychowanków. Bibliografia zawiera publikacje naukowe, popularnonaukowe, literaturę piękną, scenariusze zajęć edukacyjnych i konkursów oraz liczne propozycje repertuarowe.

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. Aktywne działania przez sztukę : chopinowskie inspiracje muzyczne : poradnik dla nauczycieli i animatorów kultury / Urszula Bissinger-Ćwierz, Zdzisław Hofman. – Lublin : „Klanza”, 1999. – 87, [1] s.
2. Chopin / Bożena Weber. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2000. – 258, [2] s.
3. Chopin : człowiek, dzieło, rezonans / Mieczysław Tomaszewski. – Poznań : Podsiadlik-Raniowski i Spółka, cop. 1998. – 847 s.
4. Chopin gra w duszy japońskiej / Lech Z. Niekrasz. – Kraków : „Impuls”, 2000. – 105 s.
5. Chopin i George Sand : miłość nie od pierwszego wejrzenia / Mieczysław Tomaszewski. – Wyd. 1 w tej edycji. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2018. – 211, [4] s.

6. Chopin i Potocka : awantura o miłosną korespondencję / Piotr Szumiński. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Semper, 2005. – 388 s.
7. Chopin : książę romantyków / Adam Zamoyski ; przeł. Michał Ronikier. – Wyd. 1 (dodr.). – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2010. – 323, [4] s.
8. Chopin : mazowieckie impresje / Barbara Owczuk. – Warszawa : Sport i Turystyka – Muza, 2007. – 102, [2] s.
9. Chopin : portret muzyczny / Piotr Wierzbicki. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1999. – 155, [3] s.
10. Chopin : powściągliwy romantyk / Adam Zamoyski ; przekł. Dominika Chylińska. – Kraków : „Znak”, 2002. – 403, [5] s.
11. Chopin w Paryżu : życie i epoka / Tadeusz Szulc ; przeł. [z ang.] Janina Kumaniecka. – Warszawa : „Alfa-Wero”, 1999. – 414 s.
12. Chopin : życie i droga twórcza / Tadeusz Andrzej Zieliński. – Wyd. 2. – Kraków : Państwowe Wydawnictwo Muzyczne, 1998. – 665, [3] s.
13. Chopinowie : krąg rodzinno-towarzyski / Piotr Mysłakowski, Andrzej Sikorski. – Kartuzy : Wydawnictwo Familia, 2005. – 379 s.
14. Cień jaskółki : esej o myślach Chopina / Ryszard Przybylski. – [Wyd. 2]. – Kraków : „Znak”, 2009. – 354, [6] s.
15. Dziedzictwo Chopina i szkice muzyczne / Jarosław Iwaszkiewicz ; wybór, oprac. tekstu i post. Radosław Romaniuk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, cop. 2010. – 443, [2] s.
16. Fryderyk Chopin / Jean-Jacques Eigeldinger ; przeł. Joanna Żurowska. – Wyd. nowe. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2011. – 142, [3] s.
17. Fryderyk Chopin / Jan Pyzio. – Poznań : Publikat S.A., 2010. – 48 s.
18. Fryderyk Chopin / Bożena Weber. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2001. – 48 s.
19. Fryderyk Chopin / [Aleksandra Zgorzelska, Józef Wilkoń]. – Poznań : Harbor Point Media Rodzina, cop. 2010. – 63, [1] s.
20. Fryderyk Chopin : biografia ilustrowana / Janusz Ekiert. – Warszawa : Sport i Turystyka – Muza, 2009. – 349, [3] s.
21. Fryderyk Chopin : człowiek i jego muzyka : 1810-2010 / Irena Poniatowska ; [transl. John Beauchamp ; Narodowy Instytut Fryderyka Chopina]. – Warszawa : Multico Oficyna Wydawnicza, 2010. – 200 s.
22. Fryderyk Chopin : geniusz muzyczny / Bogusław Kaczyński. – Bielsko-Biała : „Debit”, cop. 2010. – 120 s.
23. Fryderyk Chopin : geniusz muzyki fortepianowej / [red. Katarzyna Bieliniak et al.]. – Warszawa : De Agostini Polska, cop. 2007. – 47, [1] s.
24. Fryderyk Chopin i jego muzyka / Barbara Smoleńska-Zielińska. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995. – 275, [1] s.
25. Fryderyk Chopin i jego muzyka / Barbara Smoleńska-Zielińska ; il. Marta Ignerska. – Wyd. 2 zm. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2010. – 255, [1] s.
26. Fryderyk Chopin i jego świat /napisała i zil. Eliza Piotrowska. – Wyd. 1 (dodr.). – Warszawa : Arkady, 2013. – 55 s.
27. Fryderyk Chopin : korzenie / Piotr Mysłakowski, Andrzej Sikorski. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2009. – 350, [2] s.
28. Fryderyk Chopin : poeta fortepianu / Mariusz Wrona. – Warszawa : Świat Książki, 2010. – 318, [1] s.
29. Fryderyk Chopin : środowisko społeczne – osobowość – światopogląd – założenia twórcze / Anna Brożek & Jacek Jadacki. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe „Semper”, 2010. – 248 s.
30. Fryderyk Chopin : wszystko co warto wiedzieć o wielkim kompozytorze : zeszyt edukacyjny / [tekst Monika Gromek]. – Warszawa : Multico Oficyna Wydawnicza, cop. 2010. – 33, [1] s., [1] k. tabl. złoż. luzem.
31. Fryderyk : narodziny geniusza / Tadeusz Łopalewski. – Wyd. 5. – Katowice ; Chorzów : Videograf II, 2010. – 282, [5] s.
32. Karol Szymanowski – o Chopinie, o własnej twórczości, o pedagogice / Leon Markiewicz. – Katowice : Akademia Muzyczna, 1995. – 80 s.
33. Kompozytorzy polscy o Fryderyku Chopinie : antologia / oprac. i słowo wstępne Mieczysław Tomaszewski. – Wyd. IV poszerz. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina ; Kraków : Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 2017. – 275 s.

34. Kronika Międzynarodowych Konkursów Pianistycznych im. Fryderyka Chopina : 1927-1995 / [oprac. Irena Jarosz et al.]. – Gdańsk : „Romega” ; Warszawa : przy współpr. Towarzystwa im. Fryderyka Chopina, 2000. – 304 s.
35. Kult Chopina w Polsce / Antoni Grudziński, Albert Grudziński. – Poznań : „Ars Nova”, 1995. – 125, [3] s.
36. Miłość i przyjaźń w życiu Chopina / Elżbieta Pierożyńska. – Warszawa : „Adam”, 2005. – 195, [1] s.
37. Muzyka pana Chopina / Wanda Chotomska ; ilustracje : Beata Zdęba. – Wydanie II. – Łódź : Literatura ; Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2020. – 55, [1] s.
38. „Naczelnym u nas jest artystą” : o legendzie Fryderyka Chopina w literaturze polskiej / Kazimierz Maciąg. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010. – 453, [1] s.
39. O polskich biografiach Chopina w XIX wieku / Magdalena Dziadek. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2019. – 171, [1] s.
40. Paryskie świąty Fryderyka Chopina / William G. Atwood ; przeł. Zbigniew Skowron. – Kraków : Musica Iagellonica ; Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2005. – 460 s.
41. Poezja polska w darze Chopinowi / Irena Chyła-Szypułowa. – Warszawa : „Pani Twardowska”, 2003. – 119, [1] s.
42. Pogrzeb Chopina / Benita Eisler ; [przekład Ewa Gabryś]. – Kraków : Państwowe Wydawnictwo Muzyczne, 2005. – 293 s.
43. Polska Chopina : przewodnik po miejscach związanych z pobytem kompozytora / Marita Albán Juárez, Ewa Sławińska-Dahling. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2007. – 227, [1] k. tabl. złoż. luzem.
44. Przedpiekle sławy : rzecz o Chopinie / Piotr Witt. – Warszawa : Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Departament Dziedzictwa Kulturowego, [2010]. – 368 s.
45. Rodzina matki Chopina : mity i rzeczywistość / Andrzej Sikorski. – Warszawa : „Familia”, 2000. – 201 s.
46. Rodzina ojca Chopina : migracja i awans / Piotr Mysłakowski. – Warszawa : „Familia”, 2002. – 155 s.
47. Szkoła z pasją... teatralną! : zbiór scenariuszy / Jolanta Helena Zabielska. – Rzeszów : „Fosze”, cop. 2014. – 217 s.
48. Szlakiem Chopina po Polsce / tekst Pamela i Iwo Załuscy ; przeł. Zbigniew Bochenek. – Warszawa : „JaR”, 2000. – 143, [1] s.
49. Śladami Fryderyka Chopina : Polska-Europa / Joanna Kopeć, Janusz Skowroński. – Warszawa : Agencja Wydawniczo-Reklamowa „Besso”, 2000. – 122 s.
50. Turniej wiedzy o Fryderyku Chopinie : materiały edukacyjne. Cz. 1, Szkoły podstawowe i gimnazja / Grażyna Szymańska. – Siedlce : „Notka”, 2000. – 179 s.
51. Tydzień w Antoninie : opowieść o Chopinie / Gustaw Bojanowski ; [il. Janusz Kokot]. – Wyd. 4. – Kalisz : Centrum Kultury i Sztuki ; Ostrów Wielkopolski : Muzeum Miasta, 2009. – 178 s.
52. Uniwersytet Warszawski i młody Chopin / Jerzy Miziołek, Hubert Kowalski. – Wyd. popr. i uzup. – [Warszawa] : Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego : Uniwersytet Warszawski, cop. 2014. – 403 s.
53. W kręgu recepcji i rezonansu muzyki : szkice chopinowskie / Irena Poniatowska. – Wyd. 2 popr. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2010. – 191, [4] s.
54. Warszawa śladami Chopina : spacerownik = Warsaw in Chopin's footsteps : book of walks / Jerzy S. Majewski ; zdj. Bartosz Bobkowski ; red. Agata Żelazowska ; tł. Katarzyna Diehl. – Warszawa : Agora, 2010. – 114 s.
55. Wiatru tchnienie o Chopinie : dzieciom w dwusetną rocznicę urodzin Fryderyka Chopina / Jolanta Horodecka-Wieczorek ; [il. Rafał Zawadzki]. – Warszawa : „Buchmann”, cop. 2010. – 43, [5] s.
56. Wielcy Polacy : Fryderyk Chopin w Ojczyźnie i Szkocji, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński, Cyprian Kamil Norwid, Stefan Żeromski w Italii i Szwajcarii / Barbara Wachowicz. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Rytm, cop. 2017. – 343 s.
57. Wiersze o Chopinie : antologia i bibliografia / zebrali i oprac. Edmund Słuszkiewicz ; przedmową opatrzył Julian Przyboś. – Kraków : Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1964. – 158 s.
58. Wokół Chopina i Polski : siedem szkiców / Krzysztof Bilica. – Wołomin : Wydawnictwo Polskie, 2005. – 174 s.
59. Zabawy z Chopinem / Adam Waclawski. – Poznań : Grupa Wydawnicza Akord – Śpiewające Brzdące, 2017. – 38, [6] s.
60. Zosia i stary fortepian / Marcin Mikrut-Filipiak ; il. Zuzanna Bełch. – Opole : Wydawnictwo Sindruk, 2018. – 24, [2] s.

61. Żelazowa Wola : dzieje domu Chopina / Mariola Wojtkiewicz. – Warszawa : Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2010. – 243, [1] s.
62. Życie Chopina / Kazimierz Wierzyński ; przedm. Artur Rubinstein. – [Wyd. 2]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1999. – 397, [3] s.

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

1. Asy z trzeciej klasy : (konkurs wiedzy na temat życia i twórczości Fryderyka Chopina) / I. Zarzycka, U. Badoła, M. Krzempek, L. Zamarlik, K. Jaromin, K. Wrona // Życie Szkoły. – 2011, nr 7, s. 44-49.
2. „Byłem u Ciebie w te dni, Fryderyku...”, czyli Norwid o Chopinie : montaż słowno-muzyczny do realizacji w szkole średniej / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2008, nr 6, s. 23-27.
3. Chopin – geniusz muzyczny : gra planszowa / Monika Szczepańska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 5, s. 67-76.
4. Chopin i X Muza, czyli o sposobach przejmowania kontroli nad legendą / Ewa Nowel // Język Polski w Liceum. – 2010/2011, nr 1, s. 7-23.
5. „Chopin i Mickiewicz” – przedstawienie / Aleksandra Dudek // Wychowanie Muzyczne. – 2015, nr 4, s. 38-40.
6. Chopin w szkole XXI wieku / Barbara Literska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 3, s. 4-11.
7. Chopinowi Duda-Grac / Renata Panas // Wychowanie Muzyczne. – 2012, nr 2, s. 4-10.
8. Chopinowskie inspiracje / Marianna Lipińska, Zofia Byzia // Bliżej Przedszkola. – 2006, nr 7-8 (nr specjalny), z. 2, s. 40-41.
9. Czapki z głów, panowie – oto geniusz : konspekt lekcji muzyki o Chopinie / Blanka Chocyk // Biblioteka w Szkole. – 2011, nr 2, s. 14-16.
10. Co wyraża i zawiera muzyka Fryderyka Chopina w ujęciu C. K. Norwida? / Ewa Pietruszka // Polski w Praktyce. – 2010, nr 5, s. 18-19.
11. Czas Marii Szymanowskiej i młodego Chopina / Irena Poniatowska // LiryDram : kwartalnik literacko-kulturalny. – 2019, nr 24, s. 122-125.
12. Czy Fryderyk Chopin musiał znać się na fizyce? : (scenariusz lekcji fizyki) / Dariusz Maliszewski // Wszystko dla Szkoły. – 2010, nr 6, s. 5.
13. Dworek Chopina w Żelazowej Woli / Robert M. Kunkel // Spotkanie z Zabytkami. – [R.] 31, nr 8 (2007), s. 8-12.
14. Edukacja regionalna na lekcjach sztuki / Hanna Jastrzębska-Gzella // Drama. – 2006, z. 49, s. 21-24.
15. Etiuda : sztuka inspirowana muzyką Szopena / Maria Wiaderek // Biblioteka w Szkole. – 2012, nr 1, s. 26-27.
16. Filmy o kompozytorach muzyki artystycznej. Materiały do zajęć dla uczniów w wieku gimnazjalnym / Mirosław Grusiewicz, Joanna Piątek // Wychowanie Muzyczne. – 2017, nr 4, s. 50-62.
17. Frycek Chopin – gra dydaktyczna / Danuta Dębska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 2, s. 25-39.
18. Frycek i pryzmat wspomnień / Michael Moran // Zeszyty Literackie. – Z. 109 (2010), s. 69-96.
19. Fryderyk Chopin / Irena Szypułowa // Nauczanie Początkowe. – 1989/90, nr 6, s. 587-589.
20. Fryderyk Chopin / Janusz Mechanisz // Wychowanie w Przedszkolu. – 2010, nr 3, s. 16-18.
21. Fryderyk Chopin. Cz. 1 / Alicja Helman // Kino. – 2015, nr 10, s. 60-62.
22. Fryderyk Chopin. Cz. 2 / Alicja Helman // Kino. – 2015, nr 11, s. 58-61.
23. Fryderyk Chopin – artysta znany na całym świecie / Renata Mierzyńska // Świetlica w Szkole. – 2008, nr 3, s. 19.
24. Fryderyk Chopin – cudowne dziecko Warszawy : (scenariusz zajęć świetlicowych) / Wanda Tatar // Świetlica w Szkole. – 2015, nr 6, s. 16-18.
25. Fryderyk Chopin – dwusetna rocznica urodzin : (bibliografia osobowa) // Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny. – 2010, nr 1, s. 57-69.
26. Fryderyk Chopin – kompozytor, pianista, pedagog (zestawienie bibliograficzne) / Elżbieta Trojan // Wszystko dla Szkoły. – 2009, nr 10, s. 22-23.
27. Fryderyk Chopin – Polak znany na całym świecie : (scenariusz zajęć świetlicowych) / Hanna Wolniewicz // Wszystko dla Szkoły. – 2007, nr 10, s. 20-21.

28. Fryderyk Chopin – scenariusz uroczystości z okazji dwusetnej rocznicy urodzin kompozytora / Katarzyna Grażawska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 5, s. 46-57.
29. Fryderyk Chopin – sławny polski kompozytor. Scenariusz zajęć całodniowych dla klasy III szkoły podstawowej / Elżbieta Bziuk // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 4, s. 56-63.
30. Fryderyk Chopin – trudne wyzwanie dla biografów / Piotr Mysłakowski // Mówią Wieki. – 2015, nr 11, s. 24-27.
31. Fryderyk Chopin – wiecie czy nie wiecie? : (scenariusz dla dzieci z klas 1-3 szkoły podstawowej) / Barbara Jabłońska // Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny. – 2010, nr 2, s. 62-66.
32. Fryderyk Chopin – zestawienie bibliograficzne w wyborze / Elżbieta Trojan // Poradnik Bibliotekarza. – 2010, nr 1, s. 39-42.
33. Fryderyk Chopin – znany czy nieznan? / Teresa Zawisza-Chlebowska // Polski w Praktyce. – 2010, nr 5, s. 10-12.
34. Fryderyk Chopin – życie i twórczość : test dydaktyczny / Karol Chilewicz // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 1, s. 43-44.
35. Fryderyk Chopin i inni wielcy kompozytorzy polscy : test dydaktyczny / Barbara Pałka // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 1, s. 40-42.
36. Fryderyk Chopin w twórczości Borysa Pasternaka / Wiktor Choriew ; przeł. Katarzyna Bortnowska // Przegląd Humanistyczny. – 2011, nr 4, s. 15-21.
37. „Gdzie skarb twój, tam serce twoje” : o muzyce F. Chopina / Hanna Jastrzębska-Gzella // Drama. – 2006, z. 50 s, 33-36.
38. Gra dydaktyczna „Poznaj Chopina” / Marek Dudek // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 3, s. 32-44.
39. Hasło: Cho, Pin: 2010. Scenariusz spektaklu / Witold Pełka // Biblioteka w Szkole. – 2010, nr 6, s. 26-29.
40. "I like Chopin" – scenariusz projektu edukacyjnego / Władysław Kruczoń, Marzena Wróblewska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 4, s. 30-50.
41. Inspiracje utworami Fryderyka Chopina w polskiej muzyce jazzowej / Aleksandra Czarkowska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 1, s. 14-17.
42. „Jaka to melodia”? : scenariusz zajęć z okazji Roku Chopina / Barbara Jabłońska // Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny. – 2010, nr 4, s. 53-61.
43. Kapelusze z głowy panowie – oto geniusz : śladami sławnych Polaków – Fryderyk Chopin / Danuta Kuncewicz-Dygała // Biblioteka w Szkole. – 2000, nr 1, s. 4-5.
44. Kompozytor bez cenzury / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. – 2010, nr 14, s. 5.
45. Konkurs wiedzy o życiu i twórczości Fryderyka Chopina / Danuta Dębska // Wszystko dla Szkoły. – 2010, nr 10, s. 21-22.
46. Korowód znanych Polaków : scenariusz przedstawienia / Anna Skrzypek // Biblioteka w Szkole. – 2011, nr 3, s. 25-26.
47. Lekcja z Chopinem i jego muzyką w klasie szóstej / Grażyna Wiśniewska // Język Polski w Szkole dla kl. IV-VI. – 2000/2001, nr 1, s. 49-65.
48. Malarskie portrety dzieł muzycznych / Renata Panas // Wychowanie Muzyczne. – 2012, nr 1, s. 4-7.
49. „Muzyka z Łazienek” – interpretacja plastyczna mazurka Fryderyka Chopina // Wiadomości Przedszkolaka. – 2011, nr 12, s. 22-24.
50. O duszy polskiej : Fryderyk Chopin w twórczości poetyckiej Stanisława Balińskiego i ks. Jerzego Szymika / Małgorzata Juda-Mieloch // Topos. – 2018, nr 6, s. 10-24.
51. Obecność Chopina w życiu Polaków / Stefan Bednarek // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 1, s. 4-8.
52. Poeta fortepianu / Bożena Weber // Wychowawca. – 2010, nr 10, s. 22-23.
53. „Polska” młodość Fryderyka Chopina – projekt edukacyjny / Krystyna Merska // Wychowanie Muzyczne. – 2011, nr 2, s. 32-47.
54. Pomnik Chopina w Łazienkach / Aneta Czarnecka // Mówią Wieki. – 2018, nr 1, s. 65-68.
55. Puzzle i quizy – pomysły na zajęcia multimedialne o Fryderyku Chopinie / Anna Zakrzewska // Wychowanie Muzyczne w Szkole. – 2010, nr 5, s. 62-65.
56. „Rodem Warszawianin, sercem Polak, talentem świata obywatel” : scenariusz wieczoru poetycko-muzycznego z okazji 150 rocznicy śmierci Fryderyka Chopina / Lidia Leksowska, Iwona Supronowicz // Biblioteka w Szkole. – 1999, nr 6, s. 13-15.

57. Romantycy polscy o Fryderyku Chopinie / Maria Cyran // *Język Polski w Gimnazjum*. – 2010/2011, nr 1, s. 7-19.
58. Słowo o tych, którzy go pojęli, choć nie znali / Ewa Orlińska // *Język Polski w Gimnazjum*. – 2009/2010, nr 4, s. 5-17.
59. Słuchając muzyki Chopina : scenariusz słowno-muzyczny / Barbara Wanda Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2010, nr 3, s. 29-31.
60. Spacer Chopina pod powierzchnią ziemi / Henryk F. Nowaczyk // *Ruch Muzyczny*. – 2004, nr 1, s. 32-35.
61. Spotkania z muzyką : (inscenizacja) / Barbara Strutyńska // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2008, nr 5, s. 48-53.
62. „Spotkanie z Fryderykiem”. Cykl lekcji języka polskiego przeznaczony dla klas 4-6 szkoły podstawowej / Biserka Cejović // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 3, s. 58-64.
63. Szkolny konkurs wiedzy o życiu i twórczości Fryderyka Chopina / Anna Zientalska // *Biblioteka*. – 2009, nr 5, s. 12-13.
64. Śladami Chopina – podróże po Polsce / Aleksandra Dudek // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 4, s. 4-11.
65. Śladami Chopina – Żelazowa Wola, Brochów / Aleksandra Dudek // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 1, s. 9-13.
66. Testy wiedzy ogólnopolskiego konkursu „Kompozytor sercu najbliższy” / Agnieszka Sołtysik // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 3, s. 65-80.
67. „To są czary, pewne czary!” – poznajemy dzieła Fryderyka Chopina : scenariusz zajęć w klasie I / Joanna Pytlik // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 3, s. 51-57.
68. Ucieczka czy trwanie? Cz. 2, W poszukiwaniu wartości artystyczno-muzycznych w muzyce Chopina i Szymanowskiego / Barbara Smoleńska-Zielińska // *Wychowanie Muzyczne*. – 2018, nr 3, s. 4-12.
69. W 150 rocznicę śmierci Fryderyka Chopina : montaż słowno-muzyczny / Danuta Orzeł // *Poradnik Bibliotekarza*. – 1999, nr 11, s. 22-26.
70. W stronę Chopina / Andrzej Sułek // *Ruch Muzyczny*. – R. 51, nr 22 (2007), s. 6-8.
71. Wędrówki Fryderyka po kraju / Jolanta Przybylska // *Biblioteka*. – 2010, nr 2, s. 4-11.
72. Wędrówki śladami Fryderyka Chopina / Lidia Kołodziej // *Wychowanie w Przedszkolu*. – 2010, nr 3, s. 41-42.
73. Wielka muzyka Chopina : (montaż literacko-muzyczny) / Maria Andres // *Wychowawca*. – 1999, nr 5, s. 26-27.
74. Wigilia z Fryderykiem Chopinem / Elżbieta Świerczyńska // *Języki Obce w Szkole*. – 2010, nr 5, s. 93-97.
75. Z Chopinem w tle – czyli jak miło tańczyć w deszczu / Monika Majewska, Karolina Jeleń // *Bliżej Przedszkola*. – 2011, nr 11, s. 84-85.
76. Życie i twórczość Fryderyka Chopina – scenariusz lekcji / Renata Panas // *Wychowanie Muzyczne w Szkole*. – 2010, nr 2, s. 55-65.

Z RELACJI UCZESTNIKA

ANNA MARCOL

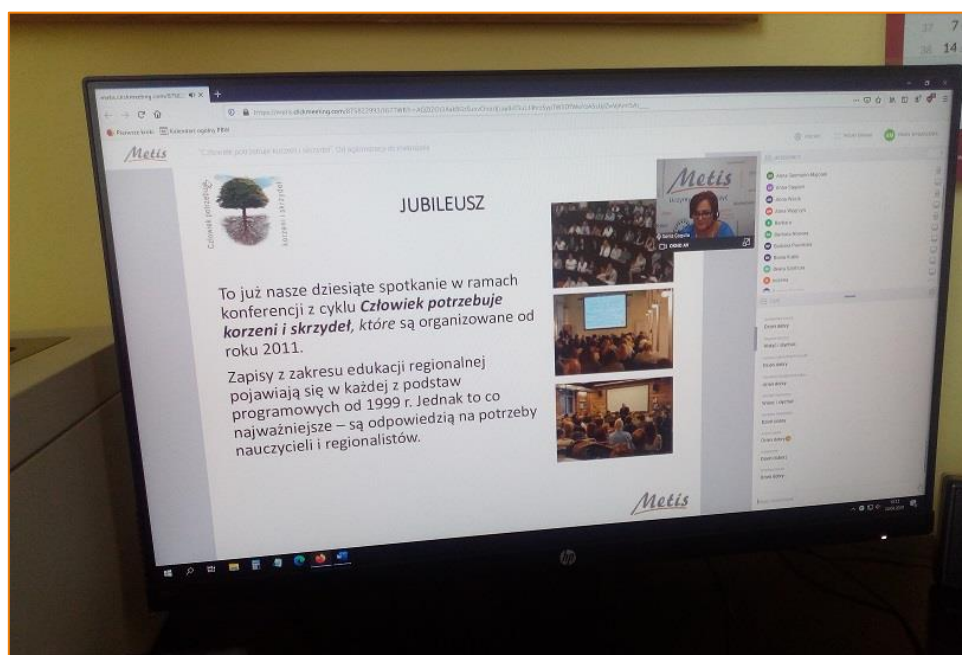
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

CZŁOWIEK POTRZEBUJE KORZENI I SKRZYDEŁ. OD AGLOMERACJI DO METROPOLII

SPRAWOZDANIE Z DZIESIĄTEJ KONFERENCJI REGIONALNEJ

Od aglomeracji do metropolii – pod takim hasłem zorganizowano dziesiątą konferencję regionalną z cyklu *Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł*, która odbyła się 24 września 2020 roku w formie spotkania online na platformie ClickMeeting. Uczestniczyli w niej nauczyciele różnych przedmiotów i poziomów nauczania, bibliotekarze oraz regionaliści.

Obrady otworzyły Bożena Bucka – dyrektor Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego „Metis” w Katowicach i Danuta Maćkowska – dyrektor Departamentu Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Następnie Sonia Gogulla – nauczyciel konsultant ROME „Metis”, która wraz z Gabrielą Wawrzynek koordynowała wszystkie konferencje z cyklu *Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł*, przypomniała ich genezę oraz dokonała podsumowania tego przedsięwzięcia.

Cykl *Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł* podsumowała Sonia Gogulla.

Zasadnicza część spotkania składała się z pięciu wystąpień. Ich problematyka koncentrowała się wokół przemian, które w ciągu ostatnich trzech dekad dokonały się w naszym regionie, idei samorządności terytorialnej, zadań Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz prezentacji oferty edukacyjnej wybranych jednostek kultury Samorządu Województwa Śląskiego.

Pierwszy referat, zatytułowany *Konurbacja katowicka. Zmiany w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej po 1990 roku*, wygłosił dr Tomasz Spórna (Katedra Geografii Ekonomicznej, Uniwersytet Śląski w Katowicach). Po przypomnieniu najważniejszych definicji odniósł się do aspektu demograficznego przemian urbanizacyjnych w konurbacji katowickiej, gdzie w latach 1991-2016 odnotowano znaczny spadek liczby ludności, a zgodnie z prognozami ubytek zaludnienia będzie nadal postępował. Fakt ten wpływa na wiele procesów, które zachodzą w naszym regionie. Prelegent wspominał też o innych interesujących zjawiskach, odwołując się do wybranych przykładów, m.in. wzroście liczby mieszkańców w strefach podmiejskich, segregacji przestrzennej ludności, suburbanizacji w granicach miast, rewitalizacji miejskich śródmieść czy rozwoju nowych funkcji gospodarczych, którego efektem są powstające centra biurowe i logistyczne.

Wojciech Świerkosz – Zastępca Prezydenta Miasta Rybnika – omówił temat *Budujemy mosty. Samorządność – idea, praktyka, rozwój*. Odwołał się do genezy i znaczeń słownikowych słów podanych w tytule swojego wystąpienia. Nawiązał także do słów współtwórcy reformy samorządowej z 1990 roku – dr. hab. Michała Kuleszy:

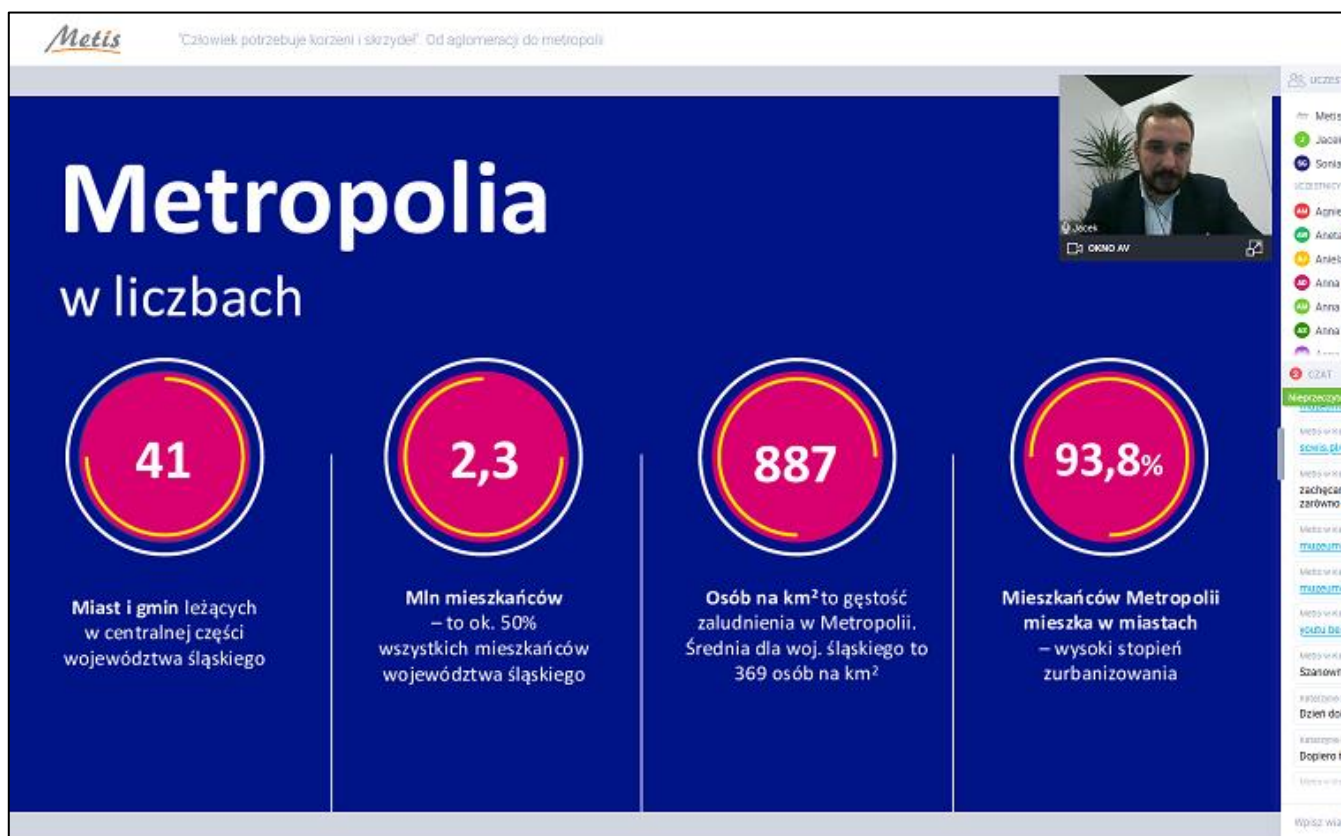
Nie ma społeczeństwa obywatelskiego bez przepływu informacji. Jednak to nie w okienku centralnej telewizji, ogólnopolskiej gazecie czy centralnych mediach leży podstawa samorządności. Są nią lokalne informacje, to, co dzieje się obok i bezpośrednio dotyczy ludzi; co ich obchodzi i buduje więzi. Społeczeństwo obywatelskie jest wtedy, gdy rodzina w domu dyskutuje, czy lepiej zbudować most czy szkołę. Podstawowe zaś filary samorządności to triada: decentralizacja, demokracja i pieniądze. Jeżeli zabraknie jednego z tych elementów, to państwo jest scentralizowane.*

Na *Wirtualne zwiedzanie wybranych jednostek kultury Samorządu Województwa Śląskiego* zaprosił uczestników konferencji Cezary Waluszko (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach Filia w Pszczynie). Zachęcał do wykorzystywania w celach edukacyjnych witryn instytucji oferujących wirtualne spacerunki po swoich wnętrzach – Muzeum Śląska Cieszyńskiego (<http://www.muzeumcieszyn.pl/>), Muzeum Zamkowego w Pszczynie (<http://www.zamek-pszczyna.pl/>) i Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej (https://muzeum.bielsko.pl/pl/strona_glowna). Polecał także materiały edukacyjne dostępne na stronach Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności (<https://scwis.pl/>), Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu (<https://muzeum.bytom.pl/>) oraz Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” (<http://muzeumgpe-chorzow.pl/pl/omuzeum/>).

O Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii mówił Jacek Woźnikowski – Dyrektor Departamentu Rozwoju Społeczno-Gospodarczego i Współpracy Urzędu Metropolitalnego. W wystąpieniu *Metropolia – dobrze się składa* opowiadał o jej kluczowych zadaniach związanych z:

- kształtowaniem ładu przestrzennego,
- rozwojem społecznym i gospodarczym obszaru związku metropolitalnego,
- planowaniem, koordynacją, integracją i rozwojem publicznego transportu zbiorowego,
- współpracą w zakresie ustalania przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze metropolii,
- promocją związku metropolitalnego i jego obszaru.

* Konferencja *Informacja samorządowa kluczem do rozwoju regionów*, Warszawa, 18 lutego 2004 roku.

O działaniach GZM opowiadał Jacek Woźnikowski.

Z pytaniami o polską Saharę, śląskiego Kopciuszka i żywieckich Habsburgów spotkamy się w grze planszowej Silesia GO!, która została zaprezentowana przez dr. Krystiana Węgrzyńka (Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach). Prelegent zachęcał do jej wykorzystania w pracy pedagogicznej z uczniami ostatnich klas szkół podstawowych, ponieważ stanowi swoisty rajd po regionie, pozwalając graczom na pogłębienie swojej wiedzy o jego historii, geografii i kulturze. Grę można pobrać bezpłatnie ze strony <http://ibr.bs.katowice.pl/?p=3053>.

Problematyka spotkania wpisana się w realizację podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021, zwłaszcza kierunku piątego (*Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych*) oraz obchodów 30-lecia samorządu terytorialnego w Polsce. Zaprezentowane wystąpienia stanowiły podsumowanie dotychczasowych osiągnięć w zakresie przemian strukturalno-urbanizacyjnych i społecznych w naszym regionie.

Konferencję zorganizował Regionalny Ośrodek Edukacyjno-Metodyczny „Metis” w Katowicach, we współpracy z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach.

BIBLIOTEKA POLECA

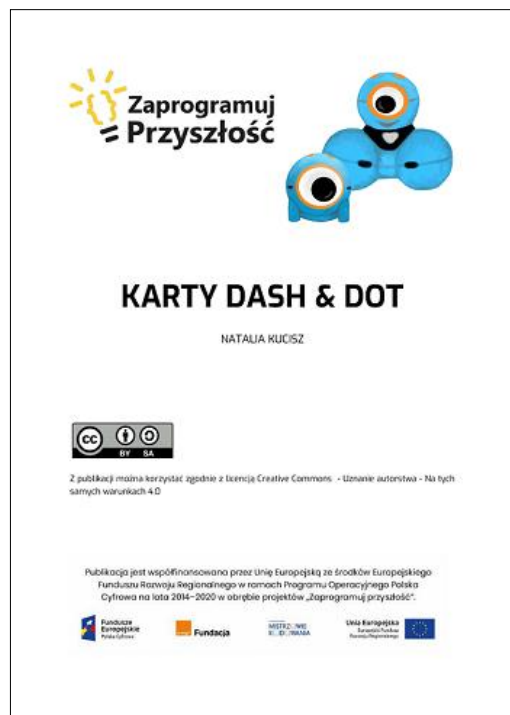
ANNA MARCOL

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

O KODOWANIU W SIECI

W ostatnich latach w Internecie pojawiło się wiele poradników dotyczących kodowania i programowania. Mogą być przydatne podczas opracowywania własnych zajęć, konkursów i zabaw (także tych bibliotecznych), do których zamierzamy wprowadzać ich elementy.

Osobom zainteresowanym tą tematyką warto polecić pomoce metodyczne opracowane przez uznanych praktyków w ramach programu „Zaprogramuj przyszłość”*. Są dostępne na wolnych licencjach. Wybrane z nich omówiono w niniejszym zestawieniu.

Karty Dash & Dot

Pobrano 07.11.2020 z:

https://www.zaprogramujprzyszlosc.edu.pl/uploaded_files/159471666192_karty-dashdot-compressed.pdf

Karty z zadaniami dla użytkowników aplikacji Blockly i Wonder opracowane przez Natalię Kucisz. Zawierają: nazwy aktywności, wskazówki dotyczące budowania skryptu, propozycje jego modyfikacji oraz opisy przebiegu zabaw. Stanowią pomoc i inspirację dla nauczycieli uczących podstaw programowania.

* Pierwsza edycja programu (2017/2018) była realizowana przez Fundację Orange i Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog (wówczas jeszcze pod nazwą Stowarzyszenie Mistrzowie Kodowania). Edycję drugą (2019/2020) realizuje Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog we współpracy z Politechniką Łódzką.

Kodowanie bez prądu

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc2.edu.pl/uploaded_files/157614101242_154090561710-zp-scenariusze-unplugged-digital-2018-10-30.pdf

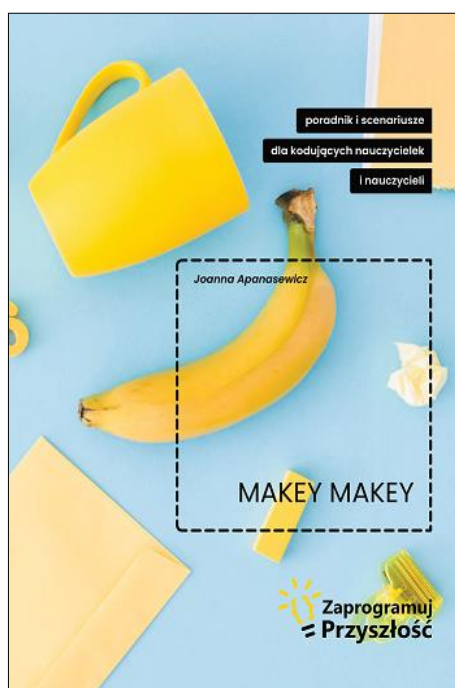
Materiały pomocnicze dla nauczycieli, opracowane przez Joannę Apanasewicz. Zawierają siedem scenariuszy zajęć, w ramach których uczniowie poznają podstawowe pojęcia programistyczne, uczą się orientacji w przestrzeni oraz tworzą swoje pierwsze kody. Do publikacji dołączono gotowe karty pracy, które można powielić i rozdać uczniom.

Kodowanie na SPECjalne zamówienie

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc2.edu.pl/uploaded_files/159801052541_kodowanie-na-specjalne-zamowienie.pdf

Poradnik opracowany przez Zytę Czechowską, adresowany do nauczycieli pracujących z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną. Jest podzielony na osiem lekcji, które uwzględniają zarówno kodowanie offlineowe, jak i pracę z komputerem (Scratch Junior). Przy każdym ćwiczeniu znajdują się linki, które odsyłają do gotowych kart pracy, plansz i innych materiałów do pobrania.

Makey Makey

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc.edu.pl/uploaded_files/154090558487_zp-makey-makey-digital-2018-10-30.pdf

Jak stworzyć perkusję z zużytych pojemników? Czy można zagrać na bananach? Joanna Apanasewicz – autorka poradnika – przekonuje, że jest to możliwe dzięki Makey Makey – niewielkiemu urządzeniu, które zostało skonstruowane przez studentów MIT MediaLab. Jest ono układem mechatronicznym, który po podłączeniu do komputera lub tabletu zaczyna funkcjonować jak klawiatura. Poza poradami dotyczącymi jego obsługi, na łamach publikacji udostępniono trzy scenariusze zajęć, oparte na wykorzystaniu MM.

Narzędziownik

Pobrano 07.11.2020 z:

https://www.zaprogramujprzyszosc.edu.pl/uploaded_files/16009671473_narzedziownik-skompresowany.pdf

Poradnik adresowany do nauczycieli klas I-III szkół podstawowych oraz innych osób zainteresowanych problematyką kodowania i programowania z najmłodszymi, autorstwa Joanny Apanasewicz. Omówiono w nim programy i aplikacje (głównie tabletowe), które można wykorzystać kodując razem z dziećmi: Scratch, Scratch Junior, Kodable, Lightbot, Run Marco, Sprite Box, The Foos, Bit by Bit, Code-a-Pillar, Programming for Kids Learn Coding, Code Monkey, Pocket Code. W dalszej części poradnika zwrócono uwagę na czternaście stron internetowych przydatnych “koduującym” nauczycielom. Część zaprezentowanych wirtyn stanowi internetowy odpowiednik aplikacji tabletowych.

Nie-podręcznik

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc.edu.pl/uploaded_files/15218027211000_materiały-dydaktyczne-niepodrecznik.pdf

Publikacja *Nie-podręcznik* jest adresowana do nauczycieli klas I-III, którzy zaproponowane na jej łamach ćwiczenia mogą w sposób twórczy i elastyczny wykorzystać w ramach prowadzonych lekcji. Bohaterami *Nie-podręcznika* są: rodzeństwo Em i Ka, jego rodzina i znajomi, pracownicy szkoły oraz rudy kot. Przy każdej z zaproponowanych aktywności znajdziemy narrację z ćwiczeniami dla ucznia oraz wskazówki kierowane do nauczyciela. Materiały zostały opracowane przez: Joannę Apanasewicz, Iwonę Brzózkę-Złotnicką, Joannę Ciesielską, Krzysztofa Jaworskiego, Annę Jędryczko, Sylwią Milczarek, Agnieszkę Szymańską, Monikę Walkowiak, Karolinę Żelazowską.

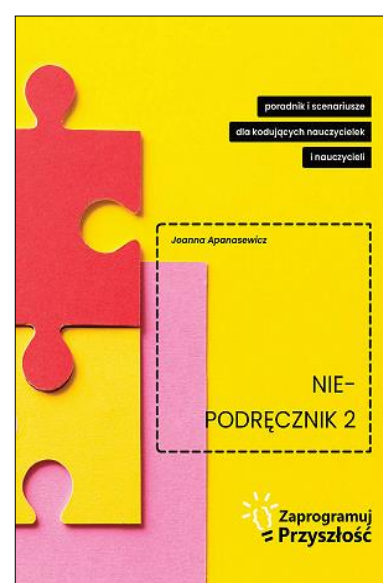

Nie-podręcznik 2

Pobrano 07.11.2020 z:

https://www.zaprogramujprzyszosc.edu.pl/uploaded_files/159472194946_niepodrecznik-2.pdf

Druga część *Nie-podręcznika* napisana przez Joannę Apanasewicz. Zwiera pomysły na zajęcia z zakresu kodowania na etapie edukacji wczesnoszkolnej – począwszy od tematów nie wymagających wykorzystania komputera, a kończąc na pierwszych krokach w programowaniu w wybranych programach i aplikacjach, z których można korzystać bezpłatnie. Zawiera następujące scenariusze zajęć: *Od startu do mety*, *Znajdź drogę*, *Stemplowanie*, *Robimy kanapki*, *Zakodowany kot*, *Sudoku*, *Zabawa z symetrią*, *Odbierz wiadomość*, *Świstaki*, *Bingo*, *Tabletowe zasady*, *Kodable – programowanie stworka Fuzziego*, *CODE.ORG – zaczynamy przygodę*, *Lightbot – wprowadzamy obroty*, *Bit by Bit – wprowadzenie do aplikacji*, *Lekcja pierwsza – bez prądu*, *Zakoduj drogę Scratcha Juniora*, *Interakcje duszków*, *Piekło – niebo*, *Tworzenie historii w Scratchu Juniorze*, *Duszek do duszka – zabawy ze Scratchem*, *Zbieranie duszków*. Autorka zachęca do wykorzystywania gier planszowych i logicznych. Wykaz tych, które są przydatne w nauce programowania, zamieściła na końcu publikacji.

Od diody do robota

Pobrano 07.11.2020 z:

https://www.zaprogramujprzyszlosc2.edu.pl/uploaded_files/158436834386_6-od-diody-calosc-2019-08-05.pdf

Skrót STEAM wywodzi się z języka angielskiego. Składają się nań pierwsze litery następujących słów: science (nauka), technology (technologia), engineering (inżynieria), art (sztuka), math (matematyka). Zatem zajęcia STEAM-owe, omówione w niniejszym poradniku, łączą ze sobą te pięć dziedzin. Joanna Apanasewicz doradza, jak wdrażać ich elementy na etapie edukacji wczesnoszkolnej bez konieczności zakupu specjalnych sprzętów.

Sztafeta pomysłów i metod

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszlosc2.edu.pl/uploaded_files/159472644144_sztafeta-pomyslow-i-metod.pdf

Karolina Żelazowska – autorka poradnika – proponuje ćwiczenia, które pomagają objaśnić uczniom takie pojęcia, jak algorytm, kod binarny czy debugowanie. Do poradnika dołączono karty pracy, linki odsyłające do gotowych pomocy dla nauczyciela oraz przydatnych publikacji i stron internetowych.

Wprowadzenie do programowania z zestawem „Inteligentne miasto”

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszlosc2.edu.pl/uploaded_files/15215046011000_wprowadzenie-do-programowania-z-zestawem-inteligentne-miasto.pdf

Zestaw „Inteligentne miasto” został opracowany przez Fundację Rozwoju Branży Internetowej w Szczecinie. Przewodnik Sebastiana Szczepańskiego zawiera jego specyfikację, podpowiada, jak należy go uruchomić oraz korzystać z oprogramowania „Cyfrowy Odkrywca”, które jest przeznaczone do jego obsługi.

Zakodowany autyzm

Pobrano 18.09.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc2.edu.pl/uploaded_files/159801072945_zakodowany-autyzm.pdf

Poradnik opracowany przez Jolantę Majkowską. Zawiera propozycje ośmiu lekcji, zatytułowanych: *Zaprogramowane emocje*, *Cztery pory roku z Dashem*, *Kolory jesieni*, *Zaprogramowane pory roku*, *Kubeczkowe części mowy*, *Emocjonalny Dash*, *Zakodowana „Rzeczka”*, *Kasztanowy ludzik*. Tematyka zajęć i ćwiczeń została dobrana pod kątem uczniów z autyzmem, aczkolwiek jest bardzo uniwersalna. Zakodowane tytuły, sudoku i inne ćwiczenia mogą stanowić inspirację do opracowania własnych materiałów. Bibliotekarzy i polonistów zainteresuje przede wszystkim pomysł na przeprowadzenie lekcji odwołującej się do *Rzeczki* Juliana Tuwima z gotowymi ćwiczeniami z zakresu kodowania.

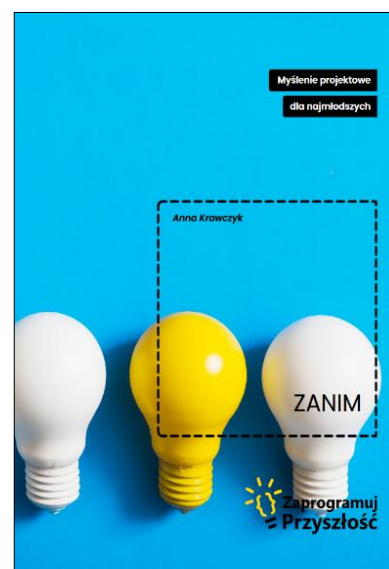
Zanim

Pobrano 07.11.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc2.edu.pl/uploaded_files/158436632318_4-zanim-calosc-2019-08-05.pdf

Poradnik Anny Krawczyk odwołuje się do myślenia projektowego, które jest niezbędne wszystkim programistom. Zanim uczniowie rozpoczną swoją przygodę z programowaniem, powinni wzmocnić swój umysł ucząc się logicznego myślenia, innowacyjności i kreatywności.

Poza objaśnieniem samej metody autorka proponuje kilka tematów zajęć, podczas których dzieci mogą ją wykorzystać w praktyce.

Zobaczyć programowanie

Pobrano 18.09.2020 z:

https://zaprogramujprzyszosc2.edu.pl/uploaded_files/158436802350_5-zobaczyc-programowanie-calosc.pdf

Urszula Bartnikowska, Karolina Żelazowska i Katarzyna Falkowska – autorki poradnika – prezentują ćwiczenia wprowadzające do nauki programowania dla dzieci z wadą słuchu, które jednocześnie mogą być atrakcyjne dla uczniów słyszących (wprowadzenie elementów języka migowego). Ich nazwy są następujące: *Nazywam się...*, *Jak Ciebie migają?*, *Przedstawmy się*, *Gra w statki*, *Mucha*, *Od emocji do emoji*, *Droga pełna emocji*, *Emocjonująca historia*, *Chodź opowiem ci historię*, *Poczuj to!*, *Savoir-vivre*, *Mig-misja*, *6 kroków*.

ZAPROSZENIE DO WSPÓŁPRACY

Redakcja zachęca nauczycieli bibliotekarzy oraz inne osoby zainteresowane do dzielenia się swoimi dobrymi praktykami – zwłaszcza sprawozdaniami z podejmowanych inicjatyw, scenariuszami i konspektami zajęć. Przyjmuje do druku materiały, których autor nie skierował ani nie zamierza kierować do innych redakcji. Ich objętość (łącznie z ilustracjami) nie powinna przekraczać 10 stron A4. Preferujemy teksty krótsze.

Materiały proponowane do druku prosimy przesyłać na adres: **dialogi.biblioteczne@pbw.katowice.pl**.

Szczegółowe wskazówki dla Autorów opublikowano na stronie internetowej biblioteki:

<https://pbw.katowice.pl/> (zakładka *Dialogi Biblioteczne*).

